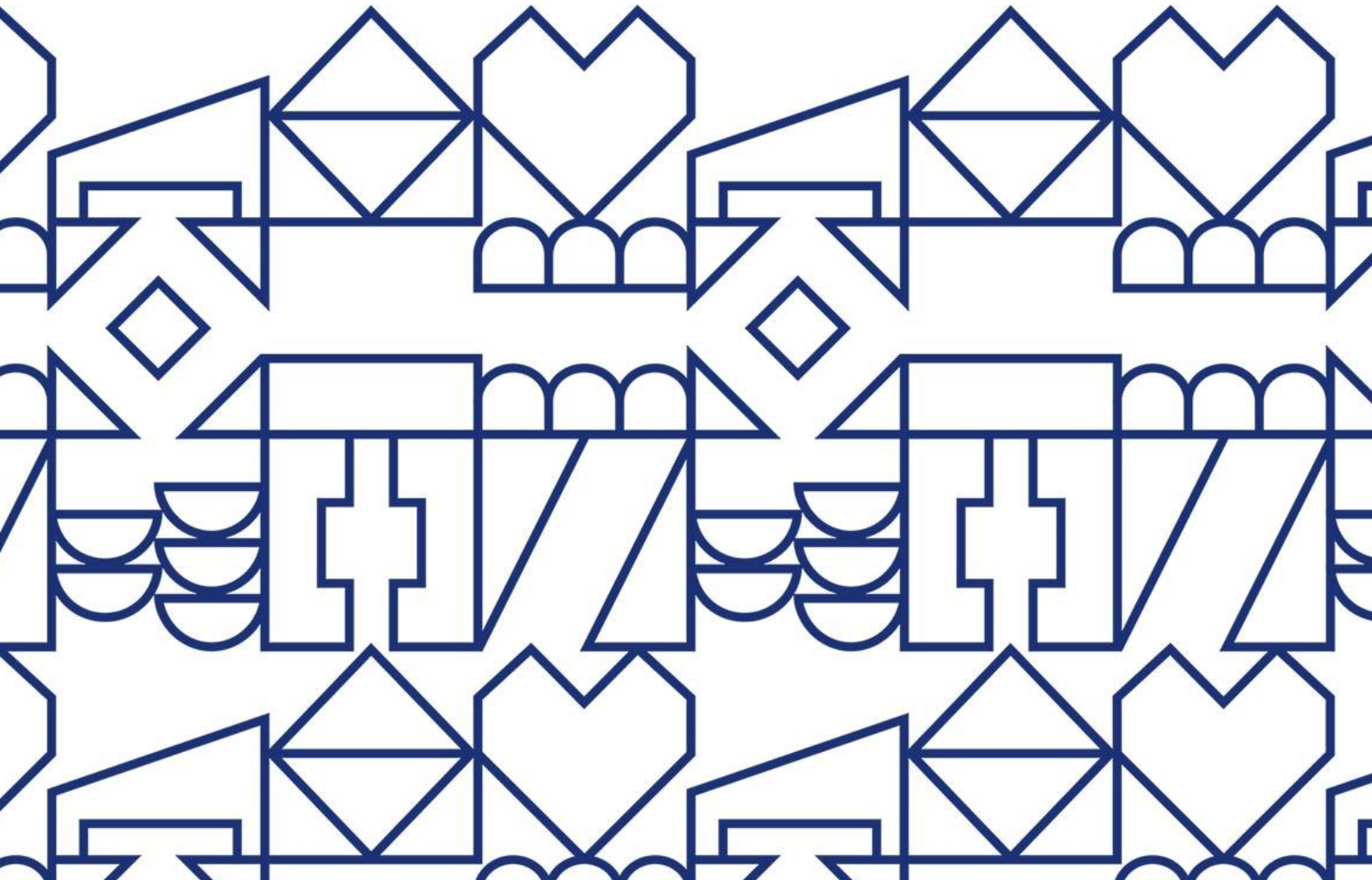

Seinäjäki

Perusopetuksen opetussuunnitelma 2016

PÄIVITETTY 7.6.2023

Perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehdyt päivitykset

Varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta

- 15.06.2016 opetussuunnitelman hyväksyminen
- 16.12.2016 lisäys lukuun 10 Kaksikielinen opetus
- 03.02.2017 lisäys lukuun 6 Katsomusaineiden arviointi
- 24.05.2017 lisäys lukuun 6 Arviointi formatiivinen arviointi

Kasvatus- ja opetuslautakunta

- 13.12.2017 4. luokan lukuvuosiarviointiin uskonto, yhteiskuntaoppi, A2-kieli
- 12.12.2018 tarkennettu luvun 1 suunnitelmat ja ohjeet, sekä lisätty lukuun 6 Arvosanojen korottaminen -kappale
- 27.03.2019 A1-kielen varhentaminen; tuntijakomuutos (voimassa 1.8.2019 alkaen)
- 10.06.2020 muutos lukuun 6 Oppimisen arviointi (voimassa 1.8.2020 alkaen)
- 07.10.2020 lisäys lukuun 5.10 Poikkeusolojen opetustoimen käytänteet ja päivitys lukuun 8 Opiskeluhoito
- 27.5.2021 päivitetty tuntijakotaulukkoon oppiaineiden nimet ja lyhenteet, tarkennus sekä alaotsikointi lukuun 5.9 Joustava perusopetus
- 12.10.2022 päivitetty lukuun 5 kiusaamisen ehkäisyyn ja kurinpitoon liittyvät muutokset sekä päivitetty kokonaisuudessaan kohta 5.7 Vuosiluokkiin sitomaton opetus.
- 07.06.2023 Lisätty lukuun 5.1 alaotsikot 5.1.1. Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen ja 5.1.2. Poissaolojen suunnitelmallinen seuraaminen ja poissaoloihin puuttuminen.
Lisätty lukuun 5 alaotsikko 5.10 Toiminta-alueittain järjestettävä opetus
Päivitetty lukuun 6 taulukko 2 Käyttäytymisestä annettavan arvosanan kriteerit

Sisällys

1.	Opetussuunnitelmaa täydentävät paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat	5
1.1.	Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tuntijako	5
1.2.	Seinäjoen peruskoulujen kieliohjelma	6
1.3.	Painotetut luokat	6
1.4.	Opetussuunnitelmaa toteuttavat paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat	6
1.5.	Opetussuunnitelmaa täydentävät paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat	7
1.6.	Muut opetussuunnitelmat	7
2.	Perusopetuksen arvoperusta	8
3.	Perusopetuksen tavoitteena laaja-alainen osaaminen	9
4.	Perusopetuksen yhtenäinen toimintakulttuuri	9
4.1.	Koulujen toimintakulttuuri	9
4.2.	Monialaiset oppimiskokonaisuudet	10
5.	Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyö	10
5.1.	Yhteinen vastuu koulupäivästä sekä yhteistyö	10
5.2.	Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö	11
5.3.	Kasvatuskeskustelu	12
5.4.	Kurinpidolliset keinot	12
5.5.	Muut kurinpidolliset toimet	13
5.6.	Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus	14
5.7.	Vuosiluokkiin sitomaton opetus	15
5.8.	Yhdysluokkaopetus	17
5.9.	Joustava perusopetus	17
5.9.1	JOPO-toiminta	17
5.9.2	Oppilasvalinta	17
5.9.3	Opetusjärjestelyt	18
5.9.4	Opetusmenetelmät	18
5.9.5	Yksilöllinen tuki	19
5.9.6	JOPO-toimijat	19
5.10.	Poikkeusolojen opetustoimen käytänteet	19
5.11.	Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta	20
5.11.1.	Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa	20
5.11.2.	Kerhotoiminta	21
5.11.3.	Kouluruokailu	21
5.11.4.	Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta	22
5.11.5.	Koulumatkat ja -kuljetukset	23
5.12.	Lähikoulu ja opiskelu muualla kuin lähikoulussa	23
6.	Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa	24
6.1.	Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa	24
6.1.1.	Formatiivinen arviointi	24
6.1.2.	Summatiivinen arviointi	25
6.2.	Arvioinnin yleiset periaatteet	26
6.3.	Oppimisen ja osaamisen arviointi	30
6.4.	Työskentelyn arviointi	30
6.5.	Käyttätymisen arviointi	30
6.6.	Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana	33
6.6.1.	Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain	33
6.6.2.	Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan	34
6.7.	Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet	35
6.8.	Perusopetuksen päättöarviointi	36
6.8.1.	Päättöarvosanan muodostaminen	37
6.8.2.	Erytystä tukea saavan oppilaan päättöarviointi	37
6.8.3.	Arvioitavat yhteiset oppiaineet päättöarvioinnissa	37
6.8.4.	Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa	38
6.8.5.	Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa	38
6.8.6.	Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi	38
6.9.	Poissaolojen vaikutukset arviointiin	39
6.10.	Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	39
6.11.	Todistukset	39
6.11.1.	Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa	40
6.11.2.	Lukuvuositodistus	40
6.11.3.	Välitodistus	41
6.11.4.	Erötodistus	41

	6.11.5.	Perusopetuksen päättötodistus.....	42
	6.12.	Eriytyinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset	51
	6.13.	Paikallisesti päätettävät asiat	51
7.		Oppimisen ja koulunkäynnin tuki	52
	7.1.	Nivelvaiheet.....	53
	7.2.	Kasvun ja oppimisen tuen ryhmä.....	53
	7.3.	Oppimisen tukimuodot	53
	7.3.1.	Yleinen tuki.....	53
	7.3.2.	Tehostettu tuki	53
	7.3.3.	Eriytyinen tuki	54
	7.4.	Oppimisen tuen toteuttamistavat ja käytännön järjestäminen	54
	7.4.1.	Tukiopetus.....	54
	7.4.2.	Osa-aikainen erityisopetus	54
	7.4.3.	Osa-aikaisen erityisopetuksen tukiluokat	55
	7.4.4.	Luokkamuotoinen erityisopetus.....	55
	7.4.5.	Pidennetyn oppivelvollisuuden järjestäminen ja toimintamallit.....	56
	7.4.6.	Opetukseen osallistumiseen edellyttämät palvelut ja apuvälineet.....	56
	7.5.	Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvä yhteistyö, vastuu ja työnjako eri toimijoiden kesken.....	56
	7.6.	Joustava jakso -toimintamalli.....	57
	7.7.	Oppilaan ja huoltajan tiedottamiseen ja muuhun yhteistyöhön liittyvät toimintatavat	57
8.		Opiskeluhoolto	58
	8.1.	Opiskeluhoolto Seinäjoen perusopetuksessa	59
	8.2.	Kuntatason opiskeluhoollon ohjausryhmä	59
	8.3.	Oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä	59
	8.4.	Yksilökohtainen opiskeluhoolto	61
	8.5.	Oppimisen tuki ja yksilökohtainen opiskeluhoolto.....	62
9.		Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä.....	62
	9.1.	Venäjä äidinkielenä tai kotikielenä	64
	9.1.1.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 1–2.....	66
	9.1.2.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 3–6.....	66
	9.1.3.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 7–9.....	66
	9.2.	Espanja äidinkielenä tai kotikielenä	67
	9.3.	Äidinkielenomainen ruotsi.....	69
	9.3.1.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 1–2.....	71
	9.3.2.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 3–6.....	71
	9.3.3.	Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 7–9.....	71
	9.4.	Oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi	72
	9.5.	Kaksikielinen opetus.....	75
	9.5.1.	Oppilaaksioton periaatteet kaksikieliseen opetukseen	75
	9.6.	Eriytyiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteelliseen järjestelmään perustuva perusopetus.....	77
10.		Valinnaisuus	77
	10.1.	Alakoulun valinnaisuus	77
	10.2.	Yläkoulun valinnaisuus.....	78
	10.3.	Yläkoulun valinnaisten arviointi	79
	10.4.	Vieraiden kielten valinnaiset ja vapaaehtoiset oppimäärät	80
	10.5.	Painotetut luokat	81
	10.5.1.	Liikuntaluokat.....	81
	10.5.2.	Nurmon yläasteen matemaattis-luonnontieteelliset luokat.....	82
	10.5.3.	Musiikkipainotteiset luokat.....	82
	10.5.4.	Toiminnallisella opetuksella painotettu luokka	83
11.		Seinäjoen peruskoulujen valinnaisten kielten ohjelma	83
	11.1.	Ruotsin kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 4-6	84
	11.2.	Ruotsin kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9.....	88
	11.3.	Ranskan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 4-6.....	93
	11.4.	Ranskan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9.....	106
	11.5.	Saksan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 4-6	111
	11.6.	Saksan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9.....	123
	11.7.	Espanjan kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 4-6.....	127
	11.8.	Espanjan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9.....	140
	11.9.	Vieras kieli, B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9.....	145

1. Opetussuunnitelmaa täydentävät paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat

[Seinäjoen kaupungin opetussuunnitelmat](#)

[Lisäopetuksen opetussuunnitelma](#)

Sekä Seinäjoen kaupungin, että yhteinen eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma.

[Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma](#)

Sekä Seinäjoen kaupungin, että yhteinen eteläpohjalainen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma.

1.1. Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tuntijako

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tuntijako													
Aine	1	2	3	4	5	6	YHT ak	7	8	9	YHT yk	YHT po	
Äidinkieli ja kirjallisuus													
-suomen kieli ja kirjallisuus (SUK)													
-suomi toisena kielenä (STK)	7	7	5	5	4	4	32	3	4	3	10	42	
Englanti A1-oppimäärä (ENA)	1	1	2	2	3	2	11	2	2	3	7	18	
Ruotsi B1-oppimäärä (RUB)						2	2	1	2	2	5	7	
Matematiikka (MA)	3	3	4	4	4	3	21	3	4	4	11	32	
Ympäristö- ja luonnontieteet													
Ympäristöoppi (YM)	2	2	2	2	3	3	14				0	14	
Biologia ja maantieto (BI/GE)							0	2	2	3	7	7	
Fysiikka ja kemia (FY/KE)							0	2	2	3	7	7	
Terveystieto (TT)							0	0,5	2	0,5	3	3	
Uskonto/Elämäkatsomustieto (UE/ET)	1	1	1	2	1	1	7	1	1	1	3	10	
Yhteiskuntaoppi (HY)				1	1		2			3	3	5	
Historia (HI)					1	2	3	2	2		4	7	
Taide- ja taitoaineet													
Musiikki (MU)	1	1	1	1	1	1	6	2			2	8	
Kuvataide (KU)	1	1	2	1	1	1	7	2			2	9	
Käsityö (KS)	2	2	2	2	2	2	12	2			2	14	
Liikunta (LI)	2	2	3	2	2	2	13	3	2	2	7	20	
Kotitalous (KO)							0	3			3	3	
Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T-val)*				1	1	1	3		3	2	5	8	
Oppilaanohjaus (OP)							0	0,5	1	0,5	2	2	
Yrittäjämäinen toimintatapa (YTT)							0	1			1	1	
Valinnaiset aineet (VAL)				1	1	1	3		3	3	6	9	
Valinnaiset kielet, A2-oppimäärä*				2	2	2	6	2	2	2	6	12	
Valinnaiset kielet, B2-oppimäärä*							0		2	2	4	4	
TUNTEJA YHTEENSÄ	20	20	22	24	25	25	136	30	30	30	90	226	
* HUOM! A2- ja B2-kieliä ei ole laskettu "tunteja yhteensä" kohtaan.													
* Koulu linjaa T&T- valinnaisten sijoittamisen													
Maakunnallinen painotus (2 lisätuntia) näkyy taulukossa violetilla pohjalla.													

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tuntijako on linjattu maakunnallisessa opetussuunnitelmatyössä. Tämän mukaan Etelä-Pohjanmaalla perusopetukseen panostetaan kaksi tuntia yli valtioneuvoston tuntijakoasetuksen. Nämä kaksi tuntia on sidottu seuraavasti:

- 7. luokan yrittäjämäinen toimintatapa -oppiaineeseen yksi tunti.
- 8. luokan B1-ruotsiin yksi tunti.

Lisäksi maakunnallisen linjauksen mukaisesti alakoulussa taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunteista yksi tunti on sidottu maakunnallisesti käsityöhön vuosiluokilla 3, 5 ja 6.

1.2. Seinäjoen peruskoulujen kieliohjelma

Kaikille yhteisenä A1-kielenä opetettavan englannin kielen opinnot aloitetaan koko kaupungissa 1. luokalla. Laajempia kielellisiä valmiuksia on mahdollisuus saada perusopetuksen osittain englanninkielisen opetuksen ryhmissä. Seinäjoen kaupungissa voi A1-kielen lisäksi valita 4. luokalta alkavan vapaaehtoisen kielen (A2-kielen). Vapaaehtoisena kielenä opetetaan ruotsin, ranskan, saksan ja espanjan kieliä. Espanja opetetaan etäopetuksena.

A1-kielenä aloitetun englannin ohella oppilaat opiskelevat ruotsin kieltä B1-kielenä 6. - 9. vuosiluokilla, jollei ole valinnut ruotsia aiemmin A2-kieleksi. A- ja B1-kielten lisäksi oppilaalle tarjotaan mahdollisuus osallistua myös 8. luokalta alkavan valinnaisen kielen (B2-kieli) opiskeluun. 8. luokalle tarjotaan valinnaisina kielinä ranskaa, saksaa, venäjää ja espanjaa.

Seinäjoen perusopetuksen kielipolut

	1 lk.	2 lk.	3 lk.	4 lk.	5 lk.	6 lk.	7 lk.	8 lk.	9 lk.	
A1 ENA	1	1	2	2	3	2	2	2	3	A1 tavoitteet
	11 vvt						7 vvt			
	Osittain englanninkielisen opetuksen ryhmä									
Vapaaehtoinen RUA				2	2	2	2	2	2	A2 kielen tavoitteet
				6 vvt			6 vvt			Toteutus mahdollisimman usealla koululla
Kaikille yhteinen RUB						2	1	2	2	B1 kielen tavoitteet
				2 vvt			5 vvt			
Vapaaehtoinen RAA, SAA tai ESA				2	2	2	2	2	2	A2 kielen tavoitteet
				6 vvt			6 vvt			Opetus toteutetaan niissä kouluissa, joihin ryhmä mahdollisimman vähäisin oppilassiirroin saadaan järjestymään.
Valinnainen SAB, RAB, VEB, ESB								2	2	B2 kielen tavoitteet
								4 vvt		Opetus toteutetaan niissä kouluissa, joihin ryhmä mahdollisimman vähäisin oppilassiirroin saadaan järjestymään.

1.3. Painotetut luokat

Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa on mahdollisuus opiskella painotetulla luokalla. Näitä ovat musiikkipainotteiset luokat, liikuntapainotteiset luokat, matemaattisten aineiden luokat ja osittain englanninkieliset luokat. Painotettujen luokkien tuntijako, tavoitteet ja sisällöt on esitetty koulukohtaisissa opetussuunnitelmissa. Yleinen esittely painotetuista luokista löytyy kaupungin opetussuunnitelman luvusta 12 Valinnaisuus.

1.4. Opetussuunnitelmaa toteuttavat paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat

Seinäjoen kaupungin eri organisaatiossa ja perusopetuksessa on erilaisia suunnitelmia, joilla tuetaan perusopetuksen toteuttamista. Kaupungin eri yhteistyötahot ovat olleet mukana opetussuunnitelmatyössä prosessin aikana.

Linkit ovat suoraan niille sivulle, josta ko. tiedosto löytyy. Osa sivuista on kaupungin sisäisessä verkossa (Aaltonetti ja Akkuna), jolloin ne eivät ole avattavissa kaupungin verkon ulkopuolelta.

[Kestävän kehityksen ohjelma](#)

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen kestävän kehityksen ohjelma.

[Kulttuurimatka](#)

Kulttuurikasvatuskokonaisuuksia joka vuosiluokalle.

[Liikuntapalvelut](#) ja [Uinnin opetussuunnitelma](#)

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen uinnin opetussuunnitelma ja toimintaohjeet.

[Maahanmuuttajaoppilas esi- ja perusopetuksessa Seinäjoella](#)

Käytännön ohjeita maahanmuuttajataustaisen oppilaan eriyttämiseen ja kielitaidon kehittämiseen.

[Nuoriso](#)

Nuorisopalveluiden materiaaleja toiminnan tueksi ja kehittämiseksi.

[Seinäjoen seurakunnan ja koulujen yhteistyö](#)

Yhteistyömuotoja muun muassa eri vuosiluokille ja eri kirkollisten juhlien huomioimiseen.

[Yrittäjämäinen toimintamalli](#)

Ohjeita ja ideoita yrittäjyyskasvatukseen.

1.5. Opetussuunnitelmaa täydentävät paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat

[Aamu- ja iltapäivätoiminta](#)

[Kerhotoiminta](#)

[Kaupunkistrategia](#)

[Laatua kouluille](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

[Ohjaussuunnitelma](#)

[Seinäjoen kaupungin perusopetuksen kehittämissuunnitelma](#)

[Seinäjoen opetustoimen tieto- ja viestintästrategia](#)

[Tasa-arvosuunnitelma](#)

1.6. Muut opetussuunnitelmat

[Lisäopetuksen opetussuunnitelma](#)

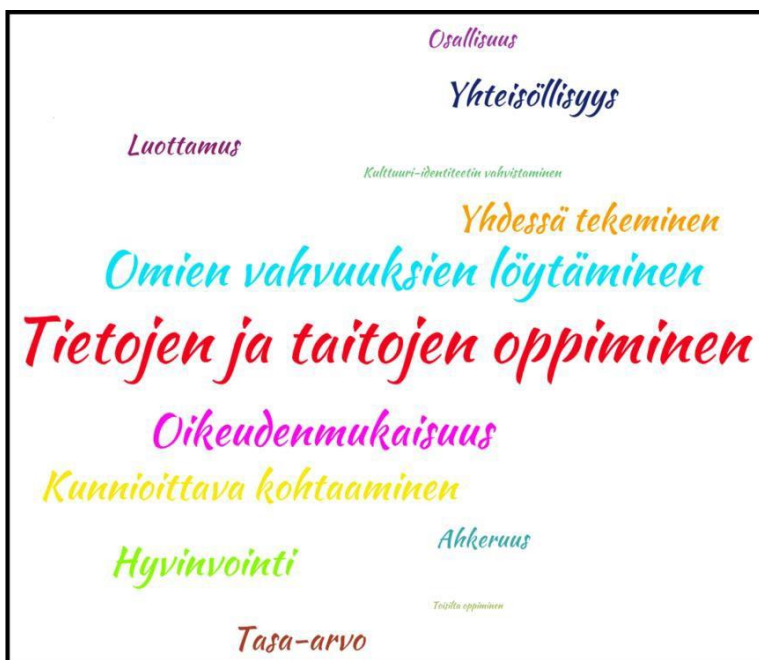
[Valmistavan opetuksen opetussuunnitelma](#)

2. Perusopetuksen arvoperusta

Suomalaisen yhteiskunnan arvomaailma ja sen kehitysvaiheiden välittäminen oppilaille ovat yleissivistävän opetuksen keskeisiä tehtäviä. Koululaisen arjen vastuullisuus ilmenee oman koulutyön ja velvollisuuksien hoitamisena. Tällä tavalla kasvatetaan oppilaista itsestään, ympäristöstään ja lähimmistään huolehtivia vastuullisia kansalaisia, jotka ovat yhteiskunnallisesti valveutuneina valmiit itsekkin osallistumaan suomalaisen elämänmuodon kehittämiseen.

Seinäjoella perusopetuksen yhtenä tavoitteena on lisätä ymmärrystä muiden kulttuureiden moninaisuudesta ja auttaa hahmottamaan kulttuureita menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden jatkumoina. Oppilaita kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä ja kulttuurisia erityispiirteitä, sekä toimimaan joustavasti eri ympäristöissä.

Maakunnallisesta arvokysely tehtiin alkuvuodesta 2014. Tästä aineistosta on etsitty seinäjokiset arvot. Tärkeimmäksi arvoksi nousi "tietojen ja taitojen oppiminen", ja heti seuraavina "omien vahvuuksien löytäminen" ja "oikeudenmukaisuus". Kuvassa esitettyjen arvojen pohjalle rakentuu Seinäjoen kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelma.

Unelmien koulu

Et se opettaja antais
vain sellaista jälkiruokaa,
kun tulis sinne ekaa kertaa.
Se ei olis niin kaukana,
ettei tulis ikävä äitiä ja iskää.
Siel olis kivaa leikkiä
toisten kavereitten kaa.

Masi Myllymäki 6v
esikoululainen
Metsäkulman päiväkotii, Seinäjoki

3. Perusopetuksen tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaiset osaamiskokonaisuudet kulkevat opetussuunnitelman oppiaineiden sisällä, monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja koulujen vuosittaisissa teemoissa. Näitä sisältöjä tarkennetaan koulujen opetussuunnitelmissa ja vuosisuunnitelmissa. Koulun tasolla laaja-alaisen osaamisen sisällöt näkyvät koulun toimintakulttuurissa konkreettisesti päivittäisessä suunnittelussa ja työssä.

Laaja-alaisen osaamisen toimivuutta arvioidaan osana Seinäjoen kaupungin peruskoulujen laatu- ja arviointijärjestelmää. Laaja-alaisen osaamisen arviointi sisältyy kaupungin arviointikyselyihin.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista tukevat järjestelyt ja toimenpiteet kirjataan koulun opetussuunnitelmaan ja mahdolliset vuosittaiset tarkennukset vuosisuunnitelmaan. Koulut arvioivat laaja-alaisten sisältöjen toteutumista koulun lukuvuoden ja vuosisuunnitelman arviointiraportissa. Arvioinneista saadulla palautteella koulut kehittävät ja parantavat tarvittaessa toimintaansa.

4. Perusopetuksen yhtenäinen toimintakulttuuri

4.1. Koulujen toimintakulttuuri

Koulun toimintakulttuurin on edistettävä

- oppimista
- osallisuutta
- hyvinvointia
- kestävää elämäntapaa
- yritteliäisyyttä.

Koulun yhtenäisen toimintatavan perustana ovat koulun opetussuunnitelma, henkilökunnan pedagoginen osaaminen ja ammattitaito sekä hyvät arkikäytännöt ja oppimisympäristö. Maakunnalliset painopisteet yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus ovat keskeisiä koulun toimintakulttuurin periaatteita.

Yhtenä päämääränä on vakiinnuttaa kouluun liikunnallinen ja aktiivinen toimintakulttuuri, jonka tavoitteena on hyvinvoiva oppilas ja henkilökunta. Pääteemoina ovat yhteisöllisyys ja kaikkien osallistaminen. Viihtyisämpi koulupäivä syntyy yhteistyössä oppilaiden ja koko henkilökunnan kesken. Koko kouluyhteisöä kannustetaan istumaan vähemmän, oppimaan toiminnallisemmin sekä liikkumaan enemmän koulupäivän aikana. Koulupäivä rakennetaan niin, että se mahdollistaa pitkän välitunnin. Aktiivinen koulupäivä antaa sekä malleja että rohkaisee hyvinvointia ja terveyttä edistävään elämäntapaan.

Kaupungin peruskoululaisista halutaan kasvattaa myös henkisesti vireitä ja aktiivisia kulttuurin käyttäjiä. Perusopetuksen ja kulttuuripalvelujen yhteistyö, koulujen Kulttuurimatka, johdattaa tutustumaan kulttuurin ja taiteen eri osa-alueisiin sekä omaan kotiseutuun ja sen historiaan. Tavoitteena on, että jokainen oppilas osallistuu jokaisella vuosiluokalla taide- ja kulttuurialan toimijoiden ammattimaisesti tuottamaan toimintaan.

Kestävä kehitys ja globaalikasvatus ovat osa koulujen toimintakulttuuria. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön näkyy arjen valinnoissa ja toimissa. Oppilaat ovat mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa kestävää arkea.

Koulujen toimintakulttuurin toimivuutta arvioidaan osana Seinäjoen kaupungin peruskoulujen laatu- ja arviointijärjestelmää. Toimintakulttuurin arviointi sisältyy kaupungin arviointikyselyihin.

Arvioinneista saadulla palautteella koulut kehittävät ja parantavat tarvittaessa toimintaansa.

4.2. Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Monialaiset oppimiskokonaisuudet ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niiden toteuttamisen tulee ilmentää koulun arvoja ja oppimiskäsitystä. Oppimiskokonaisuudet konkretisoivat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Seinäjoen perusopetuksessa järjestetään ainakin yksi monialainen oppimiskokonaisuus / lukuvuosi.

Monialaisia oppimiskokonaisuuksia arvioidaan osana Seinäjoen kaupungin peruskoulujen laatu- ja arviointijärjestelmää. Oppimiskokonaisuuksien arviointi sisältyy kaupungin arviointikyselyihin. Arvioinnista saadulla palautteella koulut kehittävät ja parantavat tarvittaessa toimintaansa.

5. Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyö

5.1. Yhteinen vastuu koulupäivästä sekä yhteistyö

Kouluyhteisön tavoitteena on, että jokainen sen jäsen kantaa vastuun turvallisesta oppimisympäristöstä ja oppilaiden hyvinvoinnista. Se edellyttää toimivaa yhteistyötä kaikkien kouluyhteisön jäsenten kesken. Oppilas osallistuu ikätasonsa mukaisesti koulun toimintaan ja sen suunnitteluun.

Koulun tulee huolehtia siitä, että oppilailla on riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintaan, oppimisen suunnitteluun, työtapojen ja opetusmenetelmien valintaan. Opettajalla on vastuu opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista.

Työrauha koulussa tarkoittaa olosuhteita, jotka mahdollistavat kaikkien rauhallisen ja turvallisen työskentelyn. Koulun järjestyssäännöt turvaavat sen eri toimijoille tasa-arvoisesti. Luokkaa, ryhmää tai oppituntia koskevia sääntöjä voidaan tarvittaessa tarkentaa yhdessä oppilaiden ja opettajien ja mahdollisten muiden toimijoiden kanssa.

Kodin ja koulun yhteistyö on osa yhteistä vastuuta koulupäivästä. Sitä tehdään sekä yhteisön että yksilön tasolla. Jokaisen koulun tulee järjestää riittävästi tilaisuuksia ja tapaamisia huoltajien kanssa. Säännöllinen yhteydenpito edellyttää sähköisten viestimien lisäksi vuosittaista henkilökohtaista tapaamista kuten vanhempainvartteja, joiden toteutumista seurataan. Tapaaminen voi sisältää arviointiin ja nivelvaiheisiin liittyvän keskustelun.

Kouluilla järjestetään lisäksi vanhempainiltoja. Vanhempainiltojen tarkoitus on olla keskustelevia ja vuorovaikutuksellisia tilaisuuksia. Koulun on huolehdittava, että vanhempainiltojen suunnitteluun ja järjestelyihin on koulun kaikkien toimijoiden mahdollista osallistua.

Koulun tulee huomioida oppilaan osallisuuden toteutuminen kodin ja koulun yhteistyössä. Oppilas voi osallistua arviointikeskustelujen lisäksi muihinkin tapaamisiin.

Kodin ja koulun sekä koulun ja muiden toimijoiden yhteistyön on tuettava oppilaiden tasavertaista kohtelua, ja sen suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava maakunnalliset painopisteet: osallisuus ja yrittäjämäinen toimintatapa. Kodin ja koulun sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden yhteistyötä seurataan, kehitetään ja arvioidaan koulukohtaisissa vuosisuunnitelmissa ja arviointiraporteissa sekä perusopetuksen yhteisissä arviointikyselyissä.

5.1.1. Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Oppilaan tulee osallistua perusopetukseen. Oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö, keskustelu läsnäolon

merkityksestä ja tiedottaminen poissaolojen seurannasta ja puuttumisen käytännöistä tukee oppilaan läsnäoloa koulussa.

Koulun tehtävänä on auttaa oppilaita onnistumaan koulutyössään ja kiinnittymään kouluun. Poissaoloja ennaltaehkäistään vahvistamalla kouluun kiinnittymistä ja koululäsnäoloa sekä tukemalla oppilaiden vertaissuhteita. Opettajan ja oppilaan hyvä vuorovaikutussuhde sekä oppilaiden läsnäoloa tukeva toimintakulttuuri edistävät kouluun kiinnittymistä. Poissaoloja seuraamalla, oikea-aikaisilla tukitoimilla ja monialaisella yhteistyöllä vahvistetaan oppilaan kasvua ja kehitystä.

Oppilaan kouluun kiinnittyminen muodostuu emotionaalisesta, toiminnallisesta ja kognitiivisesta kiinnittymisestä, jotka näkyvät oppilaan käyttäytymisessä ja toiminnassa. Kognitiivinen kiinnittyminen näkyy myös koulunkäynnin arvostamista, oppilaan toiminnan itsesäätelyä ja erilaisten opiskelustrategioiden osaamista.

Kiinnittymistä tukeva toimintakulttuuri rakentuu läsnäolon myönteisen huomaamisen kautta. Olennaista on, että oppilaiden ja koulun aikuisten kohtaamisten myötä rakennetaan arvostavaa vuorovaikutusta ja huomataan hyvää.

5.1.2. Poissaolojen suunnitelmallinen seuraaminen ja poissaoloihin puuttuminen

Poissaoloja seurataan koulu-, luokka- ja yksilötasolla. Koulun tasolla poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi kasvun ja oppimisen tuen ryhmä osana yhteisöllisen opiskeluhoitotyön kokonaisuutta. Yhteisöllinen opiskeluhoito tukee oppilaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Opiskeluhoito ulottuu kaikkeen koulutyöhön ja on kouluyhteisön aikuisten yhteinen tehtävä. Yhteisöllisen työn suunnittelussa on tärkeää varmistaa oppilaiden ja huoltajien osallisuus. Kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä seurataan tiiviisti oppilaskohtaisia poissaolomallin mukaisia tukitoimia sekä oppilaan kokonaistilanteen kehitystä.

Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa on poissaoloihin puuttumisen malli. Toimintamallin toteuttamista seurataan. Mallia kehitetään kerätyn tiedon ja järjestelmällisen palautteen pohjalta.

5.2. Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Oppilaiden ohjaaminen ja ojentaminen kuuluvat koulun jokapäiväiseen kasvatustyöhön. Oppilaita huomautetaan asiattomasta toiminnasta aina tarvittaessa. Koulun henkilökunta toimii periaatteella ”Jos näet, niin puutut”. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus huomioiden kuitenkin oppilaan ikä ja kehitystaso.

Seuraava porras oppilaan ojentamisessa on kasvatuskeskustelu. Tarpeen vaatiessa otetaan käyttöön kurinpidolliset keinot, joita ovat jälki-istunto, luokasta poistaminen ja opetuksen epääminen jäljellä olevan ja tarvittaessa myös seuraavan työpäivän ajaksi. Rangaistuksia ovat kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen. Kasvatuskeskusteluista ja muiden kurinpidollisten keinojen käytöstä tulee aina ilmoittaa huoltajalle.

Kouluilla noudatetaan Seinäjoen kaupungin peruskoulujen järjestyssääntöjä. Lisäksi kouluilla voi olla omia tarkentavia koulukohtaisia järjestyssääntöjä. Järjestyssäännöt ovat voimassa silloin, kun oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai vuosisuunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Opettajan tai rehtorin on ilmoitettava tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta kaikkien osapuolten huoltajille.

5.3. Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Sen tarve arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Kasvatuskeskustelua voidaan käyttää esimerkiksi, jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestyssääntöjä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti tai loukkaavasti. Kasvatuskeskustelun määrää opettaja tai rehtori. Ennen kasvatuskeskustelua otetaan aina yhteys huoltajaan. Yhteyden huoltajaan voi ottaa myös oppilas itse opettajan läsnä ollessa. Oppilaan ja huoltajan tulee olla tietoisia kasvatuskeskusteluun johtaneesta teosta. Huoltaja voi halutessaan osallistua itse keskusteluun tai jatkokeskusteluun.

Kasvatuskeskustelu voi kestää enintään kaksi tuntia kerralla tai se voidaan käydä useammassa osassa. Jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kasvatuskeskustelun jälkeen, hänet voidaan määrätä uudelleen kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelussa opettaja tai kaksi koulun aikuista yhdessä keskustelevat oppilaan kanssa muutosta vaativista asioista.

Kasvatuskeskustelu kirjataan Kasvatuskeskustelu-lomakkeelle (Akkuna/Lomakkeet/Oppilashuoltotyö). Lomake arkistoidaan kaupungin virallisten käytänteiden mukaisesti ja kopio lomakkeesta lähetetään huoltajalle postitse, ei oppilaan mukana.

5.4. Kurinpidolliset keinot

Jälki-istunto

Jos oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä kasvatuskeskustelun jälkeen, hänet voidaan määrätä jälki-istuntoon. Oppilas voidaan määrätä suoraan jälki-istuntoon, jos teko on raskauttava esimerkiksi luntaaminen, allekirjoituksen väärentäminen, törkeä väkivalta.

Jälki-istunnon määrää opettaja tai rehtori. Jälki-istunnosta on ilmoitettava huoltajalle etukäteen kirjallisesti, myös oppilasta on kuultava. Ilmoituksesta on selvittävä jälki-istunnon syy. Poikkeustapauksessa, tilanteen niin vaatiessa, opettaja voi tehdä ilmoituksen suullisesti huoltajalle, jolloin myös oppilaan on kerrottava tapahtuman kulku huoltajalle opettajan läsnä ollessa. Tällöin jälki-istunto voidaan suorittaa samana päivänä. Lisäksi jälki-istunnosta on tehtävä kirjallinen ilmoitus.

Jälki-istunnon enimmäiskesto on kaksi tuntia. Jälki-istunnossa voi teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä. Tehtävät voivat edistää yhteisöllisyyttä tai osallisuutta. Itseaiheutetun sotkun puhdistaminen tai siivoaminen valvotusti on mahdollista. Jälki-istunnossa oppilas voidaan velvoittaa istumaan hiljaa. Vahingotilanteessa sovelletaan vahingonkorvauslakia.

Jälki-istunnon vuoksi oppilas ei voi jäädä pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.

Muut kurinpidolliset keinot ja rangaistukset

- Oppilas voidaan poistaa luokasta, mutta tällöin hänelle on järjestettävä valvonta.
- Oppilaalta voidaan evätä opetus jäljellä olevan ja tarvittaessa seuraavan koulupäivän ajaksi. Tällöin otetaan yhteys huoltajaan ja sovitaan käytännön järjestelyistä.
- Laiminlyötyjä kotitehtäviä voidaan teettää työpäivän päätyttyä enintään yhden tunnin ajan kerrallaan valvotusti.
- Oppilaalle voidaan antaa kirjallinen varoitus rehtorin päätöksellä.
- Oppilas voidaan erottaa määräajaksi, päätöksen erottamisesta tekee varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunta.

Ennen kurinpidon rangaistuksen antamista on kuultava oppilasta ja hankittava muu tarvittava selvitys. Huoltajalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen kirjallisen varoituksen tai määräaikaisen

erottamisen päätöstä. Oppilaalle, jolle on määrätty kurinpitorangaistus tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan ja/tai seuraavan työpäivän ajaksi, on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.

Opetuksen epäämistä koskevissa tilanteissa oppilaalle laaditaan suunnitelma opetuksen järjestämisestä epäämisen aikana ja opetukseen palaamisen tukemiseksi. Koulu määrittelee suunnitelman kirjaamisen, toteuttamisen ja seurannan vastuut. Suunnitelma voidaan kirjata rehtorin allekirjoittamaan päätöslomakkeeseen, joka postitetaan huoltajalle. Seinäjoen kaupungilla on tarkennettu toimintaohjeistus ja lomakkeisto opetuksen epäämisen käytänteisiin ja kirjaamiseen.

5.5. Muut kurinpidolliset toimet

Vaarallisten aineiden tai esineiden haltuunotto

Opettajalla tai rehtorilla on oikeus ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista ja tarkastaa oppilaan tavarat.

”Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.” PoL 29 § 2 momentti

”Koulun opettajalla tai rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa.” PoL 36 e §

Jos oppilas vastustaa haltuunottoa, rehtorilla tai opettajalla on oikeus käyttää välttämättömiä voimakeinoja huomioiden oppilaan ikä, tilanteen vakavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi. Voimankäyttövälineitä ei saa käyttää.

Oppilaan tavaroiden tarkistaminen ja haltuunotto

”Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitetun kielletyn esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.” PoL 36 e §

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Oppilaalle tulee ilmoittaa tarkastuksen syy ennen tarkastusta. Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla mukana toinen koulun henkilökuntaan kuuluva aikuinen. Ohjeista voidaan poiketa, jos se turvallisuuden kannalta on välttämätöntä. Oppilas voi pyytää tarkastukseen mukaan hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluvan, jos tämä on saapuvilla.

Tavaroiden haltuunotto ja tarkistaminen on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Tavaroiden haltuunotto ja tarkistaminen on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Jos on jouduttu käyttämään voimakeinoja, opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Ilmoitus tehdään yleisopetuksen oppilaiden osalta perusopetusjohtajalle ja erityisopetuksen oppilaiden osalta erityisopetuksen rehtorille

ilmoituspohjalla. Tavaroiden haltuunotosta ja tarkastamisesta on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Haltuun otettu häirintään käytetty esine tai aine on luovutettava oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä esineellä tai aineella jatkuu, se tulee luovuttaa viimeistään työpäivän päätteeksi.

Haltuun otetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle. Jos oppilaalla tai huoltajalla ei ole lain mukaan oikeutta pitää hallussaan haltuun otettua esinettä tai ainetta, ne tulee luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuun ottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

Tiedottaminen, seuranta ja arkistointi

Kasvatuskeskusteluista ja kurinpidollisista keinoista tehdyt lomakkeet arkistoidaan koulun rangaistuskirjaan. Opetuksen järjestäjä seuraa toteutuneiden toimien lukumääriä.

Koulut tiedottavat kasvatuskeskusteluista ja kurinpidollisista käytännöistä koulutiedotteessa ja/tai koulun omilla nettisivuilla.

[Seinäjoen kaupungin peruskoulujen järjestyssäännöt](#)

5.6. Etäyhteyksiä hyödyntävä opetus

Seinäjoen kaupungissa osa opetuksesta järjestetään etäopetuksena. Etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen tarkoituksena on taata tasa-arvoinen koulunkäynti jokaiselle sekä edistää yhdenvertaisuutta perusopetuksen oppilaille.

Etäopetuksen lukujärjestys ja oppilaat aineittain päivittyvät vuosittain keväällä. Koulujen on otettava huomioon oman työjärjestyksen suunnittelussa etäopetuksena opetettavat tunnit. Ne löytyvät Akkunasta Verkkokoulusta. Koulut huolehtivat pyydettyä ajantasaiset tiedot oppilaista ja ohjaajista Verkkokoulun sivuille.

Seinäjoen kaupungin etäopetuksessa käytetään Adobe Connect -ohjelmaa. Sekä opettaja että oppilaat osallistuvat tunneille kukin oman tietokoneensa kautta: kamera välittää osallistujien videokuvan ja kuulokemikrofonit äänen.

Perusopetuslaki edellyttää, että perusopetuksen oppilaan luona on oppitunnin aikana oltava aikuinen. Seinäjoella on linjattu, että etäopetustuntia valvoo koulunkäynninohjaaja. Koulunkäynninohjaaja on etätunnin ajan paikalla. Etätunnin avustajan tehtäviin kuuluu huolehtia tunnin aluksi välineet paikoilleen ja avata oikea etäopetushuone, jakaa etäopettajan välittämä materiaali, valvoa yleistä järjestystä etätunnin aikana ja puuttua häiritsevästi käyttäytyvien oppilaiden toimintaan, auttaa oppilaita teknisissä ongelmissa ja ilmoittaa niistä, sekä toimia muutoin etäopettajan ohjeiden mukaisesti. Tarkemmat etäohjaajan ohjeet löytyvät Akkunasta Verkkokoulusta.

5.7. Vuosiluokkiin sitomaton opetus

Oppilas tai oppilasryhmä voi edetä opinnoissa oman opinto-ohjelman eli vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen (VSOP) mukaan, kun opetuksessa tulee tilanteita, joissa tarvitaan tavanomaista suurempaa joustoa. Mahdollisuus perustuu perusopetusasetuksen 11 §:n 2 momenttiin.

Vuosiluokkiin sitomatonta, eli oman opinto-ohjelman mukaan etenevää opiskelua, on mahdollista käyttää koko koulua, tiettyä vuosiluokkaa, yksittäistä opetusryhmää tai yksittäistä oppilasta koskevana järjestelyinä. Jos vuosiluokkiin sitomaton opetus koskee koko luokkaa, se kirjataan erikseen myös koulun opetussuunnitelmaan. Vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa oppiaineiden oppimäärästä muodostetaan opinto-ohjelma muulla perusteella kuin vuosiluokittain. Opinto-ohjelma voidaan laatia yhteen tai useampaan oppiaineeseen. Oppilaan opinto-ohjelma laaditaan oppimissuunnitelmaan (yleinen ja tehostettu tuki) tai HOJKS:aan (erityinen tuki) huoltajien tai huollosta vastaavien kanssa neuvotellen.

Opintokokonaisuudet muodostetaan kussakin oppiaineessa valtioneuvoston asetuksen määrittelemän tuntijaon ja opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. Opintokokonaisuudet voidaan muodostaa myös yhdistämällä eri oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Opinto-ohjelmassa on määriteltävä ne tiedot ja taidot, jotka ovat kunkin opintokokonaisuuden opiskelun aloittamisen edellytyksenä. Oppilaalla tulee olla riittävät tiedot ja taidot suhteessa edellisen opintokokonaisuuden tavoitteisiin, jotta hän voi edetä opiskelemaan seuraavaa. Jos hänen tietonsa ja taitonsa eivät ole riittävän hyvät, hän ei vielä siirry eteenpäin.

Opinto-ohjelma yleisen ja tehostetun tuen piirissä olevalle oppilaalle rakentuu maakunnalliseen opetussuunnitelman kirjattujen erityisten painoalueiden sisällöistä. Opinto-ohjelma erityisen tuen piirissä olevalle oppilaalle rakentuu samoin kuin yleisessä ja tehostetussa tuessa, jos oppilaan oppimäärää ei ole yksilöllistetty. Jos oppimäärä on yksilöllistetty, opinto-ohjelma kyseisessä aineessa rakentuu henkilökohtaisessa opetuksen järjestämissuunnitelmassa kuvattuihin tavoitteisiin.

Vuosiluokkiin sitomaton opinto-ohjelma sisältää oppimissuunnitelmassa tai HOJKS:ssa ainakin seuraavat asiat:

- Opetuksen tavoitteet ja sisällöt oppiaineittain tai opintokokonaisuuksittain
- Pakolliset ja valinnaiset opintokokonaisuudet
- Tuntijako ja opintokokonaisuuden sisältämän opetuksen tuntimäärä vs. laajuus
- Opintojen etenemisen seuranta- ja arviointitapa sekä mahdolliset tukitoimet

Erityiset opetusjärjestelyt (PoL 18 §) ja vuosiluokkiin sitomaton opinto-ohjelma

Kun vuosiluokkiin sitomaton opetus koskee yksittäistä oppilasta, jolle koulun rehtori tai johtaja on perusopetuslain 18 §:n 3 momentin perusteella tehnyt hallintopäätöksen erityisistä opetusjärjestelyistä, laaditaan opinto-ohjelma edellä kuvatuilla tavoilla joko yksittäisiin tai kaikkiin oppiaineisiin. Oppilaan tuntijako saattaa tällöin poiketa tavanomaisesta tuntijaosta. Oppilaan koulunkäyntikykyyn perustuva viikoittainen tuntimäärä kirjataan oppimissuunnitelmaan/HOJKS:aan. Lisäksi yksittäisen oppilaan kohdalla opinto-ohjelmaan kirjataan opintokokonaisuuksien suorittamisjärjestys, aikataulu ja mahdolliset erityistavoitteet.

Erityisen tuen päätös ja vuosiluokkiin sitomaton opinto-ohjelma

Kun vuosiluokkiin sitomaton opetus koskee yksittäistä oppilasta, jolle erityisopetuksen rehtori on tehnyt pedagogiseen selvitykseen perustuen hallintopäätöksen erityisestä tuesta, koululla laaditaan opinto-ohjelma edellä kuvatuilla tavoilla joko yksittäisiin tai kaikkiin oppiaineisiin. Mikäli oppilaan jonkin oppiaineen oppimäärä on erityisen tuen päätöksellä yksilöllistetty, oppilas opiskelee tätä ainetta yksilöllisen oppimäärän mukaan, jonka tavoitteet, sisällöt ja arviointiperiaatteet on kuvattu oppilaan HOJKS:ssa. Opinto-ohjelma voi sisältää sekä yleisen että yksilöllistetyn oppimäärän

mukaisia oppiaineita. Opinto-ohjelma voi myös sisältää erityiset painoalueet, joiden arviointi suhteutetaan yleiseen oppimäärään.

Arviointi, lukuvuositoldistus ja päättöarviointi vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa

Lukuvuoden päättyessä oppilas saa todistuksen hyväksytysti suorittamistaan opintokokonaisuuksista ja siirtyvät seuraavalle luokalle jatkamaan opintojaan siitä, mihin ne edellisenä lukuvuonna jäivät. Keskenräisiä opintosuorituksia ei merkitä todistukseen. Oppilas voidaan jättää luokalleen yleisen huonon koulumenestyksen perusteella tai puuttuvien suoritusten ja näyttöjen vuoksi. Opinto-ohjelmassa kuvataan arvioinnin käytänteet sekä väliarvioinnin että kokonaisarvioinnin osalta.

Opintokokonaisuus voi muodostua yhdestä tai useammasta oppiaineesta. Jokaista opintokokonaisuudessa olevaa oppiainetta arvioidaan oppimissuunnitelmassa tai HOJKS:ssa asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Oppilaan todistukseen merkitään vain hyväksytyt suoritukset ja muilta osin hän jatkaa opintojaan seuraavalla vuosiluokalla. Sanallista arviota käytettäessä lukuvuositoldistuksesta on aina käytävä ilmi, onko oppilas suorittanut opintokokonaisuuden hyväksytysti. Sanallista arviointia käytetään vuosiluokilla 1.-3. ja 4. vuosiluokasta eteenpäin numeerista arviointia. Jos oppilaalla on erityisen tuen päätös ja hän opiskelee jonkin oppiaineen yksilöllisen oppimäärän mukaan, voi arviointi olla sanallista myös 4. luokasta eteenpäin. Erityisessä tuessa opiskelevan oppilaan päättöarviointi voi myös olla sanallinen, muilla oppilailla päättöarviointi toteutuu numeroarviointina. Todistukseen kirjataan kohtaan Lisätietoja: ”Oppilas on opiskellut oppiaineen/t oman opinto-ohjelman mukaan.”

Oppilas saa 9. luokan päätteeksi lukuvuositoldistuksen, johon on merkitty hänen jo hyväksytysti suorittamansa opinnot. Oppilas jatkaa seuraavana lukuvuonna opintojaan 9. luokan oppilaana ja saa päättötodistuksen heti, kun perusopetuksen oppimäärä on kokonaisuudessaan hyväksytysti suoritettu. Oppilas luetaan yhdeksännen vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai hänen perusopetuksen suorittamisikä tulee täyteen ja hän eroaa koulusta. Perusopetus on suoritettava sen lukuvuoden kevätlukukauden loppuun mennessä, jolloin oppilas täyttää 17 vuotta.

Oppilaan siirtäminen vuosiluokan yli

Perusopetuslain 18 §:n 1 momentti mahdollistaa, että oppilas voidaan siirtää vuosiluokan yli, jos hänellä arvioidaan jo ennestään olevan kyseisellä vuosiluokalla vaadittavat tiedot ja taidot. Oppilaan osaaminen suhteessa vuosiluokan tavoitteisiin tulee aina selvittää, ja vasta sen jälkeen voidaan tehdä päätös hänen siirtämisestään luokkaa ylemmäs. Jos oppilas siirretään vuosiluokan yli/ tai oppilas palaa edelliselle vuosiluokalle, tehdään asiassa koulun rehtorin hallintopäätös ja oppilaan huoltajaa/ huollosta vastaavaa kuullaan. Oppilas voi palata näillä ehdoilla vuosiluokkiin sitomattomasta opinto-ohjelmasta vuosiluokkiin sidottuun opinto-ohjelmaan. Hallintopäätös vuosiluokkiin sitomattoman opinto-ohjelman purkamisesta voidaan tehdä vain lukuvuoden lopussa.

Päätöksenteko vuosiluokkiin sitomattomassa opetuksessa

Vuosiluokkiin sitomattomasta opinto-ohjelmasta ei tehdä hallintopäätöstä.

Opiskelu oman opinto-ohjelman mukaan merkitään Primukseen. Opinto-ohjelman laadinnassa tehdään yhteistyötä huoltajien tai huollosta vastaavien kanssa.

Jos oppilaalla on erityisen tuen päätös (erityisopetuksen rehtorin hallintopäätös), opiskelu oman opinto-ohjelman mukaan merkitään Primukseen, kun oppilaalle laadittu opinto-ohjelma on valmis. Erityisen tuen päätöksessä ei päätetä vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta.

Jos oppilas opiskelee koulun rehtorin tai koulunjohtajan päätöksellä perusopetuslain 18 §:n 3 momentin mukaisesti (hallintopäätös) erityisin opetusjärjestelyin tai jos oppilas siirretään vuosiluokan yli perusopetuslain 18 §:n 1 momentin perusteella (hallintopäätös), opiskelu oman opinto-ohjelman mukaan merkitään Primukseen. Merkintä tehdään, kun oppilaalle laadittu opinto-ohjelma on valmis. Erityisten opetusjärjestelyjen päätöksessä (PoL 18 § 1-3 mom) ei päätetä vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta.

5.8. Yhdysluokkaopetus

Parilliseen vuoteen päättyvänä lukuvuonna opiskellaan parillisen luokan vuorokurssia. Yhdysluokkaopetuksen järjestämistavat kirjataan koulukohtaiseen opetussuunnitelmaan sekä tarvittaessa oppilaan HOJKSiin.

5.9. Joustava perusopetus

5.9.1 JOPO-toiminta

Joustava perusopetus (JOPO) on opetuksen järjestämisen tapa, joka koskee 9. vuosiluokan oppilaita. Joustavaa perusopetusta järjestetään Yhteiskoululla. Opetukseen voivat hakeutua Seinäjoen yläkoulujen oppilaat. Joustavan perusopetuksen ideana on sovittaa opetus nuorten yksilöllisiin tarpeisiin. Opetuksessa pyritään hyödyntämään monipuolisia ja toiminnallisia työtapoja mahdollisuuksien mukaan. JOPO-toiminnassa keskeisenä arvona pidetään yksilöllistä ja elämäntilanteet huomioivaa suhtautumista oppilaaseen.

JOPO-oppilas saa tukea koulun arjessa mm. luokan erityisopettajalta, joka toimii luokanohjaajana, koulunkäynninohjaajalta, perhetyöntekijältä sekä Seinäjoen kaupungin nivelvaiheen opinto-ohjaajalta. JOPO-luokan oppilaiden huoltajien kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Lisäksi perhetyöntekijä yhdessä erityisnuorisotyöntekijän kanssa järjestää säännöllisesti vanhempainryhmäkokoontumisia.

5.9.2. Oppilasvalinta

Opetusryhmän koko on enintään 15 oppilasta. Seinäjoen joustavaan perusopetukseen voi hakea oppilas, jolla on opinnoissaan alisuoriutumista ja/tai koulumotivaation puutetta ja jonka päättötodistuksen saanti on epävarmaa. Joustavan perusopetuksen tavoitteena on varmistaa päättötodistuksen saaminen ja paikka jatko-opintoihin, sekä vahvistaa elämänhallintataitoja.

Oppilas valitaan joustavan perusopetuksen luokalle oppilaan ja huoltajan tekemän hakemuksen perusteella. Oppilasvalinnassa etusijalla ovat ne nuoret, joiden heikot oppimistulokset eivät johdu pelkästään oppimisvaikeuksista tai käytökseen liittyvistä ongelmista. Heille on kouluilla järjestetty muita tukitoimia. Tavoitteena joustavassa perusopetuksessa on vahvistaa kokonaisvaltaisesti oppilaan opiskelumotivaatiota ja elämänhallintaa. Oppilasvalinnassa käytetään kokonaisvaltaista harkintaa ja pyritään löytämään juuri ne oppilaat, joille ko. ryhmästä olisi selkeästi eniten hyötyä.

Oppilaaksi ottamisen valintakriteereitä ovat seuraavat:

- Oppilas alisuoriutuu opiskelussaan.
- Opiskelumotivaatio nykyisessä opiskeluympäristössä on heikko.
- Oppilas on vaarassa syrjäytyä jatkokoulutuksesta ja työelämästä.
- Oppilas hyötyy toiminnallisuudesta ja hänen on vaikeaa osoittaa osaamistaan isossa opetusryhmässä.
- Keskittymisvaikeudet, oppimiseen liittyvät ongelmat tai poissaolot vaikeuttavat koulutyötä.
- Oppilaalla on motivaatio opiskella kouluopetuksen lisäksi työpaikkaopiskelujaksoilla, leirikouluissa ja koulutuskokeiluissa.

- Oppilas ja vanhemmat toivovat entistä tiiviimpää yhteistyötä koulun sekä koulun eri yhteistyötahojen kanssa ja ovat valmiita siihen ajallisesti sitoutumaan.

Oppilasvalinnasta tehdään hallintopäätös, joka valmistellaan moniammatillisesti. Hallintopäätöksen tekee sen koulun rehtori, johon JOPO-ryhmä on sijoitettu. Jos yksittäinen oppilas siirtyy pois joustavasta perusopetuksesta ennen perusopetuksen päättymistä, tehdään joustavan perusopetuksen päättymisestä hallintopäätös.

Hakuprosessin vuosittainen aikataulu:

- helmikuu: tiedottaminen (tiedote oppilaille ja huoltajille, henkilökohtaisia yhteydenottoja)
- maaliskuu: hakuaika
- huhtikuu: haastattelut
- toukokuu: oppilasvalinta ja tiedottaminen valinnasta (kirje huoltajille).

5.9.3. Opetusjärjestelyt

JOPO-luokalla noudatetaan valtakunnallista perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita, Eteläpohjalaista perusopetuksen opetussuunnitelmaa sekä Seinäjoen kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Pääosin ryhmä opiskelee omana ryhmänään. Opetusta voidaan tarvittaessa antaa myös muun opetusryhmän yhteydessä tai aineenopettajien täsmä- tai demotunnit voivat osaltaan syventää oppilaiden osaamista. Kaikki oppilaat ovat mukana yhteiskoulun valinnaisaineryhmissä. Lisäksi jokaisen oppilaan oppimissuunnitelmassa otetaan huomioon hänen vahvuutensa niin, että hän voi osassa oppiaineista osallistua myös muiden opetusryhmien opiskeluun.

Oppilaat opiskelevat pääosin kaikki aineet JOPO-luokassa, jolloin oppilasarvioinnista vastaa JOPO-luokan opettaja. Valinnaisaineissa ja mahdollisesti muissa integroitavissa oppiaineissa arvioinnista vastaa aineenopettaja.

Opetus järjestetään pääsääntöisesti koulussa, työpaikoilla ja muissa oppimisympäristöissä. Opiskelu koulun ulkopuolella on olennainen osa joustavaa perusopetusta. Lisäksi opiskeluympäristö voidaan muokata ryhmän tai yksilöllisten tarpeiden mukaisesti.

5.9.4. Opetusmenetelmät

Koulun toimintatapoja ja opetusmenetelmiä kehitetään niin, että ne vastaavat joustavaan perusopetukseen valittujen oppilaiden yksilöllisiä tarpeita. Erityistä huomioita kiinnitetään työmuotoihin, joilla lisätään oppilaiden osallisuutta ja yhteenkuuluvuutta kouluyhteisössä.

Opetuksessa painotetaan toiminnallisia ja työpainotteisia opetusmenetelmiä. Tyypillisiä joustavan perusopetuksen työtapoja ovat mm. pienryhmäopiskelu ja henkilökohtainen ohjaus. Opiskelijoille laaditaan oppimissuunnitelma, jossa määritellään mm. tavoitteet ja työtavat yhdessä huoltajien kanssa.

Perinteisen luokkamuotoisen opiskelun lisäksi ryhmällä on työpaikkaopiskelujaksoja lukuvuoden aikana 2-4 kertaa. Yhden jakson kesto on 1-4 viikkoa. Oppilaille annetaan koulusta työpaikkaopiskelujaksoille oppimistehtäviä, jotka liittyvät oppiaineisiin ja työelämätaitoihin. Työpaikkaopiskelussa tavoitteena on, että oppilas oppii osin samoja asioita kuin koulussa, mutta eri tavoin käytännön työtehtäviä tekemällä.

Lukuvuoteen kuuluu lisäksi koulun ulkopuolelle tapahtuvia retkiä, tutustumiskäyntejä ja leirikouluja. Leirikouluihin sisältyy yhteistoiminnallisuutta, eri oppiaineisiin liittyviä teemoja ja ryhmän yhteishenkeä rakentavaa tutustumista ja yhdessäoloa. Normaalisti ensimmäinen leirikoulu pidetään heti lukuvuoden alussa ja jälkimmäinen leirikoulu on kevätlukukauden puolivälissä.

5.9.5. Yksilöllinen tuki

Jokaiselle JOPO-oppilaalle laaditaan yksilöllinen oppimissuunnitelma, johon kirjataan oppilaan lähtötaso, tavoitteet ja opetusjärjestelyt. Suunnitelmaa ovat tekemässä oppilas ja häntä opettavia opettajia sekä oppilaan huoltaja. Suunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden saavuttamista seurataan lukuvuoden aikana, ja oppilaan kanssa käydään yksilökeskusteluja säännöllisesti. Opetuksessa pyritään hyödyntämään monipuolisia ja toiminnallisia työtapoja mahdollisuuksien mukaan. JOPO-toiminnassa keskeisenä arvona pidetään yksilöllistä ja elämäntilanteet huomioivaa suhtautumista oppilaaseen.

Sosiaalitoimen perhetyöntekijä työskentelee JOPO-luokassa. Hän on mukana oppitunneilla tukemassa oppimista ja tarvittaessa aamuisin apuna kouluun lähtemisessä. Perhetyöntekijä tukee kodin ja koulun yhteistyötä soittamalla tai viestittämällä matalalla kynnyksellä. Lisäksi hän on mukana lasta koskevissa verkostopalavereissa ja mukana opiskelijavalintaprosessissa muiden luokan työntekijöiden kanssa.

Perhetyöntekijän työssä oppilaan perheen kanssa korostuu lapsen ja vanhemman aktiivisen roolin vahvistaminen. Perhetyöntekijä tukee ja vahvistaa huoltajan yhteydenpitoa kouluun, tarvittaessa sote-palveluihin ja muihin toimijoihin. Yhteistyö sosiaalityön kanssa on sovittava oppilaskohtaisesti erikseen huoltajien kanssa. Sosiaalitoimen asiakkuutta ei kuitenkaan edellytetä.

Perusopetuksen oppimäärän suorittamisen lisäksi tavoitteena on tukea oppilasta toisen asteen koulutukseen siirtymisessä sekä antaa valmiudet selviytyä jatko-opiskeluissa, esim. ammatillisissa opinnoissa tai lukiossa.

5.9.6 JOPO-toimijat

Erityisopettaja vastaa ryhmän opettamisesta ja oppimisen arvioinnista.

Aineenopettajat (valinnaiset oppiaineet tms.) toimivat mahdollisen integroinnin ja arvioinnin apuna.

Ohjaaja kulkee luokan mukana, auttaa ja tukee oppilaita luokkatilanteissa sekä työssäoppimispaikoilla.

Perhetyöntekijä toimii kodin, koulun sekä sosiaalipalveluiden kanssa yhteistyössä.

Nivelvaiheen opinto-ohjaaja seuraa oppilaan opintoja sekä kartoittaa toisen asteen opiskeluvaihtoehtoja. Opinto-ohjaaja ohjaa oppilasta yksilöllisen tarpeen mukaan. Tavoitteena on löytää oppilaan mielenkiintoa ja vahvuuksia vastaava koulutusala, johon haetaan yhteishaussa.

5.10. Toiminta-alueittain järjestettävä opetus

Maakunnallisessa opetussuunnitelmassa linjataan toiminta-alueittain järjestettävästä opetuksesta. Seinäjoen kaupungin joissakin kouluissa järjestetään opetusta toiminta-alueittain. Toiminta-alueittain opiskeltaessa oppimisen oppimäärät ja oppimistavoitteet muodostuvat viidestä toiminta-alueesta, niiden osa-alueista ja tavoitteista. Toiminta-alueita ovat motoriset taidot, sosiaaliset taidot, päivittäisten toimintojen taidot, kognitiiviset taidot sekä kieli ja kommunikaatio. Toiminta-alueittain opiskelevien oppilaiden yksilölliset oppimistavoitteet määritellään HOJKS:ssa, ja niiden avulla tuetaan oppilaan kokonaiskehitystä ja toimintakykyä. Toiminta-alueittain järjestettävän opetuksen tavoitteena on antaa oppilaalle tietoja ja taitoja, joiden avulla hän suoriutuu mahdollisimman itsenäisesti elämässään.

5.11. Poikkeusolojen opetustoimen käytänteet

Poikkeusoloissa koulut pyrkivät toimimaan mahdollisimman normaalisti. Mahdollisessa poikkeustilanteessa on otettava huomioon:

- opetusjärjestelyt
- opetuksen toteuttaminen
- oppimisen ja koulunkäynnin tuki
- oppilashuolto
- kouluruokailu
- koulukuljetus
- koulun muu toiminta.

Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin voidaan siirtyä vain laissa säädettyjen edellytysten täytyessä. Seinäjoella perusopetus täydentää Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön tai muiden viranomaisten ohjeita. Käytännön toimenpiteet määritellään koulun tasolla. Opetusjärjestelyt ja toimenpiteet kirjataan koulun vuosisuunnitelmaan.

5.12. Opetuksen ja kasvatuksen tavoitteita tukeva muu toiminta

5.12.1. Yhteistyö oppilaiden ja huoltajien kanssa

Koulun tulee huolehtia siitä, että oppilailla on riittävästi mahdollisuuksia vaikuttaa koulun toimintaan, oppimisen suunnitteluun, työtapojen ja opetusmenetelmien valintaan. Opettajalla on vastuu opetusryhmänsä toiminnasta, oppimisesta ja hyvinvoinnista.

Koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta. Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Se innostaa oppilaita esittämään näkemyksiään, toimimaan ja vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin. Oppilaskunta sekä koulun ja kunnan muut osallisuutta tukevat rakenteet ja toimintatavat tarjoavat tilaisuuksia harjoitella demokratiataitoja käytännössä.

Kodin ja koulun yhteistyö on osa yhteistä vastuuta koulupäivästä. Sitä tehdään sekä yhteisön että yksilön tasolla. Lähtökohtana yhteistyölle on avoin vuorovaikutus kodin ja koulun välillä. Jokaisen koulun tulee järjestää riittävästi tilaisuuksia ja tapaamisia huoltajien kanssa. Koulun on huolehdittava, että tilaisuuksien suunnitteluun ja järjestelyihin on koulun kaikkien toimijoiden mahdollista osallistua.

Opetusta ja oppimista syventävän koulun ulkopuolisen opetuksen järjestämisestä päättää koulu. Koulun ulkopuolisen opetuksen sisältö liittyy aina opetussuunnitelmaan, joko yhteen oppiaineeseen tai monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Koulun vuosisuunnitelmaan kirjatut opintokäynnit, retket, vierailut ja muu vastaava koulun ulkopuolella tapahtuva toiminta ovat oppilaalle maksuttomia. Opettajat vastaavat toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Retken turvallisuuteen liittyvistä järjestelyistä vastaa rehtori/koulunjohtaja, joka hyväksyy opettajan esittämän retken turvallisuussuunnitelman.

Opintoretkitoimintaa voidaan rahoittaa myös huoltajien tuella. Koulun vuosisuunnitelmaan kirjataan tältä osin, että varainhankinta on täysin huoltajien tehtävänä ja heidän vastuullaan. Leirikoulubudjeteissa tulee huomioida myös opettajan / opettajien kustannukset. Koulun ja opettajan on oltava selvillä rahojen hankkimisesta ja vanhempien siihen tehtävään valitsemasta vastuuhenkilöstä.

Huoltajien suorittama varojenkeruu voi tapahtua itsenäisesti siten, että koulu ei ole keruussa mukana lainkaan. Tällöin huoltajat suunnittelevat ja toteuttavat varojen keruun itse ja päättävät, miten varat annetaan oppilaiden toimintaa varten. Varojen käytön periaatteet on kuitenkin hyvä selkeyttää heti alussa koulun kanssa neuvotellen, sillä valmistautuminen esimerkiksi leirikouluhankkeisiin saattaa kestää useamman vuoden. Huoltajien varojenkeruu voi tapahtua myös yhteistyössä koulun kanssa, jolloin huoltajat ja koulu yhdessä päättävät varojen keruun ja käytön periaatteista. Molemmissa tapauksissa koulu kuitenkin viime kädessä vastaa siitä, että kaikilla oppilailla on yhdenvertainen mahdollisuus osallistua toimintaan.

5.12.2. Kerhotoiminta

Koulun kasvatus- ja opetustyön tukemiseksi voidaan järjestää kerhotoimintaa. Se on koulun ulkopuolista toimintaa, jonka lähtökohtana ovat koulun opetukselliset, kasvatukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet. Kerhotoiminta on Seinäjoella joko koulujen omaa toimintaa tai kaikille kaupungin peruskoululaisille avointa koulujen yhteistä kerhotoimintaa. Kerhot kokoontuvat pääasiassa kouluilla.

Kerhotoimintaa koordinoidaan kaupunginlaajuisesti ja sen toimintaa ohjaa koulukerhojen ohjausryhmä. Ohjausryhmä koostuu moniammatillisesti eri yhteistyötahojen edustajista. Tavoitteena on nivoa kerhotoiminta luontevaksi osaksi koulupäivää, lisätä yhteistyötä vanhempien ja kolmannen sektorin kanssa sekä vakiinnuttaa kerhojen resurssit.

Koulut hakevat kerhoja keskitetysti. Kerhot tulee kirjata koulun vuosisuunnitelmaan. Jokaisella kerholla tulee olla vastuullinen ohjaaja ja koulun toimintakulttuuriin ja -tapoihin nojautuva toimintasuunnitelma. Kerhotoiminta on oppilaalle vapaaehtoista ja maksutonta.

Kerhotoiminnan tavoitteet Seinäjoella:

Kerhokoordinaattorit, kerhonohjaajat ja rehtorit tiedottavat kerhotoiminnasta oppilailleen. Kaupungin verkkosivuilla on kerhotoiminnan sivut, joilla annetaan tietoa koulujen yhteisistä kerhoista.

[Kerhotoiminta](#)

5.12.3. Kouluruokailu

Kouluruokailu tukee kansanterveydellisesti oppilaan hyvinvointia, terveyttä ja työtehoa. Oppilas saa jokaisena koulupäivänä monipuolisen aterian, joka kattaa 1/3 hänen ravinnontarpeestaan. Ruokailun suunnittelussa otetaan huomioon oikeat ravitsemussuositukset sekä ennaltaehkäistään väärät ravitsemustottumukset.

- Kasviksia/marjoja/hedelmiä tarjotaan riittävästi joka aterialla.
- Ruoka sisältää riittävästi kuitua (kokojyvävilja, kasvikset, juurekset).
- Suolan käyttöä ohjataan.
- Käytetään rasvattomia tai vähärasvaisia ja pehmeitä rasvoja sisältäviä ruoka-aineita.

Keittiöhenkilökunnan ja opettajien yhteistyöllä autetaan oppilaita omaksumaan terveellisen ravinnon merkitys. Yhteistyön apuna toimii koulun ruokailutoimikunta. Aterian täysipainoisuus riippuu myös annoksen oikeasta koostamisesta, johon oppilaita ohjataan koulussa lautasmallien avulla.

Kouluruokailun toteutuksessa huomioidaan elintarvikkeiden hyvä laatu ja hygieniavaatimusten toteutuminen. Kestävä kehitys huomioidaan hankinnoissa, pakkauksissa, valmistuksessa, jakelussa, jätehuollossa, sekä suositaan mahdollisuuksien mukaan lähiruokaa.

Erytisruokavaliota tarvitsevat ruokailijat saavat oikein koostetun aterian lääkärin tai terveydenhoitajan lausunnon ja ohjeiden mukaan. Myös eettisen tai uskonnollisen vakaumuksen mukainen ruokavaliota huomioidaan mahdollisuuksien mukaan.

Kouluruokailun toteutus tukee osaltaan koulun opetustyötä. Kouluruokailun toimintaperiaatteisiin kuuluvat hyvät ruokailutavat, toiset ihmiset huomioon ottava käyttäytyminen sekä tutustuminen paikalliseen, kansalliseen ja kansainväliseen ruoka- ja tapakulttuuriin erilaisin teemoin.

Kouluruokailua integroidaan koulun eri oppiaineiden opetukseen ja oppisisältöihin, mikä näkyy esim. ruokasalien viihtyisyydessä, erilaisten juhlien järjestelyissä, työharjoitteluna sekä osallistumisena ruokalistojen suunnitteluun ja palautteen antamisena. Kouluissa toimivat ruokailutoimikunnat osallistuvat tähän työhön. Koulut voivat halutessaan hakea kouluruokadiplomia yhteistyössä ruokapalveluiden kanssa.

5.12.4. Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohta on turvallisen kasvu ympäristön tarjoaminen lapselle koulupäivän jälkeen. Toiminnalla tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä sekä myös perhettä niiden kasvatustehtävässä. Aamu- ja iltapäivätoiminta muodostaa yhdessä lapsen koulupäivän kanssa ehyen kokonaisuuden, jossa edistetään lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Toiminnassa tuetaan lapsen yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä koulunkäyntiä ja oppimista. Sosiaalisia taitoja vahvistetaan ja tuen tarpeessa oleville toiminta toimii myös ennaltaehkäisevänä palveluna.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen on vapaaehtoista, mutta jos kunta sitä järjestää, toimintaa säätelee perusopetuslaki. Toiminta-ajat ja -maksut määräytyvät perusopetuslain mukaisesti. Kunta voi järjestää toimintaa itse tai ostaa palvelua soveltuvalta palveluntuottajalta. Järjestämistavalla ei ole oppilaan tai huoltajan kannalta vaikutusta. Maksut ja toiminnan laatuvaatimukset ovat kaikille samat riippumatta järjestämistavasta. Seinäjoen kaupunki järjestää iltapäivätoimintaa klo 12-16 välisenä aikana koulujen yhteydessä olevissa tiloissa. Lisäksi järjestetään erityishuolto-ohjelman piirissä oleville lapsille aamutoimintaa, jolloin toiminta- aikakin on pidempi ajoittuen klo 7-17 välille.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö muodostuu toimintaa ohjaavista koordinaattoreista sekä ohjaajista, jotka toimivat joko APIP- tai yhdistelmäohjaajana. Koulujen kanssa yhteiset ohjaajat tekevät koulupäivän työtä koulussa ja siirtyvät iltapäiväksi APIP-toimintaan. Näin luodaan jatkumo lapsen koulupäivään.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämistä varten tulee olla voimassa oleva toimintasuunnitelma, johon kirjataan perusopetuslakia täydentäen tarkemmin toiminnan järjestämisen periaatteet.

[Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma](#)

5.12.5. Koulumatkat ja -kuljetukset

Esi- ja perusopetuksen koulukuljetusten järjestäminen perustuu perusopetuslain 32 §:ään. Laki määrittelee minimiehdot kuljetusten järjestämiselle. Kunta voi omalla päätöksellään tehdä lievennyksiä koulumatkaehtoihin.

Perusopetuslaki määrittelee esi- ja perusopetuksen oppilaan koulukuljetuksen siten, että mikäli oppilaan matka on viisi kilometriä tai yli, tulee hänelle järjestää maksuton kuljetus. Kuljetusta ei tarvitse järjestää koko koulumatkalle vaan siihen voi sisältyä myös itse kuljettava osuus.

Seinäjoen kaupungin koulukuljetusten periaatteet on määritelty sivistyskeskuksen toimintasääntöön ja kuljetussääntöön. Valtuuston hyväksymään toimintasääntöön on määritelty maksuttoman kuljetuksen kilometrirajat perusopetuslakia lievemmäksi siten, että esioppilailla ja 1.-4. luokkien peruskoululaisilla maksuttoman kuljetuksen raja on kolme kilometriä. Vuosiluokilla 5.-9. raja on perusopetuslain mukainen viisi kilometriä. Kuljetusta odottavalle oppilaalle tulee järjestää valvonta. Tämä valvonta voidaan toteuttaa opettajan tai koulunkäynninohjaajan toimesta erikseen sovittavalla tavalla.

Seinäjoen kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilaat on vakuutettu koulumatkojen osalta. Koulumatka alkaa kotiportilta ja päättyy kouluportille. Iltapäivisin on voimassa sama periaate, mutta erikseen tulee huomioida, että poikkeamat koulumatkalla esimerkiksi kaverin luokse tai harrastuksiin tarkoittavat sitä, että vakuutusturva päättyy myös siihen, kun oppilas saapuu esimerkiksi harrastuspaikkaan. Palumatka harrastuksesta kotiin ei ole enää koulumatkaa.

Mikäli koulu saa tietoonsa, että koulumatkalla tai koulukuljetuksessa on esiintynyt kiusaamista, väkivaltaa tai häirintää, siitä tulee ilmoittaa tekoihin syyllystyneiden sekä niiden kohteina olleiden oppilaiden huoltajille.

Sivistyskeskuksen kuljetussäännössä on määritelty yksityiskohtaisesti muut kuljetukseen liittyvät periaatteet, kuten esimerkiksi harkintaan perustuvien kuljetusten päätösten ehdot. Tällaisia kuljetuksia ovat mm. koulukuljetukset oppilaan terveydentilan tai matkan vaarallisuuden perusteella.

Hallinto vastaa koulukuljetusten kokonaisuuden valmistelusta. Siihen sisältyvät hankinnat ja kilpailutus, oppilaita koskevat päätökset sekä kuljetusten käytännön organisointi. Koulu huolehtii lukujärjestysten valmistelusta siten, että kuljetukset saadaan järjestettyä järkevasti ja tiedottaa aikatauluista lukuvuoden aikana oppilaiden koteihin.

Haasteellisin vaihe kuljetusten osalta on lukuvuoden alku. Oikean tiedon välittäminen oppilaiden koteihin vaatii kaikkien osapuolten yhteistyötä. Kuljetusoppilaiden osalta lukujärjestykset valmistuvat uutta lukuvuotta edeltävän kesäkuun aikana. Kesän aikana tapahtuvan reittisuunnittelun jälkeen elokuun alussa eri toimijoilla on tieto siitä, millä aikatauluilla koulukuljetukset uuden lukuvuoden osalta käynnistyvät.

Koulujen lisäksi koulukuljetuksista tiedotetaan opetustoimen internet-sivuilla. Julkisen liikenteen toimijoilla on lisäksi omat kotisivut, joiden avulla tieto välittyy oppilaille.

[Sivistyskeskuksen koulukuljetussääntö](#)

5.13. Lähikoulu ja opiskelu muualla kuin lähikoulussa

Lapsi ilmoitetaan oman alueen lähikouluun. Huoltajat voivat ilmoittaa lapselle myös toissijaisen koulutoiveen. Osa lapsista tarvitsee koulunkäynnin aloittamiseen pysyvää erityisopetusta, jota ei välttämättä järjestetä lähikoulussa. Siinä tapauksessa uudesta koulupaikasta tehdään erillinen päätös.

Oppilaan lähikoulu määräytyy oppilaan asuinosoitteen perusteella. Lähikoulu on jokin oppilasalueen kouluista. Ajantasaiset oppilasalueet löytyvät kaupungin perusopetuksen verkkosivuilta. Aina lähikouluksi ei voida osoittaa maantieteellisesti lähintä koulua, esimerkiksi koulukuljetusjärjestelyistä tai oppilasmäärästä johtuen. Lähikoulu ja lähin koulu voivat siis olla eri asia.

Lapsi on mahdollista ilmoittaa Seinäjoella muuhunkin kuin lähikouluun. Tällöin on mahdollista hakea harkinnanvaraista koulukuljetusetuutta erillisellä hakemuksella. Pääsääntöisesti tämä tehdään kouluun ilmoittautumisen yhteydessä.

Opetushallitus on tehnyt 10.2.2020 muutoksia Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 lukuun 6. "Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa". Muutokset ovat voimassa 1.8.2020 alkaen.

Opetushallituksen ohjeet on kirjattu asiakirjaan mustalla värillä.

Eteläpohjalaiset tarkennukset on kirjattu asiakirjaan vihreällä värillä. Taulukot ja kuvat ovat maakunnallisia lisäyksiä.

Seinäjoen kaupungin perusopetuksen tarkennukset on kirjattu asiakirjaan violetilla värillä.

6. Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa

6.1. Arvioinnin tehtävät perusopetuksessa

Perusopetuslain¹ ja -asetuksen² mukaan perusopetuksen oppilaan arvioinnilla on kaksi toisiaan tukevaa tehtävää. Arvioinnin tehtävänä on

- ohjata ja kannustaa opiskelua sekä kehittää oppilaiden itsearvioinnin taitoja (formatiivinen arviointi).
- määrittää, missä määrin oppilas on saavuttanut oppiaineille asetetut tavoitteet (summatiivinen arviointi).

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppimiseen, osaamiseen, työskentelyyn ja käyttäytymiseen. Opiskelun ohjaaminen ja kannustaminen sekä itsearvioinnin taitojen kehittäminen toteutuvat formatiivisen arvioinnin avulla. Summatiivisesti arvioidaan sitä, miten oppilas on saavuttanut eri oppiaineille asetetut tavoitteet.

Arvioinnin tehtävien toteuttamisessa tulee noudattaa arvioinnin yleisiä periaatteita. Kouluissa tulee olla yhtenäiset arvioinnin periaatteet ja käytänteet, jotka ilmenevät koulun arviointikulttuurissa. Opetuksen järjestäjä seuraa arvioinnin periaatteiden toteutumista kouluissa ja tukee yhtenäisen arviointikulttuurin kehittymistä.

6.1.1. Formatiivinen arviointi

Formatiivisen arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan opintojen edistymistä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Formatiivinen arviointi auttaa oppilasta ymmärtämään omaa oppimistaan, tunnistamaan vahvuuksiaan ja kehittämään työskentelyään oppiaineille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Formatiivinen arviointi on osa opetusta.

¹ Perusopetuslaki (628/1998) 22 § 1 mom.

² Perusopetusasetus (852/1998) 10 § 2 mom.

Formatiivinen arviointi on oppimista tukevaa ja ohjaavaa palautetta. Palautteen tulee auttaa oppilasta ymmärtämään oppiaineen tavoitteet, hahmottamaan oma edistymisensä suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä se, miten voi parantaa suoriutumistaan suhteessa tavoitteisiin ja arviointikriteereihin.

Itsearviointi ja vertaispalaute ovat osa formatiivista arviointia. Oppilaat harjoittelevat opettajan ohjaamana itsearvioinnin ja vertaispalautteen antamisen ja vastaanottamisen taitoja. Niitä tulee harjoitella osana kaikkien oppiaineiden opiskelua. Itsearviointi ja vertaispalaute eivät vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan. Oppilalle ja hänen huoltajalleen annetaan lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.³

Formatiivista arviointia tehdään aina perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettujen ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyjen oppiaineiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

Formatiivinen arviointi ei edellytä dokumentointia.

6.1.2. Summatiivinen arviointi

Summatiivisen arvioinnin tehtävänä on kuvata, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut opetussuunnitelmassa oppiaineille asetetut tavoitteet.

Summatiivinen arviointi tehdään vähintään jokaisen lukuvuoden päätteeksi sekä perusopetuksen päättyessä. Oppilalle ja hänen huoltajalleen annetaan kuitenkin myös lukuvuoden aikana tietoa oppilaan opintojen edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁴ Kunkin lukuvuoden päättyessä oppilalle annetaan lukuvuositodistus, jota varten tehdään summatiivinen arviointi siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Lukuvuositodistukseen sisältyy myös käyttäytymisen arviointi.⁵

Summatiivinen arviointi tehdään suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja niiden pohjalta paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi on summatiivinen kokonaisarviointi oppilaan koko lukuvuoden suoriutumisesta. Päättöarviointi kohdistuu oppiaineille asetettuihin tavoitteisiin perusopetuksen oppimäärän päättyessä.

Oppilaille on selvitettävä oppiaineiden tavoitteet sekä arvioinnin periaatteet ikäkaudelle tarkoituksenmukaisella tavalla. Jokaisen oppilaan tulee saada käsitys siitä, mitä hänen on tarkoitus oppia ja miten hänen suoriutumistaan arvioidaan. Summatiivisen arvioinnin tekee aina oppilasta opettanut opettaja, tai jos opettajia on useita, opettajat yhdessä.⁶

Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Maakunnallinen arviointikulttuuri

Arviointi perustuu aina opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja maakunnallisessa

³ Perusopetusasetus 10 §

⁴ Perusopetusasetus 10 §

⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.

⁶ Perusopetusasetus 13 § 1 mom.

opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Arviointi toteutetaan maakunnassa yhtenäisin periaattein, jolloin oppilaat ovat samanarvoisessa asemassa. Maakunnalliset painopisteet yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus huomioidaan arvioinnissa.

6.2. Arvioinnin yleiset periaatteet

Arvioinnissa tulee noudattaa seuraavia periaatteita jokaisella vuosiluokalla.

Arviointi on yhdenvertaista

Arviointi perustuu kaikilla vuosiluokilla oppilaiden yhdenvertaiseen kohteluun. Vuosiluokkien 1-8 päätteeksi annetun lukuvuosiarvioinnin ja perusopetuksen päättöarvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa täsmennettyihin tavoitteisiin. Jokaisen oppilaan tulee saada tietää, mitä on tarkoitus oppia ja miten oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan. Päättöarvosanat muodostetaan valtakunnallisesti yhdenvertaisin perustein.

Arviointi edellyttää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta

Arvioinnin tehtävänä on auttaa oppilasta hahmottamaan opintojensa etenemistä. Tämä edellyttää vuorovaikutusta opettajan ja oppilaan välillä sekä palautteen antamista tavoitteiden saavuttamisen edistämiseksi. Arvioinnin toteuttamiseen liittyy oppilaiden osallisuuden mahdollistaminen, vahuuksien tunnistaminen ja kannustaminen.

Arvioinnin toteuttaminen edellyttää yhteistyötä sekä koulussa että kotien kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on selkiyttää huoltajille arvioinnin periaatteita ja käytänteitä. Oppilaan ja huoltajan tulee saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta, osaamisesta, työskentelystä ja käyttäytymisestä.⁷ Oppilaalla ja huoltajalla on oikeus saada tieto arvioinnin perusteista ja siitä, miten niitä on sovellettu oppilaan arviointiin.⁸

Arviointi on suunnitelmallista ja johdonmukaista

Arviointikäytännöt on suunniteltava johdonmukaiseksi kokonaisuudeksi ja varmistettava arviointiperiaatteiden yhtenäisyys koulussa. Arviointia toteutetaan sekä lukuvuoden aikana että sen päättyessä. Arvioinnin tulee kohdistua vain siihen, mitä paikallisessa opetussuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi. Opettaja toteuttaa arvioinnin näyttöihin perustuen.

Oppilaiden suorituksia ei verrata toisiinsa. Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Arvioinnin avulla saatu tieto auttaa opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti. Arviointi toimii myös tärkeänä välineenä oppilaan mahdollisten tuen tarpeiden tunnistamisessa. Opettajien yhteistyö kouluyhteisössä on välttämätöntä arvioinnin johdonmukaisuuden toteutumiseksi.

Arviointi on monipuolista

Oppilaiden oppimista, osaamista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti.⁹ Monipuolinen arviointi perustuu eri menetelmin kerättyihin näyttöihin. Opettaja valitsee arviointimenetelmät arvioinnin tehtävien ja oppiaineen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppilaalle tulee tarjota mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan ja osaamistaan eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin. Arviointimenetelmien valinnassa on otettava huomioon, että vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikkia oppiaineille asetettuja tavoitteita.

Arviointi perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

⁷ Perusopetusasetus 10 § 1 mom.

⁸ Perusopetusasetus 13 § 2 mom.

⁹ Perusopetuslaki 22 § 1 mom.

Oppimisen, osaamisen ja työskentelyn arvioinnin tulee perustua perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennettuihin oppiaineiden tavoitteisiin. Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, oppiaineiden tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä. Arviointikriteerit on laadittu eri vuosiluokkien päätteeksi annettavaan arviointiin ja päättöarviointiin. Kriteerit eivät ole oppilaille asetettuja tavoitteita, vaan ne määrittelevät eri arvosanoihin vaadittavan osaamisen tason.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suorituksiaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän yhteisiin tavoitteisiin edellä mainittuja arviointikriteerejä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittelyssä ei käytetä edellä mainittuja arviointikriteerejä. Oppimäärä yksilöllistetään vasta, kun oppilas ei tuetustikaan näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Toiminta-alueittain opiskelevan oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa toiminta-alueittain määriteltyihin tavoitteisiin.

Jos oppilas on opiskellut oppimissuunnitelmassa määriteltyjen oppiaineen erityisten painoalueiden mukaisesti, hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteereitä käyttäen.-

Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaiden ikäkausi ja edellytykset

Arviointikäytänteet suunnitellaan ja toteutetaan oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti. Oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä otetaan huomioon ja huolehditaan siitä, ettei osaamisen osoittamiselle ole esteitä.

Arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Oppimisen tuen tarpeet sekä muut osaamisen osoittamista vaikeuttavat syyt tulee ottaa arviointikäytännöissä huomioon siten, että oppilaalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin tapoihin osoittaa osaamisensa.

Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten oppilaiden arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso koulun opetuskielessä sekä arvioinnin kohteena olevan oppiaineen tiedonalan kielessä

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Maakunnallisen opetussuunnitelman opintojen aikaisen arvioinnin periaatteita ja toteuttamisesimerkkejä sisältävässä taulukossa on esitelty formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin keinoja. Niiden kesto ja toteuttamistapa voivat vaihdella.

Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden ja huoltajien tiedossa. Opettaja tiedottaa oppilaita ja huoltajia lukukausien, oppimisjaksojen tai oppimiskokonaisuuksien alussa käyttämistään arviointitavoista ja -kriteereistä. Arvioinnista tiedottamisen muodot ja käytännön toteutus linjataan kuntakohtaisesti.

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Oppiainekohtaiset tiivistelmät tavoitteista ja arviointiperusteista annetaan oppilaille ja huoltajille tiedoksi perusopetuksen sivuilla ja sähköisessä oppilashallintojärjestelmässä. Opettajat

täsmenävät, miten oppilaat antavat näyttöjä oppimisestaan, osaamisestaan ja työskentelystään. Nämä asiat tiedotetaan oppilaalle ja huoltajille lukukausien, oppimisjaksojen tai oppimiskokonaisuuksien alussa. Arvioinnista tiedottamisen muotoja on täsmennetty Arvioinnin huoneentaulussa. (Liite 1)

Taulukko 1: Opintojen aikaisen monipuolisen arvioinnin toteuttamiskäytänteitä

Arvioinnin periaate	Toteutus esimerkkejä
Osallisuus	<ul style="list-style-type: none"> • itsearviointi <ul style="list-style-type: none"> ○ oppilas asettaa omat tavoitteensa ja arvioi niiden toteutumisen • portfolio • vertaispalaute, pari- ja ryhmäpalaute
Jatkuvuus	<ul style="list-style-type: none"> • väliarvioinnit • keskustelu oppimisprosessin aikana
Kannustavuus	<ul style="list-style-type: none"> • huomio koko oppimisen prosessiin • huomataan pienetkin edistysaskeleet
Monipuolisuus	<ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelut • vertaispalaute, pari- ja ryhmäpalaute • monialaiset oppimiskokonaisuudet • kirjallinen itsearviointi • todistukset • portfolio • draama • kuvallinen ilmaisu • projektin arviointi • koko oppimisprosessin arviointi • tietotekniikka apuna
Oppimisen edistäminen	<ul style="list-style-type: none"> • jatkuva arviointi oppimisprosessin aikana • kannustus ja tuki ryhmältä tai opettajalta • rajatut ja selvät tavoitteet
Oikeudenmukaisuus ja eettisyys	<ul style="list-style-type: none"> • oppilaita ei vertailla, vaan arvioidaan oppilaan omaa edistymistä • tavoitteiden ja koko arvioinnin näkyväksi tekeminen (esim. tavoitteet ja arviointitavat ilmoitetaan oppilaille ja huoltajille selkeästi)
Totuudellisuus	<ul style="list-style-type: none"> • myös korjaamista vaativat asiat esille kannustavassa hengessä • suora palaute • epäonnistumisen ja pettymyksen sietokyvyn kasvattaminen
Yrittäjämäinen toimintatapa	<ul style="list-style-type: none"> • kurssikansio, portfolio • itsearviointi <ul style="list-style-type: none"> ○ oppilas reflektoi omaa oppimistaan • vertaispalaute, pari- ja ryhmäpalaute • kannustavalla arvioinnilla oppilasta motivoidaan yrittämään parhaansa
Yhteistyö kotien kanssa	<ul style="list-style-type: none"> • tavoitteet ja arviointitavat etukäteen tiedoksi • vanhempainillat (informatiivisesti, esim. tavoitteet käydään läpi) • muut tapaamiset • tiedotteet • arviointikeskustelut • selkeä tiedottaminen, jos oppimisessa tapahtuu muutoksia • palaute vanhemmilta tavoitteiden saavuttamisesta esim. arviointikeskusteluissa • koulun kotisivu esim. käyttäytymisen kriteerit

6.3. Oppimisen ja osaamisen arviointi

Perusopetuksessa arviointi kohdistuu oppilaan oppimiseen ja osaamiseen. Oppimisen arviointi liittyy oppimisprosessin ohjaamiseen ja siitä annettavaan palautteeseen. Osaamisen arviointi puolestaan kohdistuu oppilaan tiedollisen ja taidollisen osaamisen tasoon. Oppilaan oppimista ohjataan ja osaamista arvioidaan aina suhteessa perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa eri oppiaineille määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin tavoitteisiin.

Oppilaan osaamisen arvioinnissa käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä, tavoitteista johdettuja arviointikriteereitä eri vuosiluokkien päätteeksi annettavassa arvioinnissa ja päättöarvioinnissa.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteereiden mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduiksi.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, oppilaan suorituksia arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä käyttäen.

Yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa opiskelevien oppilaiden suorituksia arvioidaan näissä oppiaineissa suhteessa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) määriteltyihin hänelle yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin eikä osaamisen tason määrittelyssä käytetä perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arviointikriteerejä.

6.4. Työskentelyn arviointi

Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisenä. Työskentelyn arviointi perustuu perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyihin ja paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain täsmennettyihin oppiaineiden tavoitteiden sisältämiin työskentelytaitojen tavoitteisiin. Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Työskentelytaidoilla tarkoitetaan perusopetuksen aikana kehittyvää taitoa työskennellä itsenäisesti ja yhdessä, taitoa suunnitella ja arvioida omaa työskentelyään, taitoa toimia vastuullisesti ja parhaansa yrittäen sekä taitoa toimia rakentavasti vuorovaikutuksessa.

Oppilaan työskentelyyn liittyviä erityistarpeita tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon työskentelyn arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

6.5. Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät erityistarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet

Oppilas oppii:

- noudattamaan koulun sääntöjä ja annettuja ohjeita
- käyttäytymään kohteliaasti, ystävällisesti, suvaitsevaisesti ja auttavaisesti muita kohtaan
- käyttäytymään tilanteeseen sopivalla tavalla
- antamaan työrauhan
- toimimaan kouluyhteisössä rakentavasti
- käyttämään asiallista ja tilanteeseen sopivaa kieltä
- työskentelemään erilaisissa ryhmissä.

Taulukko 2: Käyttäytymisestä annettavan arvosanan kriteerit

Arvosana	Kriteerit
10 erinomainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy esimerkillisen oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä ja edistää yhteistä työskentelyä. • Oppilas edistää työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö on esimerkillistä. • Oppilas luo käytöksellään ympärilleen myönteistä ilmapiiriä. • Oppilaaseen ei ole kohdennettu kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen).
9 kiitettävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas käyttäytyy kohteliaasti, ystävällisesti ja auttavaisesti muita kohtaan. • Oppilas käyttäytyy oikeudenmukaisesti ja suvaitsevaisesti muita kohtaan. • Oppilas sopeutuu työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille työrauhan. • Oppilaan kielenkäyttö on asiallista. • Oppilaaseen on voitu kohdentaa yksittäinen kasvatustilaisuus tai jälki-istunto, mutta ei opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
8 hyvä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas noudattaa koulun sääntöjä. • Oppilas sopeutuu yleensä työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas antaa toisille yleensä työrauhan. • Oppilas käyttäytyy ystävällisesti muita kohtaan. • Oppilaan kielenkäyttö on yleensä asiallista. • Oppilaaseen on voitu kohdentaa kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), mutta ei opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
7 tydyttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilas häiritsee joskus työrauhaa. • Oppilaalla on jonkin verran ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on joskus vaikeuksia ottaa toiset huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan. • Oppilaaseen on voitu kohdentaa kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto) tai opetuksen epäämistä, mutta ei kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
6 kohtalainen	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilaalla on vaikeuksia ottaa toisia huomioon. • Oppilas häiritsee toistuvasti työrauhaa. • Oppilaan kielenkäyttö vaatii usein ohjausta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan toistuvasti. • Oppilaaseen on kohdennettu kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas on muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
5 välttävä	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaalla on usein vaikeuksia koulun sääntöjen noudattamisessa. • Oppilaalla on ongelmia sopeutumisessa työhön erilaisissa ryhmissä. • Oppilas ei anna toisille työrauhaa. • Oppilas ei osaa ottaa toisia huomioon. • Oppilaan kielenkäyttö on asiatonta. • Oppilaan käyttäytymistä joudutaan ohjeistamaan jatkuvasti. • Oppilas käyttäytyy välinpitämättömästi. • Oppilaaseen on kohdennettu useita kasvatuksellisia toimia (kirjattu kasvatustilaisuus, jälki-istunto), opetuksen epäämistä tai kurinpidollisia toimia (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen). Oppilas ei ole muuttanut käyttäytymistään ohjattuun suuntaan.
4 hylätty	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ei kykene toimimaan kouluyhteisössä.

Kuvio 1: Arviointi oppimisprosessin aikana

6.6. Opinnoissa eteneminen perusopetuksen aikana

6.6.1. Opinnoissa eteneminen vuosiluokittain

Oppilas siirtyy seuraavalle vuosiluokalle, jos hän on saanut vuosiluokan oppimäärään sisältyvissä oppiaineissa vähintään välttäviä tietoja ja taitoja osoittavan numeron tai vastaavan sanallisen arvion.¹⁰

Oppilas voi myös siirtyä seuraavalle vuosiluokalle, vaikka hänen vuosiluokan suorituksensa jossakin oppiaineessa olisi hylätty, jos arvioidaan, että hän kykenee selviytymään seuraavan vuosiluokan opinnoista hyväksytysti. Oppilas voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on tukitoimista huolimatta hylätty.

Mikäli oppilaan koko vuosiluokan suoritus jossakin oppiaineessa on vaarassa tulla hylätyksi, tulee siitä tiedottaa lukuvuoden aikana oppilasta ja huoltajaa sekä sopia toimenpiteistä oppimisen tukemiseksi. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa saavuttaneensa asianomaisessa oppiaineessa hyväksyttävät tiedot ja taidot erillisessä näytössä.¹¹ Mahdollisuuksia voidaan antaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä.

Erillinen näyttö voi sisältää monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita suorituksia, joilla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

¹⁰ Perusopetusasetus 11 § 1 mom.

¹¹ Perusopetusasetus 11 § 1 ja 2 mom.

Jos suoritusmahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, vuosiluokalle jättämisestä voidaan koulutyön päättyessä tehdä lukuvuositolustukseen ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksytyt suorittaminen erillisessä näytössä on vuosiluokalta siirtymisen edellytys.

Oppilas voidaan myös jättää vuosiluokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos se katsotaan hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaiseksi. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat.¹²

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen käytännöistä päätetään kuntakohtaisesti.

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Oppilaan tietoja ja taitoja arvioidaan summatiivisesti lukukauden lopussa. Jos oppilas on saavuttanut oppiaineiden tavoitteet hyväksytysti, hän siirtyy seuraavalle luokalle.

Seinäjoen kaupungissa huolehditaan kokonaisvaltaisesti oppilaan ohjauksesta, jolloin vuosiluokalle jättämisen käytännöistä päätetään tapauskohtaisesti opetussuunnitelman ohjeiden mukaisesti. Ennen luokalle jättämistä oppilaalle varataan näyttömahdollisuus opetukseen osallistumatta osoittaa osaamista asianomaisessa oppiaineessa. Näitä näyttömahdollisuuksia annetaan lukuvuoden aikana yksi ja vuosisuunnitelmaan kirjattuna erillisenä kuulustelupäivänä yksi.

6.6.2. Eteneminen oman opinto-ohjelman mukaan

Oppilas voi edetä opinnoissa vuosiluokkiin jaetun oppimäärän sijaan vuosiluokkiin sitomattomasti oman opinto-ohjelman mukaisesti. Paikallisessa opetussuunnitelmassa määrätään opintokokonaisuuksista, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytyksenä opinnoissa etenemiseen asianomaisessa oppiaineessa. Oman opinto-ohjelman mukaan opiskeleva oppilas saa lukuvuoden päätteeksi lukuvuositolustuksen kyseisenä lukuvuonna hyväksytysti suorittamistaan opinnoista ja siirtyä lukuvuoden koulutyön päätyttyä opinnoissaan eteenpäin.¹³

Oman opinto-ohjelman mukaisella etenemisellä voidaan tarvittaessa välttää luokalle jättäminen, jonka myötä oppilaan kaikki opinnot kyseiseltä vuosiluokalta raukeaisivat. Oman opinto-ohjelman mukaisesti etenevä oppilas voidaan jättää vuosiluokalle vain yleisen heikon koulumenestyksen perusteella. Yhdeksännellä vuosiluokalla oleva oppilas luetaan tämän vuosiluokan oppilaaksi, kunnes hän suorittaa perusopetuksen koko oppimäärän ja saa päättötodistuksen tai eroaa koulusta.¹⁴

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Opintokokonaisuudet, joiden suorittaminen hyväksytysti on edellytys opinnoissa etenemiseen, määritellään käytännössä henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) tai opinto-ohjelmassa. Opintokokonaisuuksien määrittely tapahtuu oppilaan henkilökohtaisista lähtökohdista. Maakunnalliseen opetussuunnitelmaan kirjatut opiskelun erityiset painoalueet voivat toimia opintokokonaisuuksien määrittelyn lähtökohtana.

¹² Perusopetusasetus 11 § 2 mom.

¹³ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.

¹⁴ Perusopetusasetus 11 § 3 mom.

6.7. Lukuvuoden päätteeksi arvioitavat yhteiset oppiaineet ja valinnaiset aineet

Perusopetuksessa kaikki oppilaan opinto-ohjelmaan kuuluvat yhteiset oppiaineet arvioidaan kunkin lukuvuoden päätteeksi erillisinä.¹⁵ Arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, ympäristöoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämänskatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Lukuvuosittodistukseen merkitään sanallinen arvio tai arvosana siitä, miten oppilas on saavuttanut opinto-ohjelmaansa kuuluneiden oppiaineiden tavoitteet lukuvuoden aikana.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden sanallisen arvion tai arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta kaikilla niillä vuosiluokilla, joilla hän niitä opiskelee. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista opinnoista ei anneta todistuksiin erillistä sanallista arviota tai arvosanaa.

Monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa opiskellut oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt sekä monialaisten oppimiskokonaisuuksien opiskelun yhteydessä annetut näytöt otetaan huomioon kunkin oppiaineen arvosanaa muodostettaessa. Oppiainekohtainen arviointi tulee suunnitella ja olla oppilaiden tiedossa jo oppimiskokonaisuuden alkaessa. Monialaisista oppimiskokonaisuuksista ei anneta erillisiä sanallisia arvioita tai arvosanoja.

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksyty- merkinnällä.

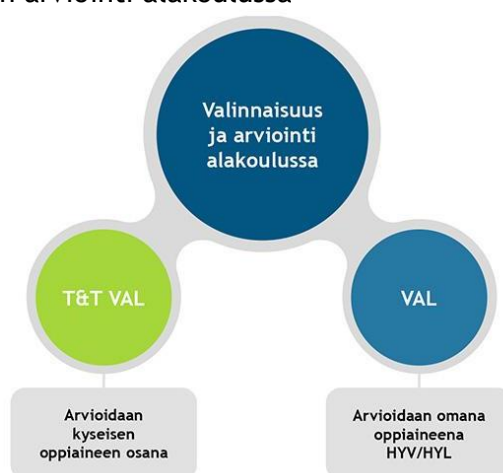
Perusopetuksen tuntijaon mukaiset valinnaiset aineet arvioidaan vuosiluokilla 1-3 opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti joko sanallisesti tai numeroin. Vuosiluokilla 4-9 vähintään 2 vuosiviikkotunnin laajuisista valinnaisista aineista annetaan numeroarvosana.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Valinnaisten aineiden arviointi

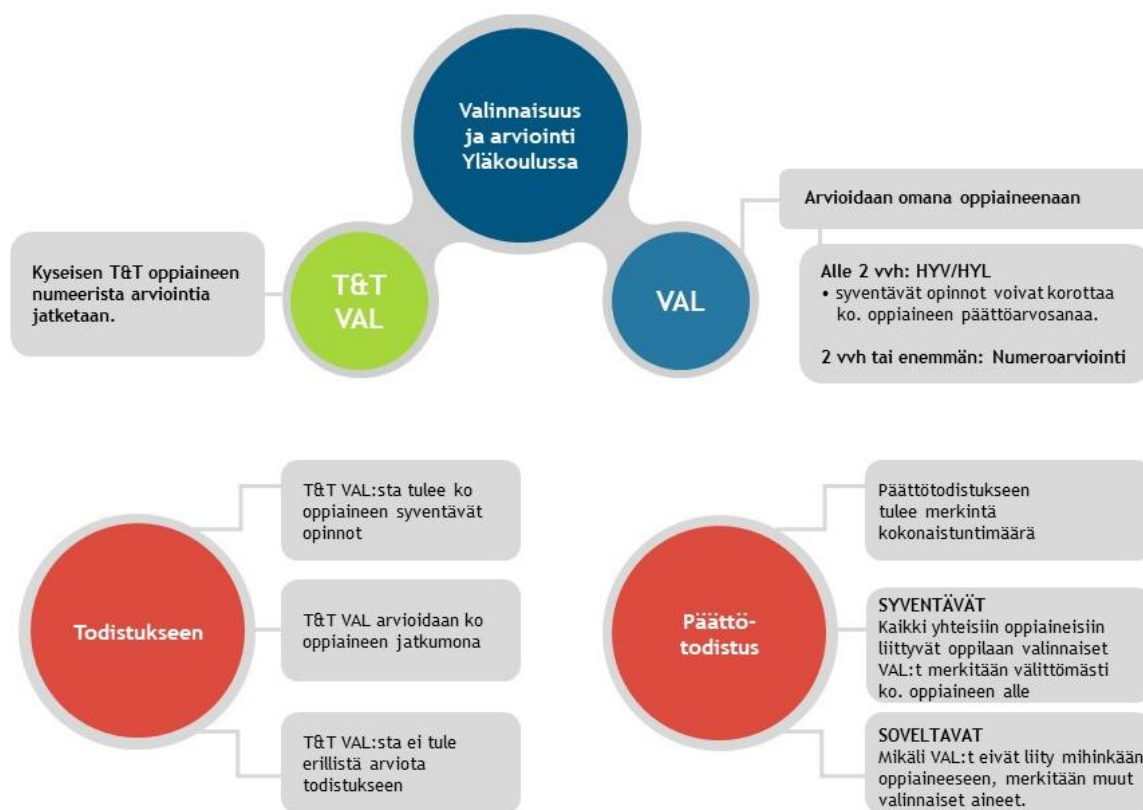
Valinnaiset aineet arvioidaan sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa. Valinnaisille aineille tulee määritellä tavoitteet ja arvioinnin kriteerit (hyväksytyt ja numeerisesti arvioitavissa aineissa myös hyvän osaamisen kriteerit).

Kuvio 2: Valinnaisten aineiden arviointi alakoulussa

¹⁵ Perusopetusasetus 10 § 2 mom.

Kuvio 3: Valinnaisten aineiden arviointi yläkoulussa

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Koulukohtaisesti määritellään koulun tarjoamien valinnaisten kurssien laajuus, tavoitteet ja arviointikriteerit, jotka kirjataan vuosittain valinnaisainetarjottimelle. Jos valinnaisaineen laajuus on yli 2 vvh, tarjottimelle kirjataan myös hyvän osaamisen kriteerit arvosanoille 5 ja 8. Kriteerit laaditaan myös arvosanoille 7 ja 9 sen jälkeen, kun opetushallitus julkaisee päivityksen kriteereistä 7 ja 9.

Jos oppilas on osoittanut erityistä aktiivisuutta ja osaamisen tasoa sanallisesti/hyväksytysti arvioitavan valinnaisen aineen opinnoissa, osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa.

6.8. Perusopetuksen päättöarviointi

Päättöarvioinnin tehtävänä on määrittää, kuinka hyvin ja missä määrin oppilas on saavuttanut perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa oppiaineille asetetut tavoitteet perusopetuksen päättyessä. Päättöarvioinnissa annettava numeroarvosana tai sanallinen arvio kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin. Päättö-todistus annetaan perusopetuksen päättyessä oppilaalle, joka on saavuttanut perusopetuksen koko oppimäärän tavoitteet vähintään arvosanan 5 edellyttämän osaamisen mukaisesti.

Päättöarviointi tehdään vuosiluokkien 7-9 aikana osoitetun osaamisen perusteella suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

6.8.1. Päätöarvosanan muodostaminen

Päätöarvosanan muodostaminen perustuu oppilaan osoittaman osaamisen tasoon suhteessa oppiaineen oppimäärän tavoitteisiin ja päätöarviointin kriteereihin. Päätöarvosanan muodostamisessa otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätöarviointin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle 7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa. Niiden oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8, arviointi otetaan huomioon päätöarviointia tehtäessä. Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päätöarviointin kriteereitä.

Päätöarvosana on oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu kokonaisarviointi. Paremmen osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta.

Työskentelyn arviointi sisältyy oppiaineen arvosanaan myös päätöarvioinnissa.

6.8.2. Erityistä tukea saavan oppilaan päätöarviointi

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee oppiaineen yleisen oppimäärän mukaisesti, hänen suoriutumistaan arvioidaan suhteessa yleisen oppimäärän tavoitteisiin käyttäen päätöarviointin kriteereitä. Jos oppilas opiskelee yksilöllistetyn oppimäärän mukaan yhdessä tai useammassa oppiaineessa, arvioidaan oppilaan suoriutumista näissä oppiaineissa henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) suhteessa hänelle määriteltyihin, yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin ja sisältöihin, ei päätöarviointin kriteereihin.

Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeltujen oppiaineiden arvioinnissa voidaan antaa numeroarvosanan sijaan sanallinen arvio myös päätöarvioinnissa. Oppimäärän yksilöllistäminen tehdään vasta silloin, kun oppilas ei annetusta tuesta huolimatta näytä saavuttavan arvosanan 5 edellyttämää osaamisen tasoa.

Pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä olevan oppilaan päätöarviointi perustuu perusopetuksen oppiaineiden yleisiin oppimääriin tai yksilöllistettyihin oppimääriin sen mukaan, mitä oppilaan erityistä tukea koskevassa päätöksessä on päätetty. Jos pidennetyt oppivelvollisuuden piirissä oleva oppilas opiskelee opintokokonaisuuksia, annetaan arviointi todistuksessa kuitenkin oppiaineittain.

Jos oppilaan opiskelu on järjestetty toiminta-alueittain, päätöarviointi perustuu oppilaan henkilökohtaisessa opetuksen järjestämistä koskevassa suunnitelmassa (HOJKS) asetettuihin tavoitteisiin, ja jokaisesta toiminta-alueesta annetaan sanallinen arvio.

6.8.3. Arvioitavat yhteiset oppiaineet päätöarvioinnissa

Perusopetuksen päätöarvioinnissa numeroin arvioitavat yhteiset oppiaineet ovat äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, matematiikka, fysiikka, kemia, biologia, maantieto, terveystieto, uskonto tai elämänskatsomustieto, historia, yhteiskuntaoppi, musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta sekä kotitalous. Päätöarviointin kriteerit määrittelevät numeroarvosanoihin 5, 7, 8 ja 9 vaadittavan osaamisen tason kussakin oppiaineessa.

Äidinkielessä ja kirjallisuudessa oppilas on voinut opiskella kahta tähän oppiaineeseen määriteltyä eri kielen oppimäärää. Tällöin arvioidaan molemmat oppilaan suorittamat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärät.

Jos oppilas on vaihtanut äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen tai vieraiden kielten oppimäärää, arvioidaan päätöarvioinnissa se oppimäärä, jota hän on viimeksi opiskellut. Samoin menetellään, jos oppilas on vaihtanut katsomusajaneesta tai sen oppimäärästä toiseen.

Mikäli oppilas on perusopetuslain 18 §:ssä¹⁶ tarkoitetulla päätöksellä vapautettu kokonaan jonkin perusopetuksen oppimäärään kuuluvan oppiaineen opiskelusta, ei tätä oppiainetta arvioida. Oppiaineen opiskelusta vapauttamiseen tulee olla erityisen painavat syyt ja sen tulee perustua jokaisen oppilaan osalta yksilölliseen ratkaisuun.

6.8.4. Taide- ja taitoaineiden oppimäärien arviointi päättöarvioinnissa

Kaikille oppilaille yhteisiä taide- ja taitoaineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta ja kotitalous. Paikallinen tuntijako ja mahdolliset oppilaiden omat valinnat vaikuttavat siihen, milloin oppilaille annetaan päättötodistukseen tuleva arvosana eri taide- ja taitoaineissa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, jolloin oppilas saa yhden arvosanan kustakin taide- ja taitoaineesta päättötodistukseen. Taide- ja taitoaineiden valinnaisina tunteina tarjotuista ja suoritetuista oppinnoista ei anneta päättötodistukseen erillistä arvosanaa.

Päättöarvosanaa muodostettaessa käytetään näihin oppiaineisiin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä. Päättöarviointi tehdään siinä vaiheessa, kun kunkin taide- ja taitoaineen koko oppimäärä, sisältäen myös mahdolliset valinnaiset taide- ja taitoaineiden tunnit, on opiskeltu. Kunkin taide- ja taitoaineen osalta päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskelemaan oppimäärän laajuus.

6.8.5. Valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa

Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotunnin oppimäärän, arvioidaan numeroin. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet ja tällaisista oppimääristä koostuvat kokonaisuudet arvioidaan sanallisesti hyväksyty-merkinnällä. Yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa osoitettu osaaminen voi korottaa kyseisen oppiaineen päättöarvosanaa. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.

6.8.6. Johonkin oppiaineeseen painottuva opetus ja päättöarviointi

Mikäli koulu painottaa opetussuunnitelmassaan jotakin oppiainetta tai oppiainekokonaisuutta tai toteuttaa kaksikielistä opetusta, ovat opetuksen koulukohtaiset tavoitteet tässä oppiaineessa tai kielessä yleensä korkeammat kuin perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa asetetut tavoitteet. Oppilaiden yhdenvertaisuuden vuoksi myös painotetussa opetuksessa tai kaksikielisessä opetuksessa tulee oppilaiden suoriutumista kuitenkin arvioida perusopetuksen päättyessä suhteessa oppiaineiden tavoitteisiin. Osaamisen tason määrittämisessä käytetään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteerejä.

Jos painotettu opetus toteutetaan käyttäen valinnaisten aineiden vuosiviikkotunteja, arviointi suoritetaan näiden tuntien osalta valinnaisten aineiden arvioinnin periaatteita noudattaen.

Kaksikielisessä opetuksessa oppilaan opiskelemaan kohde- tai kielikylypykielen osaaminen arvioidaan vieraiden kielten tai toisen kotimaisen kielen A-oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien mukaan.

Painotetusta opetuksesta ja oppilaan suoriutumisesta siinä voidaan tarvittaessa antaa lisätietoja erillisellä todistuksen liitteellä.

¹⁶ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

6.9. Poissaolojen vaikutukset arviointiin

Oppilaan tulee osallistua opetukseen, ellei hänelle ole sairaudesta tai muusta erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty siitä vapautusta.¹⁷ Oppilaan opiskelu ja siihen perustuva arviointi voidaan järjestää osittain toisin, jos se on perusteltua oppilaan terveydentilaan liittyvistä syistä.¹⁸

Jos oppilas on luvattomasti poissa eikä osallistu opetukseen, kokeisiin eikä muihinkaan hänelle tarjottuihin näyttömahdollisuuksiin, eikä hänellä ole hyväksytyjä suorituksia suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa määriteltyihin oppiaineen tavoitteisiin, hän voi saada oppiaineesta hylätyn arvosanan lukuvuositodistukseen.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Oikeudenmukainen arviointi edellyttää näyttöjä oppiainekohtaisten tavoitteiden saavuttamisesta. Oppilaalle tulee antaa mahdollisuus osoittaa hyväksytyt tiedot ja taidot erillisessä kokeessa tai muulla näytöllä, jolla oppilas parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt on linjattu kuntakohtaisesti päätettäviksi asioiksi. Ehdoista on kuitenkin tehty yhteinen linjaus maakunnallisesti. Jos oppilas ei suoriudu vuosiluokan oppiaineen oppimäärästä, luokalta siirtyminen on ehdollista. Tällöin annetaan ainekohtaisesti mahdollisuus yhteen erilliseen kokeeseen tai muuhun näyttöön. Erillisen kokeen ajankohta määritellään lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa. Muut näytöt oppilaan osaamisesta suunnitellaan osana oppilaalle laadittavaa opinto-ohjelmaa tai oppimissuunnitelmaa.

Opetuksen järjestäjä laatii toimintamallin koulupoissaoloihin puuttumisesta.

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Poissaoloihin puututaan Seinäjoen kaupungin perusopetuksen poissaoloihin puuttumisen malli - käsikirjan linjauksien mukaisesti. (Liite 2)

6.10. Arvioinnin uusiminen ja oikaisu

Mahdollisuus arvioinnin uusimiseen ja oikaisuun koskee päättöarviointia sekä opinnoissa etenemistä ja vuosiluokalle jättämistä koskevaa päätöstä. Pyyntö arvioinnin uusimisesta osoitetaan koululle ja huoltajan on tehtävä se kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja oppilaan opettajat yhdessä.¹⁹

6.11. Todistukset

Perusopetuksessa käytettävät todistukset ovat

1. lukuvuositodistus
2. välitodistus
3. erotodistus
4. päättötodistus.

Opetuksen järjestäjä päättää todistusten ulkoasusta.

¹⁷ Perusopetuslaki 35 §

¹⁸ Perusopetuslaki 18 § 1 mom.

¹⁹ Perusopetusasetus 19 §

6.11.1. Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

Vuosiluokilla 1-3 arviointi lukuvuositodistukseen ja mahdollisiin välitodistuksiin annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti. Mikäli annetaan sanallinen arvio, todistuksesta tulee ilmetä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.

Vuosiluokkien 4-8 lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa annetaan numeroarvosanat. Päätötodistuksessa ja mahdollisessa 9. vuosiluokan välitodistuksessa annetaan numeroarvosanat. Numeroarvosanaa voidaan täydentää kuvailevalla sanallisella arviolla, joka annetaan todistuksen liitteenä.

Käyttäytymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa vuosiluokilla 4-8. Jos käyttäytymisestä annetaan vuosiluokilla 1-3 sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteellä. Myös numeroarvosanaa täydentävä sanallinen käyttäytymisen arvio annetaan todistuksen liitteenä. Käyttäytymisen sanallista arviota koskevasta liitteestä merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Sanallista arviota voidaan käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli.²⁰ Yksilöllistetyistä oppimääristä annetaan sanallinen arvio tai numeroarvosana opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Toiminta-alueittain annettavassa opetuksessa käytetään sanallista arviota.

6.11.2. Lukuvuositodistus

Oppilaalle tulee antaa lukuvuositodistus lukuvuoden päättyessä jokaisella vuosiluokalla lukuun ottamatta vuosiluokkaa 9, jolloin oppilas saa päätötodistuksen. Lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja oppiaineittain sanallinen arvio tai numeroarvosana siitä, missä määrin oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet lukuvuoden aikana. Lukuvuositodistus on päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle tai hänen jättämisestään luokalle.

Kun todistuksessa käytetään numeroarvosanaa, todistukseen merkitään myös arviointiasteikko²¹. Sanallista arviota voidaan käyttää lukuvuositodistuksissa vuosiluokilla 1-3. Sanallisistakin arvioista tulee käydä ilmi, onko oppilas suoriutunut hyväksytysti lukuvuoden opinnoista kussakin opinto-ohjelmaansa kuuluvassa oppiaineessa.

Lukuvuositodistuksissa ja mahdollisissa välitodistuksissa käyttäytymisen numeroarvosana merkitään todistukseen. Silloin kun käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio, se annetaan todistuksen liitteenä.

Uskonnon ja elämäkatsomustiedon sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään lukuvuositodistukseen ja mahdollisiin välitodistuksiin muodossa ”uskonto/elämäkatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä todistuksiin. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa sanallinen arvio tai numeroarvosana merkitään todistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä todistukseen.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, lukuvuositodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylpykieli.

Jos erityistä tukea saava oppilas opiskelee yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, lisätään numeroarvosanan tai sanallisen arvion perään tähti (*). Todistuksen lisätietoja-kohdassa mainitaan, että oppilas on opiskellut nämä oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

²⁰ Perusopetusasetus 10 § 4 mom.

²¹ Perusopetusasetus 10 § 3 mom.

Lukuvuositodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- arvio oppilaan käyttäytymisestä
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- luokalta siirtyminen tai mahdollinen luokalle jättäminen
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- merkintä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.3. Välitodistus

Opetuksen järjestäjä päättää mahdollisten välitodistusten antamisesta. Välitodistus annetaan samoin perustein kuin lukuvuositodistus.

Erillinen välitodistus tulee tarvittaessa antaa yhdeksännen luokan oppilaalle jatko-opintoihin hakeutumista varten.

Välitodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- opetusryhmästä vastaavan opettajan tai rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- arvio oppilaan käyttäytymisestä (lukuun ottamatta 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavaa välitodistusta)
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.4. Erotodistus

Erotodistus annetaan oppilaalle, joka vaihtaa toiseen kouluun, eroaa kesken perusopetuksen

oppimäärän suorittamista koulusta²² tai ei ole saanut oppivelvollisuutta suoritetuksi oppivelvollisuutensa aikana. Erotodistuksen liitteenä tulee olla koulussa noudatettu tuntijako sekä selvitys opetuksen mahdollisista painotuksista. Erillistä erotodistusta ei tarvitse antaa, jos oppilas siirtyy saman opetuksen järjestäjän ylläpitämään toiseen kouluun.

Erotodistus annetaan samoin periaattein kuin lukuvuositodistus. Erotodistukseen ei merkitä käyttäytymisen arvioita.

Erotodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- oppilaan opinto-ohjelma ja sanalliset arviot tai numeroarvosanat siitä, miten oppilas on saavuttanut tavoitteet
- opintojen laajuus vuosiviikkotunteina kyseisellä vuosiluokalla jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- oppilaan opiskelema oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko, jos todistukseen merkitään numeroita
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien opetussuunnitelman perusteiden mukainen.

6.11.5. Perusopetuksen päättötodistus

Perusopetuksen päättötodistus annetaan 9. vuosiluokan koulutyön päättyessä oppilaalle, jonka suoriutuminen suhteessa oppiaineiden oppimäärien tavoitteisiin on hyväksytty kaikissa hänen opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa. Numeroarvosanoja käytettäessä tämä merkitsee vähintään todistusarvosanaa viisi (5) ja sanallisesti arvioitavissa oppiaineissa arviota ”hyväksytty”.

Päättötodistukseen merkitään

- todistuksen nimi
- opetuksen järjestäjän ja koulun nimi
- koulun opetuskieli
- oppilaan koko nimi ja henkilötunnus
- todistuksen antamispäivä
- rehtorin allekirjoitus
- yhteisten oppiaineiden ja numeroin arvioitavien valinnaisten aineiden arviointi numeroin (5-10) ja sanoin (välttävä-erinomainen)
- opintojen laajuus vuosiluokilla 7-9 jokaisessa yhteisessä oppiaineessa sekä valinnaisessa aineessa
- suoritettu oppimäärä tai oppimäärät seuraavista oppiaineista: äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet
- maininta siitä, että oppilaan opinto-ohjelmaan on kuulunut oppilaanohjausta ja työelämään tutustumista
- perusopetusasetuksen 10 §:n mukainen arviointiasteikko
- maininta siitä, että todistus on Opetushallituksen 10.2.2020 hyväksymien perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukainen

²² Perusopetusasetus 12 § 1 mom.

- maininta siitä, että perusopetuksen oppimäärä sijoittuu tasolle kaksi kansallisessa tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä ja eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä.

Arviota oppilaan käyttäytymisestä ei merkitä päättötodistukseen.

Vuosiluokilla 7-9 oppilaan opiskelemien yhteisen oppiaineiden ja valinnaisten aineiden laajuus merkitään päättötodistukseen vuosiviikkotunteina.

Jos oppilas on opiskellut kaksikielisessä opetuksessa, päättötodistukseen merkitään oppilaan opiskelema kohde- tai kielikylpykieli.

Uskonnon ja elämänskatsomustiedon numeroarvosana merkitään päättötodistukseen muodossa ”uskonto/elämänskatsomustieto” erittelemättä sitä, kumpaa oppiainetta oppilas on opiskellut. Oppilaan opiskelemaa uskonnon oppimäärää ei merkitä päättötodistukseen. Jos oppilas saa oman uskonnon opetusta, hänen saamansa numeroarvosana merkitään päättötodistukseen, mikäli kyseinen opetus on perusopetuksen järjestäjän antamaa. Uskonnollisen yhdyskunnan antamasta opetuksesta mahdollisesti saatua numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Oppilaan oman äidinkielen opetuksesta mahdollisesti saatua sanallista arviota tai numeroarvosanaa ei merkitä päättötodistukseen.

Jos oppilas on opiskellut yhdessä tai useammassa oppiaineessa yksilöllistetyn oppimäärän mukaan, myös päättöarviointi voi näissä aineissa olla sanallinen. Päättötodistuksessa voidaan käyttää näissä oppiaineissa myös numeroarviointia. Sekä numeroarvosana että sanallinen arvio varustetaan tähdellä (*). Todistuksen lisätietoja-kohtaan tulee merkintä siitä, että oppilas on opiskellut tähdellä (*) merkityt oppiaineet yksilöllistetyn oppimäärän mukaan.

Oppilaan, jonka opetus on järjestetty toiminta-alueittain, päättötodistus on sanallinen.

Päättötodistukseen merkitään arvosanat niistä erityisessä tutkinnossa suoritetuista oppiaineista, jotka on suoritettu ennen päättötodistuksen antamista.

Päättötodistukseen voi kuulua liitteitä, esimerkiksi arvio oppilaan käyttäytymisestä sekä sanallinen liite alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä valinnaisista aineista. Jokaisesta liitteestä tulee ilmetä oppilaan tunnistetiedot. Päättötodistuksen liitteistä ei tule mainintaa päättötodistukseen. Niistä valinnaisista aineista, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään kahden vuosiviikkotuntin oppimäärän, merkitään päättötodistukseen numeroarvosana. Yhteisiin oppiaineisiin liittyvistä syventävistä numeroin arvioitavista valinnaisista aineista merkitään päättötodistukseen yhteisen oppiaineen nimen alle valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja annettu arvosana. Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan suorittamat syventävät valinnaiset aineet merkitään päättötodistukseen välittömästi kyseisen oppiaineen alle. Oppimäärältään alle kaksi vuosiviikkotuntia käsittävistä syventävistä valinnaisista aineista ja tällaisista oppimääristä koostuvista kokonaisuuksista merkitään todistukseen sanallinen arvio. Sanallisesti arvioitavan valinnaisen oppiaineen nimen alle merkitään valinnaisen aineen nimi, vuosiviikkotuntimäärä ja merkintä ”hyväksytty”.

Ne valinnaiset aineet, jotka eivät liity mihinkään yhteiseen oppiaineeseen merkitään päättötodistukseen otsikon ”soveltavat valinnaiset aineet” alle. Aineesta mainitaan nimi, vuosiviikkotuntimäärä sekä arvio joko numeroarvosanana tai merkinnällä ”hyväksytty”.

Mikäli oppilas vaihtaa valinnaisen aineen toiseen joko omassa koulussaan tai koulun vaihdon yhteydessä, päättötodistukseen merkitään molempien valinnaisaineiden nimet. Kesken jäänyt valinnaisaine arvioidaan numeroin, mikäli oppilas on ehtinyt suorittaa kyseisestä aineesta vähintään kahden vuosiviikkotuntin laajuisen osuuden. Mikäli osuus on alle kaksi vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä ”osallistunut”. Kesken jääneestä valinnaisesta aineesta merkitään todistukseen myös oppilaan suorittama tuntimäärä. Uudesta valinnaisesta

aineesta tulee todistukseen joko numeroarvosana tai sanallinen arvio ”hyväksytty” suoritetusta vuosiviikkotuntimäärästä riippuen.

Mikäli oppilaan huoltaja pyytää kirjallisesti, ettei oppilaan päättötodistukseen merkitä numeroarvosanaa valinnaisena aineena opiskeltavasta A2- tai B2- kielestä, arvosana jätetään pois ja päättötodistukseen tulee merkintä ”hyväksytty”. Toista kotimaista kieltä opetetaan kuitenkin yhteisenä oppiaineena ja siitä annetaan numeroarvosana.

Koulu ei voi muuttaa tai korjata jälkikäteen jo saatuun päättötodistukseen kirjattuja arvosanoja lisänäyttöjen perusteella. Oppilaan on hankittava uusi, erillinen todistus mahdollisesta parantuneesta osaamisesta. Uuden todistuksen voi saada joko osoittamalla osaamisensa erityisessä tutkinnossa²³ tai opiskelemalla perusopetuksen lisäopetuksessa tai aikuisten perusopetuksessa.

²³ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §

Taulukko 3: Väli- ja lukuvuosiarviointi

Vuosiluokka	Arviointi	Arviointimuodot
1.luokka	Väli- arviointi	ARVIOINTIKESKUSTELU <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1)
	Lukuvuosi- arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • sanallinen • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytty/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.
2.luokka	Väli- arviointi	ARVIOINTIKESKUSTELU <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1)
	Lukuvuosi- arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • sanallinen • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytty/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.
3.luokka	Väli- arviointi	ARVIOINTIKESKUSTELU <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1)
	Lukuvuosi- arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • sanallinen • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan vähintään hyväksytty/hylätty • laajemmin arvioidaan ainakin äidinkieli ja kirjallisuus, matematiikka sekä englanti. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. • Käyttäytymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä.

Vuosiluokka	Arviointi	Arviointimuodot
4.luokka	Väli-arviointi	ARVIINTIKESKUSTELU <ul style="list-style-type: none"> • arviointikeskustelu oppilas-huoltajat-opettaja • kaikkia keskustelussa mukana olevia kuullaan • marras-tammikuussa, viikkoon viisi mennessä • opettaja toimii kirjaajana • maakunnassa yhtenäinen lomake (liite 1)
	Lukuvuosi-arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytty/hylätty
5.luokka	Väli-arviointi	VÄLITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytty/hylätty
	Lukuvuosi-arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytty/hylätty <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>
6.luokka	Väli-arviointi	VÄLITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • oppiaineet arvioidaan opetussuunnitelman 6. luokan arviointikriteerien mukaisesti • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytty/hylätty
	Lukuvuosi-arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> • numeroarvosanoin • kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin • valinnaiset aineet (VAL) arvioidaan hyväksytty/hylätty <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Vuosiluokka	Arviointi	Arviointimuodot
7.luokka	Väli-arviointi	VÄLITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen
	Lukuvuosi-arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissaan oppiaineissa. <p>HUOM! Päätyvät oppiaineet arvioidaan lukuvuositodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti. Päätyviä numeroarvosanoin arvioitavia aineita ovat musiikki, kuvataide, käsityö ja kotitalous.</p> <p>Päätyvä yrittäjämäinen toimintatapa arvioidaan hyväksyty/hylätty -merkinnällä.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>
8.luokka	Väli-arviointi	VÄLITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet ja käyttäytyminen
	Lukuvuosi-arviointi	LUKUVUOSITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet ja käyttäytyminen arvioidaan numeroarvosanoin lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi sisältää tiedon siitä, miten oppilas on saavuttanut vuosiluokkaistetut tavoitteet kaikissa opiskelemissaan oppiaineissa. <p>HUOM! Päätyvät oppiaineet arvioidaan lukuvuositodistukseen päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti.</p> <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>
9.luokka	Väli-arviointi	VÄLITODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin arvioidaan väliarviointiin kuuluvat oppiaineet käyttätymisen arviointi annetaan liitteenä 9. luokalla jatko-opintoihin hakeutumista varten annettavassa välitodistuksessa käyttäytymistä ei arvioida.
	Päättö-arviointi	PÄÄTTÖTODISTUS <ul style="list-style-type: none"> numeroarvosanoin kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet arvioidaan opetussuunnitelman päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti käyttätymisen arviointi annetaan liitteenä, liitettä ei merkitä todistukseen <p>Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan sanallisesti hyväksyty/hylätty.</p> <p>Mikäli osuus on alle 2 vuosiviikkotuntia, kesken jääneen valinnaisaineen kohdalle tulee merkintä osallistunut.</p> <p>Vanhempaintapaamisissa/vanhempainvarteissa käsitellään myös oppilaan arviointiin liittyviä asioita.</p>

Lukuvuositolodistuksen lisäksi koulun tulee antaa arviointipalautetta vähintään kerran lukuvuoden aikana. Palaute voi olla välitolodistus tai arviointikeskustelu. Lukuvuosi- ja välitolodistuksen tulee noudattaa opetussuunnitelman perusteissa ja perusopetusasetuksessa 852/1998 annettuja ohjeita. Arviointikeskustelusta tulee laatia allekirjoitettu, kirjallinen dokumentti.

Väliarviointi

Vuosiluokilla 1-4 väliarviointi toteutetaan arviointikeskusteluna, johon kutsutaan oppilas ja huoltajat. Arviointikeskustelun tavoitteena on tukea ja edistää oppilaan oppimista ja kasvua.

Arviointin toteuttaa luokanopettaja, joka keskustelee oppilaan edistymisestä muiden luokkaa opettavien opettajien kanssa ennen arviointikeskustelua. Tämä palaute välitetään oppilaalle ja huoltajalle arviointikeskustelussa. Arviointikeskustelun pohjana käytetään luokilla 1-4 maakunnassa yhtenäistä lomaketta (liite 1). Opettaja kirjaa antamansa arviointin keskustelun pohjalta. Arviointikeskustelu toteutetaan marras-tammikuussa, viikkoon 5 mennessä.

Arviointikeskustelut toteutetaan kodin ja koulun yhteistyöajalla oppituntien ulkopuolella. Kaikki keskusteluun osallistuneet allekirjoittavat asiakirjan. Asiakirja arkistoidaan opetuksen järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Allekirjoitettu alkuperäinen arviointikeskustelulomake annetaan huoltajille.

Mikäli huoltaja ei kutsusta huolimatta saavu arviointikeskusteluun, opettaja toteuttaa arviointikeskustelun oppilaan kanssa ja lähettää keskusteluun liittyvän arviointiraportin huoltajalle tiedoksi.

Vuosiluokilla 5-9 väliarviointina oppilaalle annetaan välitolodistus, jossa kaikki oppiaineet arvioidaan numeroarvosanoilla. Käyttätymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositolodistuksissa ja mahdollisissa välitolodistuksissa vuosiluokilla 4-8. Yhdeksännellä luokalla mahdollinen käyttätymisen arviointi annetaan liitteenä.

Vuosiluokalla 9 annetaan välitolodistus myös viimeisestä jaksosta.

Arviointikeskustelun kaltaiset oppilaan ja huoltajien tapaamiset ovat tavoiteltavia myös vuosiluokilla 5-9.

Lukuvuositolodistus

Vuosiluokilla 1-3 lukuvuositolodistus annetaan sanallisena arviointina esim. hyväksytty/hylätty tai asteikolla erinomainen/hyvä/kohtalainen/välttävä. Erillisellä liitteellä arvioidaan sanallisesti laajemmin ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Käyttätymisestä kirjoitetaan sanallinen arvio. Arvio annetaan todistuksen liitteenä. Liitteistä (2 kpl) merkitään tieto todistuksen lisätietoihin.

Vuosiluokkien 4-8 lukuvuositolodistuksissa annetaan kaikista oppiaineista numeroarvosanat. Myös käyttätymisestä annetaan numeroarvosana lukuvuositolodistukseen. Työskentelytaidot arvioidaan oppiaineiden yhteydessä. Monialaiset oppimiskokonaisuudet huomioidaan kyseisten oppiaineiden arvioinnissa jokaisella vuosiluokalla.

Yhdeksännellä luokalla oppilaalle annetaan päättötodistus. Päättötodistuksessa arvioidaan kaikki oppilaan opiskelemat oppiaineet opetussuunnitelman päättöarvioinnin kriteerien mukaisesti.

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Vuosiluokilla 1-3 lukuvuositolodistus annetaan sanallisena arviointina hyväksytty/hylätty. Luokilla 1-2 arvioidaan erillisellä liitteellä sanallisesti laajemmin ainakin äidinkieli ja kirjallisuus sekä matematiikka. Kolmannella luokalla edellä mainittujen oppiaineiden lisäksi arvioidaan sanallisesti

laajemmin myös englanti. Todistus koostuu pääsivusta, jossa kaikki oppiaineet on arvioitu hyväksytyt/hylätyt, tarkemmin sanallisesti arvioidusta oppiaineliitteestä sekä sanallisesta käyttäytymisen arvioinnin liitteestä.

Katsomusaineiden väli- ja lukuvuosiarviointi eri luokka-asteilla

Etelä-Pohjanmaalla katsomusaineiden opetus järjestetään osin yhteisenä ja osin eriytettynä. Muun katsomuksen kuin evankelisluterilaisen uskonnon opetusta saavien oppilaiden kohdalla tämä tarkoittaa, että nämä eriytetyt jaksot järjestetään etäopetuksena. Näiden oppilaiden katsomusaineen väli- ja lukuvuosiarviointi muodostuu oman katsomusaineen opettajan (etäopettajan) ja oman koulun opettajan yhteistyönä.

Yhdeksännen luokan päättöarvioinnin antaa oman katsomusaineen opettaja (etäopettaja) huomioiden oman koulun opettajan antaman ehdotuksen. Tällä maakunnallisella menettelyllä varmistetaan päättöarvioinnissa oman katsomusaineen opettajan arvioinnin merkitystä. Evankelisluterilaisen uskonnon oppimisen arvioinnin suorittaa oma opettaja. Arviointi perustuu oppilaan opiskelemaan katsomusaineen tavoitteisiin.

Taulukko 4: Katsomusaineiden väli- ja lukuvuosiarviointi eri luokka-asteilla (muu kuin ev.lut.):

Vuosi-luokka	Lähi- ja etäopetuksen osuudet (muu kuin ev.lut.)	Arviointi
1	Lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja arvioi sanallisesti.
2	Puolet etäopetusta, puolet lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja ja oman katsomusaineen opettaja laativat omista osuuksistaan sanallisen arvion, jotka yhdistetään lopulliseksi arvioksi. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja.
3	Lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja arvioi.
4	Etäopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman katsomusaineen opettaja arvioi numeerisesti. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja.
5	Noin neljäsosa etäopetusta, kolme neljäsosaa lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja ja oman katsomusaineen opettaja laativat omista osuuksistaan numeerisen arvion, jotka yhdistetään lopulliseksi arvosanaksi. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja.
6	Noin neljäsosa etäopetusta, kolme neljäsosaa lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja ja oman katsomusaineen opettaja laativat omista osuuksistaan numeerisen arvion, jotka yhdistetään lopulliseksi arvosanaksi. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja.
7	Lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman koulun opettaja arvioi numeerisesti.
8	Etäopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman katsomusaineen opettaja arvioi numeerisesti ja sanallisesti. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja. Sanallinen arviointi laitetaan todistuksen liitteeksi.
9	Noin neljäsosa etäopetusta, kolme neljäsosaa lähiopetusta	<ul style="list-style-type: none"> Oman katsomusaineen opettajan osuus on yksi neljäsosa 9.luokan opetustunneista ja se ajoittuu 9. luokalle opintojen päättövaiheeseen. Oman koulun opettaja ehdottaa oman osuutensa päätteeksi päättöarvosanaa oman katsomusaineen opettajalle. Ehdotuksessa otetaan huomioon 8. luokan numeerinen ja sanallinen arviointi. Oman katsomusaineen opettaja tekee lopullisen päättöarvioinnin. Mahdollisissa kahden numeron muutoksissa oman katsomusaineen opettaja ja oman koulun opettaja päättävät arvosanan yhdessä. Arvioinnin kirjaa oman koulun opettaja.

Arviointeihin ja todistuksiin ei tarkenneta, kumpaa katsomusainetta oppilas on opiskellut, vaan käytetään muotoilua ”uskonto/elämäkatsomustieto”. Myös sanalliset arviot tulee laatia niin, ettei asiaa tarkenneta. Näin kunnioitetaan oppilaan yksityisyyttä.

Taulukko 5: Arviointimuodot eräissä opetuksen järjestämistavoissa

Opetuksen järjestämistapa	Arviointimuodot
yhdyksluokkaopetus	<ul style="list-style-type: none"> • yhdysluokassa opetus voidaan toteuttaa kokonaan oppilaiden vuosiluokkien mukaisesti tai osittain vuorokurssiperiaatetta noudattaen • vuorokurssittain opiskeltaessa tulee huolehtia opiskeltävien sisältöjen jatkuvuudesta ja johdonmukaisesta etenemisestä • arviointi suoritetaan kulloinkin kyseessä olevan vuorokurssin tavoitteiden ja sisältöjen mukaan • mikäli oppilas siirtyy vuorokurssiperiaatteen mukaisesta opiskelusta vuosiluokittain etenevään opiskeluryhmään, oppilaan opetus järjestetään yksilöllisesti mahdollisen puuttuvan oppimäärän tai sen osan suorittamiseksi
tehostettu tuki	<ul style="list-style-type: none"> • oppimisen arvioinnin tulee perustua opetussuunnitelman perusteiden yleisiin tavoitteisiin
yksilöllistetyt oppimäärät	<ul style="list-style-type: none"> • arvioidaan aina HOJKS: iin merkityn suunnitelman mukaisesti sanallisesti tai numeerisesti
toiminta-alueittain opiskelu	<ul style="list-style-type: none"> • sanallinen arvio
vuosiluokkiin sitomaton opetus	<ul style="list-style-type: none"> • arvioidaan opinto-ohjelmaan kirjatut ja suoritettut opintokokonaisuudet • lukuvuositolistus annetaan suoritetuista opintokokonaisuuksista • päättötodistus annetaan, kun koko perusopetuksen oppimäärä on suoritettu
joustava perusopetus	<ul style="list-style-type: none"> • <i>opetuksen järjestäjä</i> päättää arvioinnista laatimassaan joustavan perusopetuksen opetussuunnitelmassa
sairaalaopetus	<ul style="list-style-type: none"> • lyhytjaksoisessa opiskelussa arvioinnin antaa kotikoulu huomioiden sairaalakoulusta saadun arviointipalautteen • vähintään lukukauden mittaisessa opiskelussa arvioinnin suorittaa sairaalakoulu • päättötodistus annetaan kotikoulun lomakkeella ja kotikoulun rehtori allekirjoittaa todistuksen <ul style="list-style-type: none"> ○ päättöarvioinnin suorittavat kotikoulun ja sairaalakoulun oppilasta opettaneet opettajat yhdessä
oppilaat, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli	<ul style="list-style-type: none"> • arvioidaan opetussuunnitelman mukaiset oppisisällöt sanallisesti tai numeerisesti <ul style="list-style-type: none"> ○ arvioidaan aineenhallintaa, ei suomen kielen osaamista ○ arviointitapoja: kirjallinen, suullinen, eleet, piirroset • päättöarviointi numeerinen

6.12. Erityinen tutkinto ja siitä annettavat todistukset

Perusopetuksen oppimäärä tai sen osa voidaan suorittaa perusopetuslaissa ja -asetuksessa tarkoitetussa erityisessä tutkinnossa²⁴. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on lupa järjestää perusopetusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja.

Erityisessä tutkinnossa käytettävät todistukset ovat

1. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
2. todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä
3. todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta

Jos oppilas tai muu henkilö suorittaa perusopetuksen jonkin oppiaineen oppimäärän erityisessä tutkinnossa, hänelle annetaan todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta. Todistuksesta tulee käydä ilmi suoritettu oppiaine ja oppimäärä. Samaan todistukseen voidaan merkitä useamman oppiaineen suoritukset. Vain osan perusopetuksen oppimäärästä, kuten vuosiluokan oppimäärän, suorittaneelle annetaan todistus osittain suoritetusta perusopetuksen oppimäärästä.

Jos perusopetuksen koko oppimäärä on suoritettu erityisessä tutkinnossa, annetaan todistus perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

Todistuksiin merkitään samat yleistiedot kuin päättötodistukseen. Suoritetuista oppiaineista merkitään oppiaineen nimi, oppimäärä sekä arvosana.

Oppivelvollisen on suoritettava hyväksytysti kaikki perusopetuksen oppimäärään kuuluvat yhteiset oppiaineet saadakseen todistuksen perusopetuksen koko oppimäärän suorittamisesta.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Opetuksen järjestäjä linjaa erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat.

SEINÄJOEN KAUPUNGIN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Erityisen tutkinnon suorittajia on vähän. Menettelytavat sovitaan tapauskohtaisesti kaupungin voimassaolevien ohjeiden mukaisesti.

6.13. Paikallisesti päätettävät asiat

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt arvioinnin linjaukset siirretään paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi. Myös valtakunnalliset arviointikriteerit 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerit siirretään perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi.

ETELÄPOHJALAINEN PERUSOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

Opetuksen järjestäjä täsmentää paikallisessa opetussuunnitelmassa seuraavat asiat:

- Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden ja huoltajien tiedossa. Arvioinnista tiedottamisen muodot ja käytännön toteutus linjataan kuntakohtaisesti.
- Opinnoissa etenemisen, vuosiluokalta siirtymisen ja vuosiluokalle jättämisen käytännöistä päätetään kuntakohtaisesti.
- Valinnaiset aineet arvioidaan sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa.

²⁴ Perusopetuslaki 38 §, perusopetusasetus 23 §

- Valinnaisille aineille tulee määritellä tavoitteet ja arvioinnin kriteerit (hyväksytyt ja numeerisesti arvioitavissa hyvän osaamisen kriteerit).
- Valinnaiset aineet arvioidaan päättöarvioinnissa sen mukaan, miten opetuksen järjestäjä niitä tarjoaa.
- Opetuksen järjestäjä linjaa erityisen tutkinnon suorittamisen mahdollisuudet ja ajankohdat.
- Opetuksen järjestäjä laatii toimintamallin koulupoissaoloihin puuttumisesta.
- Todistusohjat tarkistetaan uusien kriteerien mukaiseksi.

7. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset ovat tässä luvussa 7 ja oppilashuolto kuvataan luvussa 8. Tuki sairaalaopetuksen nivelvaiheissa on kuvattu maakunnallisessa opetussuunnitelmassa luvussa 5. Seinäjoen perusopetuksen ohjaussuunnitelma löytyy linkin avulla luvusta 1.

Oppilaalla on oikeus saada riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opettajan tehtävä on seurata ja arvioida oppilaiden oppimisen edistymistä ja koulunkäynnin tilannetta.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen kolme tasoa ovat yleinen, tehostettu ja erityinen tuki. Oppilaan tuen tulee olla joustavaa, suunniteltua ja tuen tarpeen mukaan muuttuvaa. Tukea annetaan niin kauan sekä sen tasoisena ja muotoisena kuin se on tarpeellista.

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä oppilashuollon kokonaisuus

7.1. Nivelvaiheet

Perusopetuksessa on huomioitava seuraavat nivelvaiheet:

- siirtyminen peruskouluun
 - tiedonsiirto esiopetuksesta kouluun
- siirtyminen 3. luokalle
 - huomioitava 2. luokan arviointikeskustelussa
 - erityisen tuen oppilaan pedagoginen selvitys
- siirtyminen 7.luokalle
 - 6.luokalla oppilas saa palautetta koulunkäynnistään
 - erityisen tuen oppilaan pedagoginen selvitys
 - tiedonsiirto yläkouluun
- peruskoulun päättyessä
 - 9.luokalla huolehditaan oppilaan ohjauskeskusteluista, huoltajat tarvittaessa mukana
 - tiedonsiirto toiselle asteelle
 - erityisen tuen oppilaiden jälkiseuranta

7.2. Kasvun ja oppimisen tuen ryhmä

Seinäjoella oppilaan pedagogisen tuen tarvetta ja sen järjestämistä arvioidaan kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä. Ryhmän kokoonpano vaihtelee käsiteltävän asian mukaan. Huoltajat voidaan tarvittaessa kutsua mukaan ryhmän kokoontumiseen. Pedagogisten asiakirjojen lisäksi ryhmä käsittelee A2-kielen lopettamisen kesken opiskelun.

7.3. Oppimisen tukimuodot

7.3.1. Yleinen tuki

Oppimisen yleinen tuki on osa oppilaan ja koulun normaalia arkitoimintaa. Opettajalla on käytettävissään paljon erilaisia mahdollisuuksia oppilaan oppimisen tueksi.

Seinäjoella pyritään puuttumaan oppimispulmiin ja käyttäytymisen haasteisiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppimispolkua. Ennaltaehkäisevän työn ja varhaisen puuttumisen tueksi Seinäjoella on käytössä yleisen tuen liitelomake, joka on käytännönläheinen ja kattava apuväline opettajalle tuen tarpeen kartoittamiseen ja arviointiin.

[Yleisen tuen liitelomake](#)

7.3.2. Tehostettu tuki

Oppilaalle, joka tarvitsee oppimisessaan säännöllisesti oppimisen ja kasvun tukea, laaditaan pedagoginen arvio yhteistyössä oppilasta opettavien opettajien, oppilaan ja huoltajien kanssa. Pedagoginen arvio käsitellään kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä. Jos oppilaan kohdalla päätetään siirtää tehostettuun tukeen, hänelle laaditaan oppimissuunnitelma yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa.

Tarvittaessa oppilaan oppimissuunnitelmassa määritellään opiskelun erityiset painoalueet niissä oppiaineissa, joissa hän tarvitsee tehostettua tukea. Maakunnallisesti laadituissa oppiainekohtaisissa opetussuunnitelmissa on määritelty kunkin oppiaineen opiskelun erityiset painoalueet eli keskeiset sisällöt.

7.3.3. Erityinen tuki

Jos oppilaan kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi tehostetun tuen avulla, hänelle laaditaan pedagoginen selvitys. Oppilasta ja hänen huoltajaansa tulee kuulla selvityksen laatimisen yhteydessä. Pedagoginen selvitys käsitellään kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä, jonka suosituksesta oppilas siirtyy erityiseen tukeen. Erityisen tuen päätöksen tekee erityisopetuksen rehtori. Päätöksen yhteydessä määritellään opetuksen järjestämispaikka, joka voi olla yleisopetuksen luokka tai erityisluokka.

Oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). HOJKSissa kuvataan oppilaan opetuksen järjestäminen ja tuen antamisen ratkaisut. Pedagogisen selvityksen yhteydessä on mahdollista suositella oppiaineen/-aineiden yksilöllistämistä, jos opiskelun keskeisten painoalueiden tavoitteisiin ei päästä.

Lisäksi voidaan HOJKSissa määritellä opiskelun erityiset painoalueet jossakin muussa oppiaineessa, jossa on tuen tarvetta. Pidentetyn oppivelvollisuuden oppilaat ovat aina erityisen tuen oppilaita.

7.4. Oppimisen tuen toteuttamistavat ja käytännön järjestäminen

7.4.1. Tukiopetus

Seinäjoella koulun tukiopetusresurssi määräytyy koulun oppilasryhmien määrän mukaan. Varhaisen puuttumisen periaatteen mukaisesti tukiopetusta voidaan antaa heti, kun oppimiseen liittyvät pulmat on havaittu. Oppilaan huoltajien oppilaalle anoman tilapäisen opinnoista vapauttamisen (lomat) perusteella ei järjestetä tukiopetusta.

Tukiopetus yleisen tuen aikana: Jokaisen opettajan tehtävänä on seurata oppilaan oppimista ja kasvua sekä mahdollista tuen ja ohjauksen tarpeen ilmenemistä ja muuttumista. Tukiopetuksen tarve voi johtua poissaoloista tai tilapäisistä oppimiseen tai koulunkäyntiin liittyvistä vaikeuksista.

Tukiopetus tehostetun tuen aikana: Ennen tehostetun tuen aloittamista, osana pedagogista arviota, arvioidaan yleisen tuen aikana annetun tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tukiopetuksen tarve jatkossa. Tehostetun tuen alkaessa tehtävään oppimissuunnitelmaan kirjataan oppilaan tarvitsema tukiopetus, sen tavoitteet ja järjestäminen.

Tukiopetus erityisen tuen aikana: Ennen erityisen tuen päätöstä, osana pedagogista selvitystä, arvioidaan tehostetun tuen aikana annetun tukiopetuksen riittävyys ja vaikutus sekä tukiopetuksen tarve jatkossa. Erityisen tuen alkaessa oppilaan tarvitsema tukiopetus, sen tavoitteet ja järjestäminen kirjataan HOJKSiin.

7.4.2. Osa-aikainen erityisopetus

Seinäjoella osa-aikaisen erityisopetuksen opettajien työn painopiste on alkuopetuksessa.

Osa-aikainen erityisopetus kohdentuu oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn, tunnistamiseen ja kuntouttamiseen. Yksilöllisen toimintatavan kannalta oppilasmäärä erityisopettajan tunnilla pyritään pitämään pienenä. Tärkeimpänä tavoitteena laaja-alaisella erityisopetuksella on oppilaan perusvalmiuksien ja -taitojen vahvistaminen. Puheopetusta voidaan antaa tarkan harkinnan jälkeen.

Luokanopettajan / aineenopettajan tiivis yhteistyö erityisopettajan kanssa on tärkeää. Laaja-alaiset erityisopettajat sopivat yhdessä luokanopettajan / aineenopettajan kanssa käytänteistä, toimintatavoista ja mahdollisista testeistä, joilla tukea tarvitsevat oppilaat löydetään oppimisryhmistä. Toinen tärkeä osa erityisopettajan työtä on moniammatillinen yhteistyö eri tahojen kanssa (kasvun ja oppimisen tuen ryhmä, yksilöllinen oppilashuolto sekä nivelvaiheiden

palaverit kouluun tulevista ja koulusta lähtevistä oppilaista). Oppilaan pedagogisissa asiakirjoissa tulee arvioida osa-aikaisesta erityisopetuksesta saatu apu ja riittävyys.

Erityisen tuen oppilaille voidaan antaa myös laaja-alaisen erityisopetuksen tukea. Pääasiassa resurssit kohdennetaan yleisopetukseen, sillä erityisluokissa opiskelevat oppilaat ovat jo erityisen tuen piirissä.

Koulunjohtajan tai rehtorin tulee työjärjestystä laatiessaan palkittaa tunteja, että oppilaiden tuki pystytään järjestämään joustavasti ja systemaattisesti. Jokaisen koulun rehtori tai johtaja räätälöi yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa omalle koululle sopivan toimintatavan edellä mainitut asiat huomioiden.

Koulunkäynninohjaajien työjärjestyksen suunnittelu on tehtävä koulun oppilaiden tuen tarpeet mahdollisimman hyvin huomioiden.

7.4.3. Osa-aikaisen erityisopetuksen tukiluokat

Tukiluokkien antama erityisopetus sijoittuu osa-aikaisen ja luokkamuotoisen erityisopetuksen väliin. Erityisopetuksen tukimuotona se on kuitenkin edelleen osa-aikaista erityisopetusta painottuen klinikan kaltaiseen pienryhmäopetukseen. Kyse ei ole erityisluokasta vaan yleisopetuksen tukiluokasta, jota voidaan käyttää esimerkiksi joustavien opetusjärjestelyjen tukena. Tuki on tarkoitettu kyseisen koulun kaikille oppilaille. Painopisteenä on mahdollisimman varhaisen vaiheen tuki.

Tukiluokalla oppilas saa laajempaa ja pysyvämpää tukea koulunkäyntiinsä, mutta pääasiallinen opetusryhmä on yleisopetuksessa. Oppilas on tuen osalta joko tehostetun tai erityisen tuen oppilas. Oppilaalla voi olla oppimisen pulmia tai käyttäytymisen / keskittymisen haasteita. Oppilaalle laaditaan opiskelun tueksi joko oppimissuunnitelma tai HOJKS. Tukiluokalla opiskelu perustuu systemaattiseen suunnitteluun, jota opettajat ja muu oppilashuoltohenkilöstö tekevät yhdessä. Tukiluokan oppilasryhmän koko määräytyy joustavasti. Tukiluokan opettaja osallistuu oppilaan arviointiin.

7.4.4. Luokkamuotoinen erityisopetus

Osa perusopetuksen oppilaista tarvitsee koulunkäyntinsä tueksi sellaisia erityisopetuksen luokkajärjestelyjä, joissa opetus tapahtuu pääosin tai kokonaan erityisluokalla. Perusopetuslain mukaan oppilaan erityisen tuen päätöksessä päätetään opetusryhmästä, jossa oppilaan opetus järjestetään.

Luokkamuotoista erityisopetusta annetaan sairaalakoulussa (Ruutipuisto), vaikeasti kehitysvammaisten koulussa (Niittyvilla) ja lievästi kehitysvammaisten luokissa. Lisäksi pysyvämpää luokkamuotoista erityisopetusta voidaan antaa oppilaille, joilla on laaja-alaisia kielen kehityksen pulmia tai tunne-elämän, käyttäytymisen ja sopeutumisen haasteita. Luokkien työskentelylle on ominaista vahva arjen struktuuri sekä moniammatillinen oppimisen ja kasvun tuki.

Luokkamuotoisessa erityisopetuksessa olevat oppilaat opiskelevat pääsääntöisesti omassa ryhmässä. Oppilaan opiskelu luokkamuotoisessa erityisopetuksessa edellyttää erityisen tuen päätöstä. Päätöksessä määritellään oppilaan opetuksen järjestämispaikka. Erityisen tuen päätös on hallintopäätös, joka perustuu pedagogiseen selvitykseen.

Erityisen tukeen otetulle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmaa laadittaessa tulee jokaisen oppilaan kohdalla selvittää, missä määrin hän kykenee erityisluokan lisäksi osallistumaan opetukseen yleisopetuksen ryhmässä.

7.4.5. Pidennetyn oppivelvollisuuden järjestäminen ja toimintamallit

Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta tehdään sinä vuonna, kun lapsi täyttää viisi vuotta. Päätös valmistellaan varhaiserityiskasvatuksen toimesta yhteistyössä huoltajien ja lasta kuntouttavien tahojen kanssa. Tämän jälkeen erityisopetuksen rehtori tekee asiasta päätöksen. Esiopetus järjestetään päiväkodissa tai koulun esiopetuksessa. Lapsella on myös mahdollisuus saada opetusta varhaiskasvatuksen erityisopettajalta tai koulun puolella laaja-alaiselta erityisopettajalta. On myös mahdollista, että pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluva oppilas aloittaa normaalisti esiopetuksen kuusivuotiaana ja käy esiopetusta kaksi vuotta ja aloittaa koululyykkäyksen turvin perusopetuksessa vuotta normaalia myöhemmin.

7.4.6. Opetukseen osallistumiseen edellyttämät palvelut ja apuvälineet

Perusopetusta saavalla oppilaalla on oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut ja apuvälineet (POL 31§ 1. mom.). Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tarve, määrä ja laatu arvioidaan oppilaan opettajien ja oppilashuollon henkilöstön yhteistyönä hyödyntäen oppilaan huoltajien antamia tietoja ja mahdollisten ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoja.

Avustajapalvelun tavoitteena on tukea yksittäistä oppilasta siten, että hän kykenee ottamaan yhä enemmän vastuuta oppimisestaan ja koulunkäynnistään. Avustajan antama tuki voidaan suunnata yksilöllisesti tai ryhmäkohtaisesti. Opettajan tehtävänä on suunnitella, opettaa sekä arvioida oppilaan ja koko ryhmän oppimista ja työskentelyä.

Tulkin tai avustajan antama oppimisen tuki voi olla osa-aikaista tai kokoaikaista. Tehostetun tuen aikana tulkitsemis- ja avustajapalvelujen sekä apuvälineiden käytön tarve määritellään pedagogisessa arvioissa. Oppimissuunnitelmassa kuvataan näiden palveluiden järjestäminen ja seuranta. Edellä mainittujen palveluiden riittävyttä ja vaikutusta arvioidaan pedagogisessa selvityksessä ennen mahdollista erityisen tuen päätöstä. Erityisen tuen päätöksessä päätetään uudelleen oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalveluista sekä apuvälineistä.

7.5. Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvä yhteistyö, vastuu ja työnjako eri toimijoiden kesken

Tuen järjestämisessä pyritään yhteistyöhön huoltajien kanssa. Kasvun ja oppimisen tuen ryhmä tarjoaa mahdollisuuden organisoida tuen järjestäminen moniammatillisesti.

Oppilaan tuen järjestämistä koskevia päätöksiä tehdään sekä koulussa että opetustoimen hallinnossa. Oppimisen tuen kysymyksiä käsitellään koulutasolla pedagogiseen selvitykseen asti. Pedagoginen arvio, oppimissuunnitelma, tehostetun tuen aloittaminen ja pedagogisen selvityksen laatiminen kuuluvat opettajaviranhaltijoiden virkatehtäviin. Koulutason tukipäätökset eivät ole hallintomenettelyn mukaisia päätöksiä, joista huoltajalla olisi mahdollisuus tehdä oikaisuvaatimus. Erityisen tuen päätöksistä voidaan tehdä oikaisuvaatimus, jonka käsittelee aluehallintovirasto.

Erityisopetuksen rehtori tekee seuraavat hallintopäätökset.

- Erityisen tuen päätös
- Päätös pidennetystä oppivelvollisuudesta
- Koulunkäynnin lykkäys
- Oppiaineen opiskelusta vapautus erityisen tuen päätöksen yhteydessä
- Lastensuojelulain perusteella kuntaan sijoitetun erityisen tuen oppilaan oppilaaksiotto
- Vieraskuntalaisten erityisen tuen piirissä olevien oppilaiden oppilaaksiotto
- Tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut ja erityisiin apuvälineisiin liittyvät päätökset

Erityisopetuksen rehtorin lisäksi koulun toiminnasta vastaava rehtori voi tehdä oppilasta koskevan päätöksen erityisistä opetusjärjestelyistä perusopetuslain 18 §:n mukaisesti, kun se on oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta perusteltua.

Muutoksenhaku kaikista näistä päätöksistä tapahtuu aluehallintovirastoon oikaisuvaatimuksena.

7.6. Joustava jakso -toimintamalli

Seinäjoella on olemassa toimintamalli koulujen ja lastensuojelulaitosten, ammatillisten perhekotien sekä sijaisperheiden yhteistyöhön oppilaan vastaanottamisessa kouluun:

1. Uudesta koulupaikan tarvitsevasta oppilaasta ilmoitetaan erityisopetuksen rehtorille ja lähikoulun rehtorille heti, kun tieto saadaan. Huollosta vastaava yksikkö tai perhekoti kertoo, kuka vastaa lapsen asioista yksikössä ja kuka on lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Tarvittaessa selvitetään oppilaan koulupaikkaa muualta kuin lähikoulusta, jos oppilastilanne vastaanottavassa koulussa sitä vaatii.
2. Koulussa rehtori käynnistää työryhmän oppilaan vastaanottamista varten. Oppilaitoksesta nimetään henkilö, joka on yhteyksissä oppilaan huoltajaan tai muuhun oppilaan asioista vastaavaan henkilöön. Yhteyshenkilö huolehtii ensisijaisesti oppilaan asioista koulupäivien aikana.
3. Oppilaan huollosta vastaavan yksikön vastuuhenkilölle lähetetään lomake, jolla kartoitetaan oppilaan aikaisempi kouluhistoria. Oppilaan tiedot, aikaisempi koulu ja opettaja, mahdolliset oppimissuunnitelmat ja HOJKSit, terveystilanne ja mahdolliset lääkkeet, viimeisin todistus ja listaus mahdollisista kirjoista sekä valinnaisista oppiaineista annetaan oppilaan kouluun heti, kun se on mahdollista. Lomake löytyy akkunasta oppimisen tuen lomakkeista.
4. Oppilas kotiutuu rauhassa uuteen asuinpaikkaansa pääsääntöisesti yhden viikon ajan ennen koulun aloittamista.
5. Ennen varsinaista koulun aloittamista oppilas tulee tutustumiskäynnille ohjaajansa kanssa. Koulun vastaanottotyöryhmästä sovittu henkilö on yhteydessä oppilaan huollosta vastaavaan henkilöön ja sopii tutustumiskäynnin ajan. Tutustumiskäynnillä on koululta mukana koulunjohtaja tai rehtori, luokanopettaja, luokanohjaaja, erityisopettaja, oppilaanohjaaja, aineenopettaja ja koulukuraattori mahdollisuuksien mukaan. Oppilaan tietoja koskeva lomake otetaan mukaan tässä vaiheessa, ellei sitä ole jo aiemmin toimitettu kouluun.
6. Tutustumiskäynnillä sovitaan päivittäinen tuntimäärä aikalisäjaksolle, jonka pituus määritellään yksilöllisesti. Koulua käydään esim. kolme tai neljä tuntia päivässä tai lukujärjestyksen mukaisesti. Sovitaan seurantapalaverin ajankohta.
7. Joustavan jakson aikana hankitaan oppilaan omat kirjat ja tilataan tarpeen mukaan uusia. Lisäksi voidaan täydentää ja suunnitella oppilaan opetusta aiempien pedagogisten asiakirjojen perusteella. Tarpeen mukaan tehdään osaamisen arviointia.
8. Joustavan jakson lopussa pohditaan moniammatillisesti oppilaan opiskelun jatkoa ja opetuksen järjestämipaikkaa. Vaihtoehtoina ovat yleisopetus, yleisopetus jossain muussa alueen koulussa, osa- aikainen erityisopetus ja pienluokkaopetus.

7.7. Oppilaan ja huoltajan tiedottamiseen ja muuhun yhteistyöhön liittyvät toimintatavat

Opetus ja kasvatus tulee järjestää siten, että jokainen oppilas saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista opetusta, ohjausta ja tukea. Arviointikeskustelut, vanhempainvartit,

vanhempainillat sekä yksilökohtaiset tapaamiset perheen kanssa tukevat lapsen koulunkäyntiä. Koulu on yhteydessä kotiin heti, kun oppilaalla ilmenee oppimisen tai koulunkäynnin ongelmia, käyttäytymisen pulmia tai oppilaan hyvinvoinnista ollaan huolissaan. Oppilaille ja huoltajille annetaan tietoa tuen saannin mahdollisuuksista. Huoltajia kannustetaan tukemaan osaltaan lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Tavoitteena on toimia yhteisymmärryksessä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Oppilas tai huoltaja ei voi kieltäytyä perusopetuslaissa säädetyn tuen vastaanottamisesta (tukiopetus, osa- aikainen erityisopetus, opetukseen osallistumisen edellyttämät apuvälineet ja palvelut). Oppilas voi pedagogisen tuen lisäksi tarvita myös yksilökohtaisen oppilashuollon tukea. Yksilökohtaisen oppilashuollon tuki perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumusta.

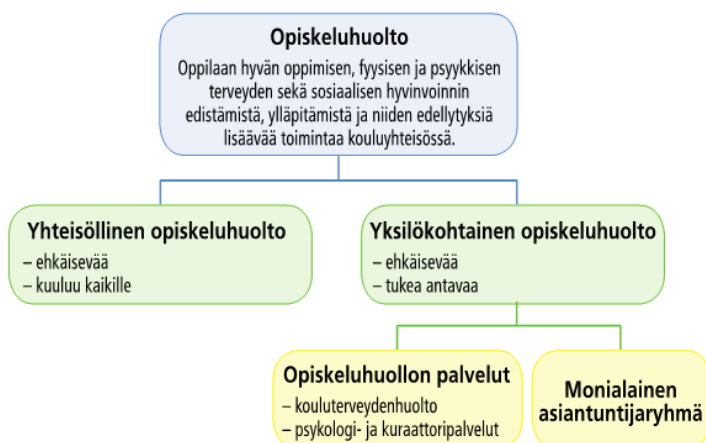
Ennen erityisen tuen päätöksen valmistelun yhteydessä on kuultava oppilasta ja huoltajaa. Oppilaan ja huoltajan kuulemiset tapahtuvat samassa yhteydessä pedagogisen selvityksen valmistelun kanssa ja kuulemisten päivämäärät merkitään näkyviin pedagogiseen selvitykseen.

Oppilaiden tukeen liittyvien asiakirjojen ja tietojen oikeaoppiseen ja huolelliseen käsittelyyn tulee kiinnittää erityistä huomioita.

8. Opiskeluhoolto

Opiskeluhoollon kokonaisuus

Opiskeluhooltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Opiskeluhoolto on kaikille koulun aikuisille kuuluva lakisääteinen tehtävä. Opiskeluhooltoa toteutetaan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen monialaisena, suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.

Kuvio 1. Opiskeluhoollon kokonaisuus perusopetuksessa.
THL, Hietanen-Peltola

8.1. Opiskeluhoolto Seinäjoen perusopetuksessa

Opiskeluhoolto Seinäjoen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa			
Monialaiset työryhmät			
	Jäsenet / toimijat	Tehtävät / toimintaohjeet	Kokoukset/ asiakirjat
1. Kuntatason monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä / Lasten ja nuorten palveluverkosto	<ul style="list-style-type: none"> Monialainen toimijaverkosto, joka muodostuu lasten ja nuorten kanssa toimivista ammattilaisista varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle Puheenjohtajuus kiertää kahden vuoden välein sosiaali- ja terveystoimen ja sivistyksen ja hyvinvoinnin kesken. 	<ul style="list-style-type: none"> Opiskeluhoollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi Valmistelee lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi. Ohjaa oppilaitoskohtaisten opiskeluhoolloryhmien toimintaa oppilaitoksissa. 	<ul style="list-style-type: none"> Kokoontuu 4–6 kertaa vuodessa. Kokouksista laaditaan pöytäkirja. Työskentelee lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman linjausten pohjalta.
2. Yhteisöllinen opiskeluhoolto / Oppilaitoskohtainen opiskeluhoolloryhmä	<ul style="list-style-type: none"> Yhteisöllistä opiskeluhoollota toteuttavat kaikki oppilaitosyhteisön jäsenet. Oppilaat ja huoltajat ovat mukana yhteisöllisessä opiskeluhoollon suunnitelmassa kuvatulla tavalla. Opiskeluhoolloryhmää johtaa rehtori tai johtaja. 	<ul style="list-style-type: none"> Oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelu, kehittäminen, toteuttaminen ja arviointi. Turvallisuuden, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmia ehkäisevä työ. Laatii lukuvoositain opiskeluhoollon suunnitelman. Ohjaussuunnitelma. 	<ul style="list-style-type: none"> Kokoontuu säännöllisesti koulun tarpeen mukaan suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan toimintaa. Kokouksista tehdään muistio (Lomake: Yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän muistio). Opiskeluhoollon suunnitelma toimii suunnittelun, kehittämisen ja arvioinnin perustana.
3. Yksilökohtainen opiskeluhoolto / Monialainen asiantuntijaryhmä	<ul style="list-style-type: none"> Kootaan tapauskohtaisesti. Ryhmässä esimerkiksi <ul style="list-style-type: none"> kouluterveydenhoitaja tai -lääkäri kuraattori ja/tai psykologi lastensuojelun edustaja erikoissairaanhoidon edustaja konsultoiva erityisopettaja oppilaan keskeinen opettaja (luokan-, aineen-, tai erityisopettaja, opinto-ohjaaja) Asiantuntijaryhmä sopii ryhmän vastuuhenkilön, joka on yleensä ryhmän koolle kutsunut henkilö. Yksilökohtainen opiskeluhoolto toteutuu myös yhden toimijan kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Selvittää oppilaan tai oppilaiden tuen tarpeen. Järjestää yksilökohtaisia opiskelijahuollon palveluja. Pyrkii konkreettisiin ratkaisuihin oppilaan tilanteessa. Laatii suunnitelman jatkotoimenpiteistä Seuraa oppilaan tilanteen kehittymistä ja tukitoimien vaikuttavuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> Kokoontuu tarvittaessa. Asian käsittelyyn tarvitaan oppilaan / huoltajan suostumus (Lomake: Yksilökohtaisen opiskeluhoollon aloittaminen). Oppilasta koskevat toimenpiteet, ratkaisut ja jatkosuunnitelma kirjataan opiskeluhoollotokertomukseen. Opiskeluhoollotokertomus tallennetaan opiskeluhoollon rekisteriin Abilitaan.

päivitetty 28.9.2020

Kuvio 2: Opiskeluhoolto Seinäjoen esi- ja perusopetuksessa sekä lukioissa

8.2. Kuntatason opiskeluhoollon ohjausryhmä

Ohjausryhmä on kuntatason monialainen yhteistyöverkosto. Ohjausryhmän työtä ohjaavat lastensuojelulain, oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja nuorisolain mukaiset monialaisen yhteistyön velvoittavat tehtävät. Yhteistyöverkosto vastaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmistelusta ja päivittämisestä.

Seinäjoella opiskeluhoollon mukaisesta, monialaisen ohjausryhmän tehtävistä vastaa lasten ja nuorten palveluverkosto. Se vastaa opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmässä ovat hallintokunnista edustettuina opetustoimen (varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus, ja koulukuraattorit), nuorisotoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen edustajat (opiskelu- ja kouluterveydenhoolto, psykologi- ja perheneuvontapalvelut sekä lastensuojelu). Lisäksi mukana ovat toisen asteen koulutuksen, seurakunnan, poliisin sekä työvoimahallinnon edustajat.

8.3. Oppilaitoskohtainen opiskeluhoolloryhmä

Koulun opiskeluhoolloryhmän keskeinen tehtävä on yhteisöllisen opiskeluhoollon kuten koulu- ja opiskeluympäristön ja -yhteisön terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin varmistaminen sekä hyvinvointia ja opiskelukykyä/oppimista edistävän toiminnan kehittäminen. Koulujen esteettömyydestä ja yhteisön toimintakyvystä ongelma- ja kriisitilanteissa tulee huolehtia. Koulujen tulee laatia kriisisuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma. Opiskeluhoolloryhmän jäsenet osallistuvat opiskeluhoollon toteutumista koskeviin kyselyihin, seuraavat kyselyjen tuloksia ja ryhtyvät tarpeellisiin toimenpiteisiin esim. hyvinvointitilanteen seuranta ja arviointi (Kouluterveyskysely / TEA-viisari).

Opiskeluhooltoryhmän tehtävänä on myös arvioida luokkien hyvinvointia. Hyvien terveystottumusten edistäminen; ravitsemus, liikunta, lepo, päihteettömyys sekä mielenterveystaitojen vahvistaminen on tärkeää. Lisäksi luokkien vuorovaikutusta ja sosiaalista hyvinvointia edistetään vahvistamalla tunne- ja vuorovaikutustaitoja, tukemalla kaikkien työrauhaa sekä puuttamalla kiusaamiseen, häirintään ja väkivaltaan. Seinäjoelle on kouluille laadittu yhteiset toimintamallit poissaoloihin puuttumiseen, päihteiden käytön epäilyyn ja käyttöön puuttumiseen sekä konfliktien ratkaisemiseen (Yhdessä yhteistyöllä).

Yksittäisen oppilaan asioita ei käsitellä tässä ryhmässä. Yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä suunnittelee ja toteuttaa opiskeluhoitoa kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmän linjausten mukaisesti. Lisäksi koulun opiskeluhooltoryhmä linjaa kasvun ja oppimisen tuen ryhmän toimintaperiaatteet.

Koulun yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä kokoontuu säännöllisesti koulun tarpeen mukaan. Opiskeluhooltoryhmän tehtäviin kuuluu myös oman työskentelyn koordinointi, suunnittelu, arviointi ja kehittäminen sekä tiedottaminen ja tarkastusten koordinaatio.

Opiskeluhooltoryhmän toiminnasta vastaa rehtori/koulunjohtaja. Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano voi vaihdella, mutta suositeltavaa on, että ryhmällä olisi tietty pysyvä kokoonpano, jotta se pystyy toimimaan tavoitteellisesti ja pitkäjänteisesti. Erytisen tärkeää on oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistäminen opiskeluhooltoryhmässä. Tarvittaessa koulun opiskeluhooltoryhmä voi kuulla asiantuntijoita. Koulun opiskeluhooltoryhmän kokouksista tehdään muistio, joita käytetään opiskeluhoollon omavalvonnassa.

Muistiot tallennetaan opetustoimen ohjeistusten mukaisesti.

Tärkeintä opiskeluhoollon näkökulmasta on koulun hyväksyvä, kannustava ja suvaitseva ilmapiiri. Myös koulurakennuksilla, pihapiirillä, välineillä ja asianmukaisilla materiaaleilla on tärkeä merkitys kouluviihtyvyydelle ja -turvallisuudelle. Seinäjoen kaupunki koulutuksen järjestäjänä pyrkii turvaamaan nämä perusedellytykset mahdollisimman hyvin.

Opiskeluhooltosuunnitelma

Koulukohtainen opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan neljän vuoden välein valtuustokausittain. Suunnitelma on viimeksi päivitetty tammikuussa 2020 ja seuraava laaditaan vuonna 2021 ja sen jälkeen neljän vuoden välein. Opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan valmiille suunnitelmajohdalle, joka löytyy akkunasta. Siinä kuvataan koulukohtaisesti opiskeluhoollon toteuttaminen: tavoitteet, tehtävät, toimintatavat ja vastuut sekä käytettävissä olevat opiskelijahuoltopalvelut. Koulu kirjaa suunnitelmaansa myös opiskelijahuoltoryhmien kokouksissa. Opiskeluhooltosuunnitelma voi olla usean koulun ja/tai esiopetuksen järjestämipaikan kanssa yhteinen, jos yhteisen suunnitelman laatiminen on perusteltua.

Opiskeluhooltosuunnitelman tulee sisältää (OhL 13 §):

1. Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista;
2. Oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi;
3. Yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän perheidensä sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
4. Suunnitelma opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä;
5. Toimenpiteet opiskeluhooltosuunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta). Opiskeluhooltosuunnitelman arviointi tehdään vuosittain lukuvuoden päätteeksi keväällä.

8.4. Yksilökohtainen opiskeluhoito

Opiskelijalla on oikeus halutessaan yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon. Opiskeluhoitolaissa yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluja,
- opiskeluhoitoon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä
- monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa, jota toteutetaan opiskelijan tueksi monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut

Kouluterveydenhuollon tehtävänä on edistää oppilaiden terveyttä ja hyvinvointia sekä tervettä kasvua ja kehitystä. Kouluterveydenhuolto osallistuu myös oppilaitosten terveellisyden ja turvallisuuden valvontaan, opiskeluhoitoon ja kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Kaikilla kouluilla on käytettävissä sekä kouluterveydenhoitajan ja koululääkärin että psykologin palvelut. Kouluterveydenhuoltoon kuuluu myös suun terveydenhuolto Seinäjoen terveystieteiden suun terveydenhuollon yksiköissä.

Määräaikaiset terveystarkastukset tehdään jokaisella vuosiluokalla sekä lisäksi yksilöllisen tarpeen mukaan. Laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. vuosiluokalla ja oppilaan huoltajat kutsutaan niihin mukaan. Niissä tarkastellaan lapsen ja nuoren sekä koko perheen hyvinvointia. Tarkastukseen sisältyvät oppilaan, huoltajan ja opettajan arviot oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa.

Kouluterveydenhuoltoon sisältyy soveltuvin osin myös yleislääkäritasoinen sairaanhoito, jossa keskitytään oppilaan koulunkäyntiin vaikuttaviin sairauksiin. Tärkeää on häiriötilojen varhainen tunnistus, diagnostiikka, hoito ja hoitoonohjaus.

Kouluterveydenhoitaja osallistuu säännöllisesti koulunsa opiskeluhoitoon. Lääkäri osallistuu tarvittaessa kutsuttuna varsinkin yksilökohtaiseen, monialaiseen asiantuntijaryhmään. Kouluterveydenhuollon aloitteesta tehdään kolmen vuoden välein oppilaitosten terveellisyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin tarkastukset.

Koulukuraattoripalvelut

Koulukuraattori vastaa koulun sosiaalityöstä. Tavoitteena on oppilaiden hyvinvoinnin, myönteisen kokonaiskehityksen ja koulunkäynnin tukeminen. Työtehtävät koostuvat yhteisöllisestä ja yksilökohtaisesta opiskeluhoitotyöstä, yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä verkostotyöstä eri viranomaisien kanssa. Koulukuraattori kiinnittää huomiota oppilaiden arjen sujumiseen, toimintakykyyn ja vuorovaikutussuhteisiin. Tavoitteena on oppilaiden elämässä olevien riskitekijöiden ja tasapainoisen kasvun ja kehityksen esteiden tunnistaminen ja niissä auttaminen. Koulukuraattorin tehtävänä on myös edistää omalta osaltaan koko kouluyhteisön hyvinvointia.

Psykologi- ja perheneuvontapalvelut

Psykologi- ja perheneuvontapalvelut tarjoavat kouluille psykologipalveluja alakouluikäisille sekä nuorisoi- ja heidän perheilleen. Koulupsykologisen työn keskeinen tavoite on tukea oppilaan hyvinvointia, tervettä kasvua ja kehitystä. Tavoitteena on oppimis- ja sopeutumisasikeuksien ennaltaehkäisy ja vähentäminen sekä oppilaan kehitystason ja yksilöllisten valmiuksien huomioiminen koulunkäynnissä. Psykologi tarjoaa lapsille ja heidän perheilleen asiantuntemustaan erilaisissa koulunkäyntiin tai muihin elämänalueisiin liittyvissä vaikeuksissa. Tehtävänä on myös edistää oppilaiden ja koko kouluyhteisön psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia.

Monialainen asiantuntijaryhmä

Ryhmän tarkoituksena on selvittää yksittäisen opiskelijan tuen tarvetta, tukea ja järjestää tarvittavia opiskeluhoitoja. Samalla voidaan:

- arvioida oppilaan koulunkäyntikykyä
- pohtia tarvetta erityisiin opetusjärjestelyihin (PoL 18 §).

HUOM! Päätös erityisistä opetusjärjestelyistä voidaan tehdä myös ilman monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumista, koska perusopetuslain 18§:ssä ei edellytetä, että asiantuntijaryhmä tulisi koota ennen päätöksentekoa. Monialaisen tuen koordinoinnin näkökulmasta on kuitenkin usein perusteltua tehdä suunnitelmat asiantuntijaryhmässä. Jos esitystä erityisistä opetusjärjestelyistä ei ole tehnyt huoltaja, tulee huoltajalle varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekoa.

8.5. Oppimisen tuki ja yksilökohtainen opiskeluhoito

Edellä kuvatun Opiskeluhoitolain (OHL 1287/2013) mukaisen tuen lisäksi opiskelijoilla on esi- ja perusopetuksessa oikeus tarvittavaan koulunkäynnin ja oppimiseen tukeen (perusopetuslaki 628/1998).

Yksittäinen opiskelija voi siis olla sekä yksilökohtaisen opiskeluhoitoon että oppimisen tuen piirissä (kasvun ja oppimisen tuen ryhmä). Oppilaitoksissa osin samat toimijat ovat tarvittaessa mukana molempien tukimuotojen tarpeen selvittäessä ja järjestämisessä sekä toteuttamisessa.

Oppimisen tuen ja yksilökohtaisen opiskeluhoitoon tulee muodostaa opiskelijan näkökulmasta toimiva kokonaisuus, vaikka velvoite näihin tukimuotoihin tulee eri lainsäädännöistä ja säädetty työmuodot ja toimintamallit ovat osin erilaiset. Molempia tukimuotoja voidaan suunnitella yhdessä tapaamisessa opiskelijan ja huoltajan kanssa, jopa samassa moniammatillisessa ryhmässä. Tällöin on huolehdittava siitä, että lainsäädännölliset velvoitteet esim. tietosuoja, ryhmän kokoonpanon ja suostumuksen osalta tulevat täytetyksi molempien tukimuotoja koskevien lainsäädäntöjen mukaisesti.

Yksittäisen oppilaan asia voi myös edetä yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon ilman koulun kasvun ja oppimisen tuen ryhmän käsittelyä.

9. Kieleen ja kulttuuriin liittyviä erityiskysymyksiä

Seinäjoen kaupungin perusopetuksessa eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevien oppilaiden perhe- ja kulttuuritaustaa kunnioitetaan. Vanhempien kanssa pyritään luomaan kahdensuuntainen toisiaan arvostava kasvatusyhteistyö.

Koulussa eri kieli- ja kulttuuritaustoista tulevien oppilaiden kohdalla otetaan huomioon:

- Maahanmuuttajaoppilaan oppimissuunnitelma laaditaan oppilaan siirryttyä yleisopetuksen ryhmään tai nivelluokkaan. Luokanopettaja/luokanohjaaja laatii ja päivittää maahanmuuttajaoppilaan oppimissuunnitelman vähintään kerran lukuvuodessa.
- [Maahanmuuttajaopetuksen asiakirjasta \(2017\)](#) löytyy tietoa maahanmuuttajaoppilaan S2-opetukseen, oman äidinkielen opetukseen, nivelvaiheisiin, moniammatilliseen yhteistyöhön ja monipuoliseen oppilaan tukemiseen.
- [Maahanmuuttajaoppilaan moniammatillinen tuki \(2017\)](#) -asiakirjasta löytyy tietoa Seinäjoen kaupungin tukipalveluista maahanmuuttajaoppilaalle.

- Koulun arjessa jokainen koulun aikuinen tukee oppilaan suomen kielen kehittymistä.
- Eri kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaat ja vanhemmat huomioidaan kouluvuoden eri tilanteissa ja heidät osallistetaan kouluyhteisön toimintaan tarvittaessa myös tulkkipalveluita hyödyntämällä. Maahanmuuttajien vanhemmille voidaan järjestää myös yhteinen oma vanhempainilta tarpeen vaatiessa, esimerkiksi nivelvaiheen lähestyessä tai koulun käytänteisiin liittyen.
- Vanhempaintapaamisissa ja arviointikeskusteluissa on käytettävä tulkkipalvelua, ellei yhteistä kieltä ole. Oppilasta ei saa käyttää tulkkinä.
- Eri uskontoryhmiin kuuluville oppilaille järjestetään oma päivänavaus sille osoitetussa tilassa, mikäli koko koulun yhteisessä päivänavauksessa on uskonnollista sisältöä.
- Oppilaiden kulttuuri-identiteetin kehittymistä tuetaan huomioimalla eri kulttuuriryhmien kansallis- ja juhlapäivät esimerkiksi aamunavauksen yhteydessä. Kansainvälisen romanipäivän (8.4.) ja saamelaisten kansallispäivän (6.2.) sekä viittomakielen päivän (12.2.) viettoon voi saada lisätietoa Lakeuden Romanit Ry:ltä, Kuurojen liitosta sekä Seinäjoen kuurojen yhdistykseltä.

Maahanmuuttaja-, romani- ja viittomakielisten oppilaiden koulunkäynnin tukemiseen löytyy tarvittaessa lisätietoa Seinäjoen kaupungin perusopetuksen sivuilta. [Linkki sivulle](#)

9.1. Venäjä äidinkielenä tai kotikielenä

	Vuosiluokkien 1-2 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 3-6 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 7-9 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Oppimis-ympäristöjä	Osallistavia työtapoja
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua, keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan yhteistyötaitoja. Hyödynnetään venäjänkielistä lähiympäristöä sekä venäjänkielisen median mahdollisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisemista. Vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutustapoja. Harjoitellaan omakielisen ympäristön ja median hyödyntämistä. Arvioidaan omaa toimintaa. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimiminen pareittain, ryhmissä, yli ikä-, luokka- ja oppiainerajojen yhteiset tehtävät vanhempien tai muiden läheisten kanssa Virtuaaliympäristöt esim. blogit, verkko-keskustelut Vuorovaikutusta edistävät tilaratkaisut mahdolliset matkat Venäjälle ja venäjää puhuviin maihin. 	<ul style="list-style-type: none"> Leikit, pelit, draama, venäjänkielisen ympäristön hyödyntäminen.
	L2	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S2 Tekstien tulkitseminen	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään lukemaan oppimista (äänen, kirjain, tavu, sana) ja tekstin merkitysten ymmärtämistä. Laajennetaan sana- ja ilmaisuvarantoa. Tutustutaan erilaisiin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan sujuvaa lukemista ja vahvistetaan suhdetta venäjänkieliseen teksti-maailmaan. Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Laajennetaan sana- ja ilmaisuvarantoa. Tutustutaan sijamuotojen merkityksiin. Edistetään tekstilajien piirteiden tunnistamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta venäjänkielisiin teksteihin ja laajennetaan luettavien tekstien valikoimaa. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjasto ja kirjastoauto lähiympäristön hyödyntäminen kaikin aistein lukemiseen houkuttelevat paikat, sanomalehdet, aikakauslehdet, digitaaliset lehdet, digitaaliset ympäristöt sähköinen tiedonhaku. 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnalliset menetelmät tutkielmat ja muut prosessimaiset työtavat omien taitojen (tekstin tulkinta ja analysointi) pohdinta.
	L1, L2, L4	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		

S3 Tekstien tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan venäjän kielen kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista. Leikitellään kielellä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita. Harjoitellaan käsinkirjoitusta ja näppäintaitoja. Harjoitellaan venäjän kielen oikeinkirjoituksen erityispiirteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitaan pareittain, ryhmissä, yli ikä- ja luokkarajojen. Pelit, kilpailut, visailut. Erilaiset tietokoneohjelmat ja sovellukset, virtuaaliympäristöt esim. blogit, verkkokeskustelut. 	<ul style="list-style-type: none"> Digitarinat tekstinkäsittely- ja esitysohjelmien käyttö. Omien tekstien julkaiseminen lähipiirissä tai laajemmin luokka- ja koululehdet Suulliset esitykset. Vertaispalaute.
			merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin.	<ul style="list-style-type: none"> Lähiympäristön hyödyntäminen, myös liikunnalliset ympäristöt. 	<ul style="list-style-type: none"> Ryhmän yhteisen tekstin tuottaminen, projektityöt. Omien tekstien tuottamistaitojen pohdinta.
	L1, L2, L5	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<ul style="list-style-type: none"> Havainnoidaan venäjän käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Rohkaistaan venäjän käyttöön yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista ja venäjän käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan venäjän keskeisiin rakenteisiin (sanaluokat, lauseen rakenne, sanarakenne, sijamuodot, verbien taivutustyyppit). 	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan venäjänkieliseen media- ja kulttuuritarjontaan. Syvennetään venäjän kielen keskeisten rakenteiden tuntemusta. Vertaillaan venäjän kielen piirteitä suomeen ja mahdollisesti muihin kieliin. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjasto ja kirjastoauto. Teatteri esitykset, elokuvat. Kalenterivuoden juhlat ja tapahtumat. Yhteistyö Suomi-Venäjä -seuran kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Diplomit, kirjavinkkaus, trailerit, animaatiot, lukupiirit ja -hetket, kerhot, oman kulttuuri- ja kieli-identiteetin pohdinta.
	L1, L2, L3, L7	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S5 Kielen käytön oppimisen tukena	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita myös venäjäksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin myös venäjäksi. Harjoitellaan venäjänkielisen tiedon hakua ja venäjänkielisen median käyttöä. 	<ul style="list-style-type: none"> Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta venäjäksi. Laajennetaan venäjänkielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena. 	<ul style="list-style-type: none"> Oppiainerajat ylittävä yhteistyö. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaborointi eli tekstin avaaminen ja rikastaminen eri luku-strategioiden käyttö.
	L1, L2, L5, L7	L1, L4, L5	L1, L4, L6		

9.1.1. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 1-2

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita venäjä äidinkielenä tai kotikielenä -oppiaineessa:

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstin ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen käyttötilanteista.

Arvioinnissa on huomioitava, että venäjän kielen kirjoitusjärjestelmä vaikuttaa mahdollisuuksiin edistyä venäjän kielen taidoissa.

9.1.2. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 3-6

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita venäjä äidinkielenä tai kotikielenä -oppiaineessa:

- edistyminen erilaisten ilmaisukeinojen käyttämisessä ja vuorovaikutustilanteissa toimimisessa
- edistyminen kielen suullisessa ja kirjallisessa käyttämisessä, sana- ja ilmaisuvarannon sujuvoituminen ja monipuolistuminen
- edistyminen lukutaidossa ja sekä kaunokirjallisten että tietotekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa ja venäjän oikeinkirjoituksen ja kirjoitusjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen kielen ja kulttuurin sekä äidinkielen merkityksen ymmärtämisessä
- edistyminen venäjän kielen hyödyntämisessä oppimisen tukena.

9.1.3. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 7-9

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita venäjä äidinkielenä tai kotikielenä -oppiaineessa:

- edistyminen erilaisten ilmaisukeinojen käyttämisessä ja vuorovaikutustilanteissa toimimisessa
- edistyminen kielen suullisessa ja kirjallisessa käyttämisessä, sana- ja ilmaisuvarannon sujuvoituminen ja monipuolistuminen
- edistyminen lukutaidossa ja sekä kaunokirjallisten että tietotekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa ja venäjän oikeinkirjoituksen ja kirjoitusjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen kielen ja kulttuurin sekä äidinkielen merkityksen ymmärtämisessä
- edistyminen venäjän kielen hyödyntämisessä oppimisen tukena Espanja äidinkielenä tai kotikielenä

9.2. Espanja äidinkielenä tai kotikielenä

	Vuosiluokkien 1-2 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 3-6 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 7-9 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Oppimis-ympäristöjä	Osallistavia työtapoja
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua, keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista, sekä tutustutaan erilaisiin vuorovaikutus-tilanteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan yhteistyötaitoja. Hyödynnetään espanjan-kielistä lähiympäristöä sekä espanjan-kielisen median mahdollisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisemista. Vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutusapoja. Harjoitellaan omakielisen ympäristön ja median hyödyntämistä. Arvioidaan omaa toimintaa. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Pari- ja ryhmätyöskentely sähköinen oppimisympäristö esim. quizlet. 	<ul style="list-style-type: none"> Leikit, pelit (lautapelit, muistipelit) Autenttinen oppimateriaali. Musiikki
	L2	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S2 Tekstien tulkitseminen	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitetaan lukemaan oppimista (äänne, kirjain, tavu, sana) ja Tekstin merkitysten ymmärtämistä. Keskustellaan teksteistä ja jaetaan kokemuksia niistä. Laajennetaan sana- ja ilmaisuvaramtoa. Tutustutaan erilaisiin teksteihin. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan sujuvaa lukemista ja vahvistetaan suhdetta espanjankielisiin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, kuten tiivistämistä. Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Kehitetään sana- ja ilmaisuvaramtoa. 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta espanjankielisiin teksteihin ja laajennetaan luettavien tekstien valikoimaa. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> Digitaaliset ympäristöt. Sähköinen tiedonhaku. 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteistoiminnalliset menetelmät. Tutkielmat ja muut prosessimaiset työtavat.
	L1, L2, L4	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		

S3 Tekstien tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan espanjan kielen kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista, sekä leikitellään kielellä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kirjoittamisprosessin eri vaiheita. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja, sekä oikeinkirjoitusta. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten. Sujuvoitetaan kirjoittamista. Pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen vaikutusta tekstiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Pari- ja ryhmätyöskentely. Pelit ja kilpailut. Erilaiset tietokoneohjelmat ja mobiilisovellukset 	<ul style="list-style-type: none"> Digitarinat Ryhmän yhteisen tekstin tuottaminen.
	L1, L2, L5	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<ul style="list-style-type: none"> Havainnoidaan espanjan käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Rohkaistaan espanjan käyttöön yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista ja espanjan käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. Tutustutaan espanjan keskeisiin rakenteisiin (lauseen rakenne, sijamuodot, verbien taivutustyyppit). 	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan espanjan kieliseen media- ja kulttuuritarjontaan. Syvennetään espanjan kielen keskeisten rakenteiden tuntemusta. Vertaillaan espanjan kielen piirteitä suomeen ja mahdollisesti muihin kieliin. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjasto. Elokuvat. Kalenterivuoden juhlat ja tapahtumat. 	<ul style="list-style-type: none"> Animaatiot. Oman kulttuuri- ja kieli-identiteetin pohdinta.
	L1, L2, L3, L7	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S5 Kielen käytön oppimisen tukena	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita myös espanjaksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin myös espanjaksi. Harjoitellaan espanjankieliä sen tiedon hakua ja espanjankielisen median käyttöä. 	<ul style="list-style-type: none"> Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta espanjaksi. Laajennetaan espanjankielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena. 	<ul style="list-style-type: none"> Yhteiset tehtävät vanhempien tai muiden läheisten kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> Eri luku-strategioiden käyttö.
	L1, L2, L5, L7	L1, L4, L5	L1, L4, L6		

9.3. Äidinkielenomainen ruotsi

	Vuosiluokkien 1-2 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 3-6 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 7-9 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Oppimis-ympäristöjä	Osallistavia työtapoja
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kuuntelua ja suullista ilmaisua, keskustelua, kysymistä, vastaamista ja kertomista. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan yhteistyötaitoja. Hyödynnetään ruotsinkielistä lähiympäristöä sekä ruotsinkielisen median mahdollisuuksia. 	<ul style="list-style-type: none"> Keskustellaan nuorten maailman, kotien ja kieliyhteisön tapahtumista. Harjoitellaan mielipiteen ilmaisemista. Vertaillaan eri kieliyhteisöjen vuorovaikutustapoja. Harjoitellaan omakielisen ympäristön ja median hyödyntämistä. Arvioidaan omaa toimintaa. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimiminen pareittain, ryhmissä, yli ikä-, luokka- ja oppiainerajojen Yhteiset tehtävät vanhempien tai muiden läheisten kanssa. Virtuaali-ympäristöt esim. blogit, verkkokeskustelut. Vuorovaikutusta edistävät tilaratkaisut. Mahdolliset matkat Suomen ruotsinkielisiin kuntiin ja Ruotsiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Leikit, pelit, draama. Ruotsinkielisen ympäristön hyödyntäminen.
	L2	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S2 Tekstien tulkitseminen	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään lukemaan oppimista (ääne, kirjain, tavu, sana) ja tekstin merkitysten ymmärtämistä. Laajennetaan sana- ja ilmaisuvarantoa. Tutustutaan erilaisiin teksteihin. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan sujuvaa lukemista ja vahvistetaan suhdetta ruotsinkieliseen tekstimaailmaan. Opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Laajennetaan sana- ja ilmaisuvarantoa. Tutustutaan sijamuotojen merkityksiin. Edistetään tekstilajien piirteiden tunnistamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan oppilaiden kiinnostusta ruotsinkielisiin teksteihin ja laajennetaan luettavien tekstien valikoimaa. Syvennetään tekstin ymmärtämisen strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjasto ja kirjastoauto. Lähiympäristön hyödyntäminen. Kaikin aistein lukemiseen houkuttelevat paikat. Sanomalehdet, aikakauslehdet, digitaaliset lehdet. Digitaaliset ympäristöt. Sähköinen tiedonhaku. 	<ul style="list-style-type: none"> Toiminnalliset menetelmät. Tutkielmat ja muut prosessimaiset työtavat. Omien taitojen (tekstin tulkinta ja analysointi) pohdinta.
	L1, L2, L4	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		
S3 Tekstien tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan ruotsin kielen kirjoitusjärjestelmän ominaispiirteisiin ja harjoitellaan kirjoittamista. Leikitellään kielellä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kirjoittamisprosessin vaiheita. Harjoitellaan käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Harjoitellaan ruotsin kielen oikein-kirjoituksen erityispiirteitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan erilaisten tekstien tuottamista erilaisia tarkoituksia varten. Sujuvoitetaan käsin-kirjoittamista ja näppäintaitoja. Pohditaan eri sanojen ja ilmaisujen merkitysten ja sävyjen 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitaan pareittain, ryhmissä, yli ikä- ja luokkarajojen. Pelit, kilpailut, visailut. Erilaiset tietokone-ohjelmat ja sovellukset. Virtuaali-ympäristöt esim. blogit, verkkokeskustelut. Lähiympäristön hyödyntäminen, myös 	<ul style="list-style-type: none"> Digitarinat, tekstinkäsittely- ja esitysohjelmien käyttö. Omien tekstien julkaiseminen lähimpiirissä tai laajemmin luokka- ja koululehdet. Suulliset esitykset. Vertaispalaute. Ryhmän yhteisen tekstin tuottaminen.

			vaikutusta tekstiin.	liikunnalliset ympäristöt.	<ul style="list-style-type: none"> • Projektityöt. • Omien tekstien tuottamistaitojen pohdinta.
	L1, L2, L5	L1, L2, L4, L5	L1, L2, L5, L7		
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<ul style="list-style-type: none"> • Havainnoidaan ruotsin käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. • Rohkaistaan ruotsin käyttöön yhteistyössä muun alkuopetuksen kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjataan pohtimaan kulttuurisen identiteetin muodostumista ja ruotsin käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä. • Tutustutaan ruotsin keskeisiin rakenteisiin (sanaluokat, lauseen rakenne, sanarakenne, sijamuodot, verbien taivutustyyppit). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan ruotsinkieliseen media- ja kulttuuritarjontaan. • Syvennetään ruotsin kielen keskeisten rakenteiden tuntemusta. • Vertaillaan ruotsin kielen piirteitä suomeen ja mahdollisesti muihin kieliin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjastoauto. • Teatteri esitykset, elokuvat. • Juhlat ja tapahtumat. • Yhteistyö Seinäjoen ruotsinkielisen yhdistyksen, Svenska föreningen i Östermyra r.f. kanssa 	<ul style="list-style-type: none"> • Hetket. • Kulttuuri- ja kieli-identiteetin pohdinta.
	L1, L2, L3, L7	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7		
S5 Kielen käytön oppimisen tukena	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan opiskelun kieleen ja harjoitellaan tiedonalojen kielen perusteita myös ruotsiksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan eri oppiaineiden käsitteisiin ja tekstikäytänteisiin myös ruotsiksi. • Harjoitellaan ruotsinkielisen tiedon hakua ja ruotsinkielisen median käyttöä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Syvennetään eri oppiaineiden käsitteiden ja tekstikäytänteiden tuntemusta ruotsiksi. • Laajennetaan ruotsinkielisen tiedonhaun käyttöä kaiken oppimisen tukena. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppiainerajat ylittävä yhteistyö. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborointi eli tekstin avaaminen ja rikastaminen eri luku-strategioiden käyttö.
	L1, L2, L5, L7	L1, L4, L5	L1, L4, L6		

9.3.1. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 1-2

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielenomaisessa ruotsissa:

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstin ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä sekä arjen käyttötilanteista.

9.3.2. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 3-6

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielenomaisessa ruotsissa:

- edistyminen erilaisten ilmaisukeinojen käyttämisessä ja vuorovaikutustilanteissa toimimisessa
- edistyminen kielen suullisessa ja kirjallisessa käyttämisessä, sana- ja ilmaisuvarannon sujuvoituminen ja monipuolistuminen
- edistyminen lukutaidossa ja sekä kaunokirjallisten että tietotekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa ja ruotsin oikeinkirjoituksen ja kirjoitusjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen kielen ja kulttuurin sekä äidinkielen merkityksen ymmärtämisessä
- edistyminen ruotsin kielen hyödyntämisessä oppimisen tukena.

9.3.3. Arvioinnin kohteita vuosiluokilla 7-9

Oppilaan oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielenomaisessa ruotsissa:

- edistyminen erilaisten ilmaisukeinojen käyttämisessä ja vuorovaikutustilanteissa toimimisessa
- edistyminen kielen suullisessa ja kirjallisessa käyttämisessä, sana- ja ilmaisuvarannon sujuvoituminen ja monipuolistuminen
- edistyminen lukutaidossa ja sekä kaunokirjallisten että tietotekstien ymmärtämisessä, lukemisharrastuneisuuden vahvistuminen
- edistyminen tekstien tuottamisessa ja ruotsin oikeinkirjoituksen ja kirjoitusjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen kielen ja kulttuurin sekä äidinkielen merkityksen ymmärtämisessä
- edistyminen ruotsin kielen hyödyntämisessä oppimisen tukena.

9.4. Oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi

Perusopetusta täydentävän oppilaan oman äidinkielen opetuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi

	Vuosiluokkien 1-2 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 3-6 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Vuosiluokkien 7-9 ydinsisällöt ja laaja-alainen osaaminen	Oppimis-ympäristöjä	Osallistavia työtapoja	Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen keinoja	Arvioinnin tapoja
S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan kysymistä, vastaamista, kertomista ja keskustelua erilaisissa arkitilanteissa 	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan mielipiteen ilmaisua ryhmässä. • Tehdään omakielisiä esityksiä. • Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutustutaan oman kieliyhteisön tilanteeseen ja vertaillaan eri yhteisöjen vuorovaikutustapoja. • Harjoitellaan keskustelua, väittelyä ja mielipiteen ilmaisua. • Harjoitellaan oman ja toisten toiminnan arviointia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Toimiminen pareittain, ryhmissä, ylikä-, luokka- ja oppiainerajojen. • Yhteiset tehtävät vanhempien tai muiden läheisten kanssa. • Virtuaaliympäristöt esim. blogit, verkkokeskustelut. • Vuorovaikutusta edistävät tilaratkaisut. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suullinen kertomusperinne. • Todelliset asioimistilanteet. • Haastattelut. • Tutustumis- ja ryhmäytymisleikit. • Lautapelit ja virtuaalipelit. • Omien vuorovaikutustaitojen pohdinta. • Draama esim. roolileikit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kasvatusyhteistyö kodin ja kolmannen sektorin kanssa. • Oppilaiden aiempien tietojen, taitojen ja kokemusten hyödyntäminen. • Toistuvat asiat näkyviin esim. kirjainmallit, oman kulttuurin historiajana ym. • Tunnin keskeiset käsitteet, tavoite ja rakenne näkyville. • Oppiaineen tehtävänantokielen opettelu- ja arvioinnissa esim. pohdi, tulkitse, selitä, luettele, vertaile. • Vaihtelevat oppimis-ympäristöt esim. kirjasto, tietokone- ja luokka. • Oppimateriaalien eriyttäminen esim. eri tehtävät tai eri määrä tehtäviä samasta aiheesta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suullinen. • Kirjallinen. • Itsearviointi esim. omien taitojen kuvailu, oman- ja tai ryhmän toiminnan arviointi (minä viestin vastaanottajana ja lähettäjänä), oman edistymisen seuranta. • Vertaisarviointi: kaveripalaute suullisesti tai kirjallisesti (esim. omien tekstien lukurinki). • Arviointikeskustelu sähköisten materiaalien käyttö arvioinnissa esim. verkkokyselyt, chatit, sähköiset kokeet, blogit. • Testit ja kokeet esim. mekaanisen lukutaidon ja luetunymmärtämisen mittaamiseksi. • Arviointiyhteistyö kodin kanssa esim. viestit, tapaamiset,

						<ul style="list-style-type: none"> • Suullinen materiaali, digitaaliset materiaalit, pelit, videot • Vertaisoppiminen. • Koetilanteessa: suulliset kokeet, lisäaika, eritila, helpotettu koe, aikuinen lukee/avaa tehtävät ja kirjaa vastaukset, materiaali/omat muistiinpanot ja mahdollinen sanakirja käytettävissä, fontin suurentaminen, osiin jakaminen, koekysymykset ennakoon, samat tehtävätyypit kuin tunnilla, sähköiset kokeet, pari- ja ryhmäkokeet. • Itsearviointi esim. Mitä ja miten opin tällä tunnilla? • Osallistamista myös työtavan, tehtävän laajuuden, aiheen ja esitystavan valinnassa sekä ajankäytön suunnittelussa. • Selkokieli. 	<p>kokeet, tuotokset, lukuläksyt, kotitehtävien kuittaaminen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prosessin arviointi: motivaatio ja asenne oppiaineeseen, aktiivisuus (esim. luku-, kirjoittamis- tai teatteriharrastus) ja tunti-työskentely (esim. projektit). • Portfoliot. • Arvioinnin kohdentaminen vain tiettyyn osa-alueeseen esim. sisältöön tai käsialaan: laaja tai suppea palaute (esim. hymiöarviointi). • Arvioinnin palastelu ja arviointikriteerien näkyväksi tekeminen (piirrearviointi) • Oppiainerajat ylittävä arviointi. • Kielitaidon ei aina tarvitse olla arvioinnin kohde.
	L2	L1, L2	L1, L2				
S2 Tekstien tulkitseminen	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan lukemista ja tekstin ymmärtämistä. • Tutustutaan mahdollisiin satuihin, kertomuksiin, runoihin, tietoteksteihin ja kuviin. • Laajennetaan sana- ja 	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan monipuolisten tekstien sujuvaa lukemista ja opetellaan käyttämään sopivia luku-strategioita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Laajennetaan kiinnostusta omakieliseen kirjallisuuteen ja erilaisiin lähteisiin. • Harjoitellaan lähdekritiikkiä. • Jaetaan luku-kokemuksia ja tulkintoja eri tavoin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kirjaston kaikki palvelut esim. sanomalehdet ympäri mailman. • Lähiympäristön hyödyntäminen kaikin aistein. • Sähköinen 	<ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu. • Toiminnalliset menetelmät. • Pari- ja ryhmätyöt. • Prosessimaiset työtavat. • Omien taitojen pohdinta. 		

	käsite- varastoa			tiedonhaku.			
	L1, L2, L4	L1, L2, L4, L5	L1, L2				
S3 Tekstien tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan kirjoitusjärjestelmään. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan kirjoittamisen eri vaiheita itsenäisesti ja ryhmässä. Harjoitellaan oman kielen oikeinkirjoitusta. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja mahdollisesti näppäintaitoja. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista. 	<ul style="list-style-type: none"> Harjoitellaan erilaisia tekstityyppejä. Syvennetään kirjoitusvaiheiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa. Opitaan valitsemaan tekstiin sopiva ilmaisutapa. 	<ul style="list-style-type: none"> Toimitaan pareittain, ryhmissä, ylikä- luokka- ja oppiainerajojen. Pelit, kilpailut, visailut. Erilaiset tietokoneohjelmat- ja sovellukset. Virtuaaliympäristöt esim. blogit, verkkokeskustelut. Lähiympäristön hyödyntäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> Tekstinkäsittely- ja esitysohjelmien käyttö. Prosessikirjoittaminen. Parin/ryhmän yhteisen tekstin tuottaminen. Omien tekstien julkaiseminen lähipiirissä tai laajemmin. Suulliset esitykset. Vertaispalaute. Projektityöt. Omien tekstien tuottamistaitojen pohdinta. 		
	L1, L2, L5	L1, L2, L5	L1, L2, L5, L7				
S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen	<ul style="list-style-type: none"> Havainnoidaan oman äidinkielen käyttöä kotona, koulussa ja lähiympäristössä sekä rohkaistaan käyttämään sitä. 	<ul style="list-style-type: none"> Pohditaan omaa kulttuurista identiteettiä ja oman äidinkielen käyttöä. Tutustutaan oman äidinkielen tärkeimpiin rakenteisiin. 	<ul style="list-style-type: none"> Tutustutaan omakieliseen mediaan ja kulttuuritarjontaan sekä harjoitellaan niiden kriittistä tarkastelua. Syvennetään kielitietoa omasta äidinkielestä ja vertaillaan eri kieliä. 	<ul style="list-style-type: none"> Kirjaston kaikki palvelut. Teatteri. Mahdolliset muut esitykset. Elokuva-teatteri. Kalenterivuoden juhlat ja tapahtumat. Yhteistyö kunnan kulttuuri- ja nuorisotoimen kanssa. Yhteistyö mahdollisen kansainvälisyyskeskuksen kanssa. Yhteistyö kansainvälisten järjestöjen kanssa. Yhteistyö muiden mahdollisten tahojen esim. eri seurakuntien kanssa. Sähköiset ympäristöt. 	<ul style="list-style-type: none"> Lähipiirin osallistaminen esim. suullisen tarinan perinteen hyödyntäminen. Mahdollinen kirjavinkkaus. Kirjallisen ja sähköisen materiaalin hyödyntäminen ja tuottaminen omasta kulttuurista esim. omaan perinteeseen liittyvät kerhot. Oman kulttuurin edustajien vierailut, myös virtuaaliset. Oman kulttuuri ja kieli-identiteetin pohdinta. 		
	L1, L2, L3, L7	L1, L2	L1, L2, L4, L5, L7				

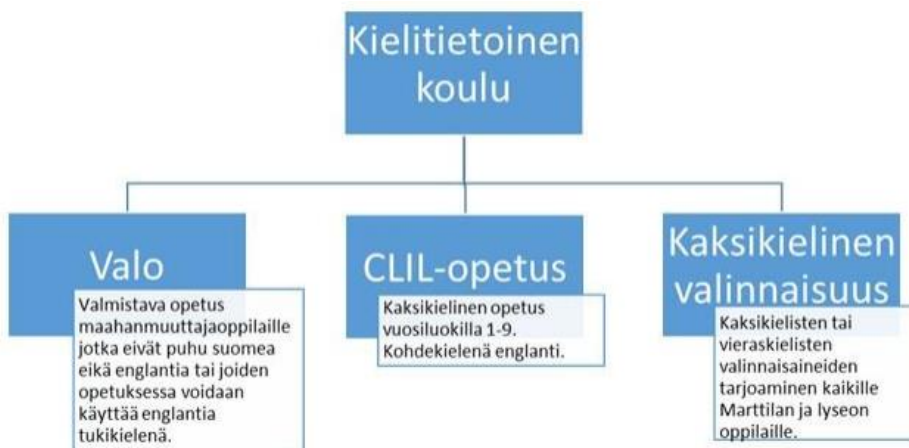
55 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan opetuksen ja eri oppiaineiden kieltä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Harjoitellaan ja vertaillaan eri oppiaineiden kieltä. • Harjoitellaan omakielisen tiedon hakua ja median käyttöä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Synnennetään eri tiedonalojen tekstien, lukemisen, kirjoittamisen, kuuntelemisen ja puhumisen taitoja. • Laajennetaan omakielisen tiedonhauksen käyttöä kaiken oppimisen tukena. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppiainerajat ylittävää yhteistyötä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborointi eli tekstin avaaminen ja rikastaminen. • Eri lukustrategioiden käyttö. 		
	L1, L2, L5, L7	L1, L4, L5	L1, L4, L6				

9.5. Kaksikielinen opetus

Kaksikielisessä opetuksessa opiskellaan eri oppiaineita osittain englannin kielellä. Kaksikielinen opetus järjestetään Seinäjoella Marttilan koulussa vuosiluokilla 1-6 ja Seinäjoen lyseossa vuosiluokilla 7-9. Seinäjoella kaksikielisessä opetuksessa käytetään CLIL-menetelmää (Content and Language Integrated Learning).

Oppiaineiden arvioinnissa ja sisällöissä noudatetaan perusopetuksen yleistä opetussuunnitelmaa. Kielellisiä tavoitteita arvioidaan yleiseurooppalaisten taitotasojen mukaan, joiden tukena on mahdollista käyttää esim. Opetushallituksen Eurooppalaisen kielisalkun itsearviointimateriaaleja.

Seinäjoella kaksikielinen opetus on osa kielitietoisuuden koulun toimintaa. Tähän kuuluu myös valmistava opetus, joka on tarkoitettu maahanmuuttajille, joilla ei ole suomen eikä englannin kielen taitoa.

9.5.1. Oppilaaksioton periaatteet kaksikieliseen opetukseen

Kaikilla Seinäjoen kaupungin peruskoulunsa aloittavilla on mahdollisuus hakeutua Marttilan koulun kaksikieliseen opetukseen. Myöhemmin opiskelupaikka voidaan myöntää myös palaavalle tai suoraan ulkomailta siirtyvälle oppilaalle, jonka päiväkotikieli-, koulu-, tai kotikieli on ollut englanti. Marttilan koulussa kaksikielistä opetusta järjestetään vuosiluokilla 1-6.

Ensimmäiselle luokalle osittain englanninkieliseen opetukseen ilmoittautuville oppilaille järjestetään valintakoe. Valintakokeen avulla pyritään kartoittamaan, ettei oppilas joudu liian

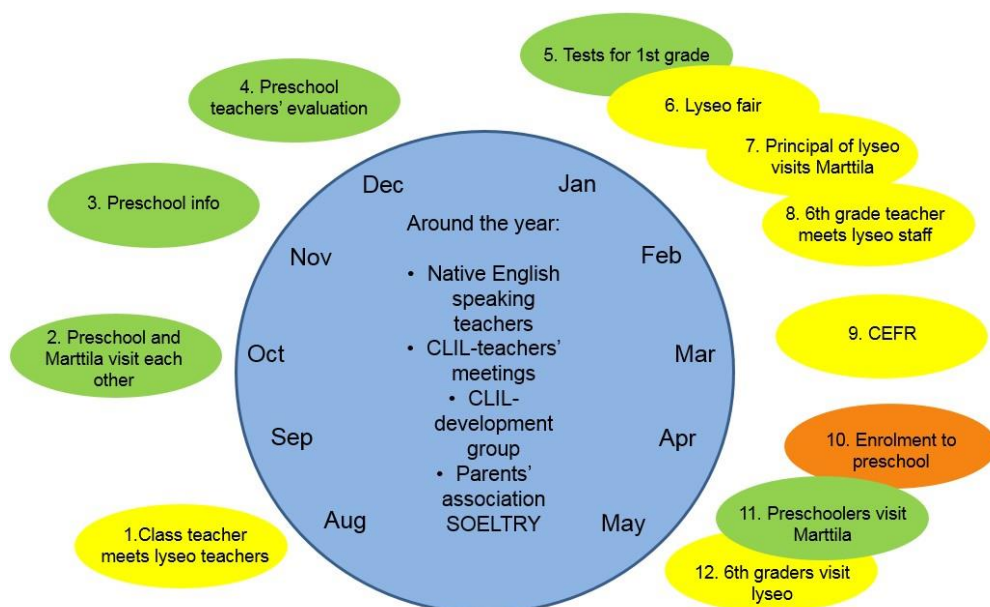
suurten haasteiden eteen heti koulunkäyntinsä alkaessa. Testi toimii myös apuna oppilasvalinnassa silloin kun hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja. Valintakokeen lisäksi kartoitetaan kyselylomakkeiden avulla oppilaan ja hänen perheensä motivaatiota sekä hyödynnetään esikouluopettajien oppilaantuntemusta.

Vuosiluokkien 7-9 kaksikielinen opetus järjestetään Seinäjoen lyseossa. Oppilaat siirtyvät lyseon Marttilan koulun 6. luokalta. Ryhmäkoon salliessa lyseon kaksikieliselle luokalle voidaan ottaa lisää oppilaita hakemusten ja haastattelujen perusteella. Oppilaan siirtymistä kaksikielisen opetukseen tarkastellaan aina tapauskohtaisesti.

Pedagogisista tai oppilashuollollisista syistä oppilas voi siirtyä tai hänet voidaan siirtää muuhun opetusryhmään. Tämä tapahtuu koulun päätöksellä huoltajien kuulemisen jälkeen. Suositeltavinta tämä on ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa, mutta on mahdollista missä tahansa vaiheessa perusopetuksen aikana.

Kaksikieliseen opetukseen voidaan sijoittaa englanninkielinen oppilas, joka esimerkiksi vanhempien työn vuoksi asuu lyhytaikaisesti Seinäjoella. Mikäli oppilas ei puhu suomea eikä englantia, hänet sijoitetaan valmistavan opetuksen luokalle opiskelemaan suomea ja suomalaista kulttuuria.

CLIL-year - vuosikello

1. Elokuussa Seinäjoen lyseoon siirtyvän CLIL-luokan edellinen luokanopettaja tapaa lyseon CLIL-opettajat siirtopalaverissa.
2. Esikouluryhmät ja Marttila koulun ekaluokkalaiset vierailevat toistensa luona.
3. Infotilaisuus tulevien ekaluokkalaisten testauksesta esikouluopettajille Marttilassa.
4. Esikouluopettajien tekemät arvioinnit testaukseen ilmoittautuneista esikoululaisista.
5. CLIL-luokalle hakeutuvien esikoululaisten testaus Marttilan koulussa.
6. Lyseomessut. 6-luokkalaisten siirtyminen yläkouluun käynnistyy.
7. Lyseon rehtori kertoo 6-luokkalaisten lyseosta ja keskustele luokanopettajan kanssa.
8. Kuudennen luokan opettaja tapaa lyseon englannin opettajan, erityisopettajan ja tulevan luokanohjaajan siirtopalaverissa.
9. CEFR eli kielen taitotasojen arvioinnit.
10. Esikouluun ilmoittautuminen.
11. Tulevat ekaluokkalaiset vierailevat tutustumispäivänä Marttilan koulussa.
12. Tulevat seitsemäsluokkalaisten vierailevat tutustumispäivänä Seinäjoen lyseolla.

9.6. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustieteeseen järjestelmään perustuva perusopetus

Seinäjoella toimii yksityinen [Etelä-Pohjanmaan Steinerkoulu](#).

10. Valinnaisuus

10.1. Alakoulun valinnaisuus

Alakouluissa taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T VAL) aineet sidotaan koulukohtaisesti eri taide- ja taitoaineisiin. Näitä tunteja voidaan käyttää myös painotetun opetuksen toteuttamiseen, esim. musiikkipainotteinen opetus. Koulu tekee päätöksen. Valinnaiset aineet ovat osa yhtenäisinä oppiaineina opettavien taide- ja taitoaineiden opetusta, ja ne myös arvioidaan osana tätä opetusta. Koulun opetussuunnitelmaa täydennetään kunkin taide- ja taitoaineen osalta kirjaamalla kyseisen oppiaineen lisätunnin tavoitteet ja sisällöt. Jos opetettava aine on kotitalous, on koulun opetussuunnitelmaan kirjattava opintojen nimi, laajuus, tavoitteet, sisällöt, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet sekä vuosiluokat, joilla valinnaista ainetta tarjotaan. Koulun linjaukset sitoa T&T VAL- tunnit voidaan muuttaa tarvittaessa. Tällöin koulun opetussuunnitelman muutos hyväksytään varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnassa.

Alakouluissa valinnaiset aineet (VAL) ovat oppilaiden todellista valintaa vuosiluokilla 4, 5 ja 6. Valinnaiset oppikokonaisuudet ovat joko lukukauden (19 h) tai lukuvuoden (38 h) mittaisia. Ne tarjotaan joustavasti koulun vahvuuksien ja resurssien mukaan. Yhden tarjotun valinnaisen aineen tulee tukea yrittäjämäistä toimintatapaa. Valinnaisaineen luonne voi vaikuttaa siihen, miten valinnainen aine aikataulullisesti toteutetaan; esim. kaksoistuntina syys- tai kevätlukukauden aikana. Valinnaisaineiden tarjotin (opetussuunnitelman liite) hyväksytään vuosittain varhaiskasvatus- ja koulutuslautakunnassa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T VAL)

- Alakoulussa taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista yksi viikkotunti on sidottu käsityöhön vuosiluokilla 3, 5 ja 6.
- Vuosiluokille 4, 5, 6, 8 ja 9 taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit voi vapaasti sijoittaa koulukohtaisesti taide- ja taitoaineisiin tai antaa oppilaan valittavaksi (valinnaisuudeksi koulun tarjoamien taide- ja taitoaineiden oppimiskokonaisuuksina).

Valinnaiset aineet (VAL)

- Oppilaan valinnaisuutta on vuosiluokilla 4, 5 ja 6 yksi viikkotunti. Vuosiluokilla 8 ja 9 kolme viikkotuntia.
- Valinnaiset aineet ovat oppilaiden todellista valintaa.
- Valinnaiset aineet tarjotaan joustavasti koulun vahvuuksien ja resurssien mukaan.
- Valinnaiset aineet voivat olla eripituisia ja -laajuisia oppikokonaisuuksia.
- Valinnaisia aineita voidaan käyttää painotetun opetuksen toteuttamiseen (esim. musiikkipainotteinen opetus, yrittäjämäinen toimintatapa, osallisuus)
- Alakoulussa yhden valinnaisen aineen tulee tukea yrittäjämäinen toimintatapa -ajatusta.
- Oppilaalle tulee tarjota riittävä tuki valinnaisissa aineissa.
- Valinnaiset aineet toteutetaan käyttämällä monipuolisia ja ajankohtaisia sisältöjä/ilmiöitä/teemoja.
- Valinnaisuus voi liittyä mihin tahansa yksittäiseen oppiaineeseen - myös taide- tai taitoaineisiin tai kieliin - useampiin oppiaineisiin tai suoraan esimerkiksi laaja-alaiseen osaamiseen.
- Valinnaisten aineiden toteuttamisessa voidaan hyödyntää opettajavaihtoa eri koulujen välillä.
- Valinnaiset aineet voi suunnitella toteutettavaksi useamman vuosiluokan yhdistelmänä.

Luokilla 4-6 kirjataan oppilaan suorittamat valinnaisainekokonaisuudet. Yläkoulussa alle kahden vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan sanallisesti. Kahden tai useamman vuosiviikkotunnin valinnaisaineet arvioidaan yläkoulussa numeerisesti.

10.2. Yläkoulun valinnaisuus

Yläkouluissa on tuntijaon mukaan kahdenlaista valinnaisuutta: taide- ja taitoaineiden valinnaisuutta (T&T VAL) ja valinnaisuutta (VAL). Taide- ja taitoaineiden valinnaiset syventävät opetusta, ja niitä voidaan käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen.

Valinnaisuus voidaan toteuttaa ns. yhden tai kahden tarjottimen mallina. Jos valinnat suoritetaan yhden tarjottimen mallina, siinä on mukana kaikki mahdollinen oppilaan valinnaisuus (T&T VAL ja VAL). Silloin on huolehdittava, että oppilaiden valinnaisuudessa T&T-valinnat toteutuvat vähintään tuntijaon mukaan.

Yläkoulujen valinnaisista aineista (VAL) tehdään lukuvuosittain oma suunnitelma, joka on koulun opetussuunnitelman liite. Liitteeseen kirjataan tarjolla olevat valinnaiset aineet:

- opintojen nimi
- laajuus
 - tuntimäärä
 - syventävä, soveltava, vai useasta oppiaineesta koostuva oppiainekokonaisuus (koskee vain VAL)
- tavoitteet sisällöt
- arviointi
- oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet
- vuosiluokat, joilla valinnaista ainetta tarjotaan.

Valinnaisia aineita (VAL) valittaessa oppilaan on tiedettävä, onko valinnainen aine osa jotain oppiainetta vai onko se oma oppiaineensa (muut valinnaiset aineet).

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset aineet kirjataan koulun opetussuunnitelmaan, koska ne ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavia taide- ja taitoaineita ja pysyvämpiä kokonaisuuksia, jolloin niitä ole tarve päivittää vuosittain.

Jokainen yläkoulu kirjaa oman mallin valinnaisaineiden toteuttamiseksi oman jaksotusjärjestelmän, oppitunnin pitoisuuden ja koulun vahvuuksien mukaan.

Valinnaisaineiden tarjotin (opetussuunnitelman liite) hyväksytään vuosittain lautakunnassa.

10.3. Yläkoulun valinnaisten arviointi

Todistukseen
T&T VAL:sta tulee ko oppiaineen syventävät opinnot.
T&T VAL arvioidaan ko. oppiaineen jatkumona.
T&T VAL:sta ei tule erillistä arviota todistukseen.

Päättötodistus
Päättötodistukseen tulee merkintä kokonaistuntimäärä.
Kaikki yhteisiin oppiaineisiin liittyvät oppilaan valinnaiset VAL:t merkitään välittömästi ko oppiaineen alle.
Mikäli VAL:t eivät liity mihinkään oppiaineeseen, merkitään muut valinnaiset aineet.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset (T&T VAL) tunnit ovat yläkoulussa oppilaan valintaa. Nämä tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opettavien musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden syventävää opetusta ja ne myös arvioidaan osana niitä. Tämä tarkoittaa, ettei taide- ja taitoaineiden valinnaisista opinnoista tule erillistä arviota lukuvuositodistukseen tai päättötodistukseen.

Valinnainen aine (VAL) muodostaa oppimäärän, joka arvioidaan omana oppiaineenaan. Mikäli se on laajuudeltaan vähintään kahden vuosiviikkotuntin oppimäärän, se arvioidaan numeroin omana oppiaineenaan. Oppimäärältään alle 2 vuosiviikkotuntia käsittävät valinnaiset oppiaineet arvioidaan hyväksyty / hylätty. Jos ne katsotaan syventäviksi opinnoiksi, ne voivat korottaa, mutta eivät laskea sen oppiaineen arvosanaa, johon ne liittyvät. VAL-korissa olevat taide- ja taitoaineet arvioidaan VAL- valinnaisten periaatteiden mukaan.

Numeerisesti arvioidut valinnaiset aineet lasketaan mukaan kyseisen oppiaineen keskiarvoon toiselle asteelle haettaessa.

Erikoisluokalta annetaan päättötodistukseen liite, missä kerrotaan painotetun opetuksen toteutumisesta.

Arvioinnissa on otettava huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle.

10.4. Vieraiden kielten valinnaiset ja vapaaehtoiset oppimäärät

Kaikille yhteisenä A1-kielenä opetettavan englannin kielen opinnot aloitetaan koko kaupungissa 2. luokalla. Laajempia kielellisiä valmiuksia on mahdollisuus saada perusopetuksen osittain englanninkielisen opetuksen ryhmissä 1. luokasta alkaen. Tällöin hakeudutaan osittain englanninkieliseen esiopetukseen.

Seinäjoen kaupungissa voi A1-kielen lisäksi valita 4. luokalta alkavan vapaaehtoisen kielen (A2-kielen). Vapaaehtoisena kielenä opetetaan ruotsin, ranskan, saksan ja espanjan kieliä. Espanja opetetaan etäopetuksena. A2-kielen valinta on vapaaehtoista, mutta valinnan jälkeen sitova. A2-kielen ryhmiä muodostetaan, mikäli oppilaita ilmoittautuu ryhmään riittäväksi katsottava määrä. Tarkemmat oppilasmäärät ja valintaperusteet löytyvät kaupungin nettisivuilta. A2-kielen valinneet jatkavat näiden kielten opiskelua A-kielen tasolla 7. - 9. luokilla valinnaisena oppiaineena. Jos 7. luokalla omaan kouluun ei ryhmää muodostu, opetuksen järjestäminen kuitenkin turvataan tarvittaessa esim. koulujen yhteisin järjestelyin. A2-kielten opiskelussa tavoitteena on peruskoulun päättövaiheessa A1- tasoinen kielen hallinta.

A1-kielenä aloitetun englannin ohella oppilaat opiskelevat ruotsin kieltä B1-kielenä 6. - 9. vuosiluokilla, jollei ole valinnut sitä aiemmin A2-kieleksi. Lähtökohtaisesti A2-kielivalinta on valinnan jälkeen sitova valinta. Vain erityisistä syistä oppilas voi keskeyttää A2-kielen opinnot. Näitä syitä ovat heikko menestys opinnoissa (arvosana 5), erityisen tuen tarve ja oppilashuollolliset syyt. Oppilashuoltoryhmä käsittelee asian.

A- ja B1-kielten lisäksi oppilaalle tarjotaan mahdollisuus osallistua myös 8. luokalta alkavan valinnaisen kielen (B2-kieli) opiskeluun. 8. luokalle tarjotaan valinnaisina kielinä ranskaa, saksaa, venäjää ja espanjaa. Opetusryhmiä näihin kieliin muodostetaan, mikäli oppilaita ilmoittautuu ryhmään riittäväksi katsottava määrä. Lisäksi A1- ja A2-kielen mukaisia oppimääriä voidaan suorittaa niissä kielissä, joihin Seinäjoen kaupungilla on olemassa opetushenkilöstöä. Nämä opinnot toteutetaan erillisen, A-kielen tasoa vastaavan suunnitelman mukaisesti. Lukion opetussuunnitelma laaditaan siten, että oppilaat voivat jatkaa kaikkia peruskoulussa aloittamia kieliopintojaan, jos lukiossa muodostuu tarvittavan kokoisia opetusryhmiä.

Pienluokilla ja muutenkin yksittäisen oppilaan kohdalla voidaan erityisestä syystä poiketa tästä kieliohjelmasta säädösten ja opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden määrittelemissä rajoissa. Myös erityisopetuksessa olevien oppilaitten kielten opiskelumahdollisuuksiin tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaista opetuksen järjestämissuunnitelmaa laadittaessa.

Luokka-aste	Englanti	Ruotsi	Ranska Saksa Espanja	Venäjä
1	A1			
2	A1			
3	A1			
4	A1	A2	A2	
5	A1	A2	A2	
6	A1	B1/A2	A2	
7	A1	B1/A2	A2	
8	A1	B1/A2	B2/A2	B2
9	A1	B1/A2	B2/A2	B2

Kaikille pakollinen vieras kieli (A1 ja B1)

Valinnainen vieras kieli (A2 ja B2)

A1- ja A2-kieli ovat kyseisen kielen pitkä oppimäärä

B1-kieli keskipitkä oppimäärä

B2-kieli lyhyt oppimäärä

Kielen oppimäärän suoritusta voidaan jatkaa lukiossa

B2-kielet voi aloittaa lukiossa B3-kielinä

10.5. Painotetut luokat

Seinäjoen perusopetuksessa on luokkia, joissa painotetaan musiikkia, liikuntaa, matemaattis-luonnontieteellisiä aineita tai toiminnallista oppimista.

Painotetut luokat on esitelty seuraavilla alasivuilla ja tarkemmat opetussuunnitelmat löytyvät koulukohtaisista opetussuunnitelmista.

10.5.1. Liikuntaluokat

Seinäjoella liikuntaluokat toimivat Seinäjoen Yhteiskoulussa sekä Nurmon yläasteella. Liikuntaluokkien tarkoitus on antaa liikunnallisesti lahjakkaille ja liikunnasta innostuneille oppilaille monipuolisempaa ja tehostettua liikunnanopetusta. Liikuntaluokalla on samat oppiaineet kuin muillakin luokilla. Liikuntatunteja on enemmän. Liikuntaluokkalaisilla liikunta on automaattisesti pitkä T&T-valinnaisaine (2 vvt / 8. ja 2 vvt / 9. lk).

Joka vuosi perustetaan kaksi liikuntaluokkaa. Oppilaat valitaan liikuntaluokille soveltuvuustestien perusteella. Valintakriteereitä ovat perustaitojen arviointi, joulutodistuksen liikuntanumero sekä haastattelu. Oppilas voi hakea vain yhden koulun liikuntaluokalle.

Liikuntaluokkien liikunta on samanlaista koululiikuntaa kuin muillakin luokilla, mutta lisäliikunnan vuoksi lajeja on mahdollisuus harjoitella enemmän. Liikuntaluokkien tunneilla on lisäksi mahdollisuus tutustua useampiin lajeihin kuin perustunneilla.

Liikuntaluokkien tarkemmat opetussuunnitelmat löytyvät koulujen opetussuunnitelmista.

10.5.2. Nurmon yläasteen matemaattis-luonnontieteelliset luokat

Seinäjoen perusopetuksen matemaattis-luonnontieteelliset luokat toimivat Nurmon yläasteella. Tavoitteena on saattaa yhteen matematiikasta kiinnostuneet oppilaat ja järjestää sellainen työympäristö, joka tukee oppilaiden oman opiskelun lisäksi yhteistä pohdintaa, ongelmanratkaisukykyä ja tiedonhakua.

Oppilaiden valintaan matemaattisten aineiden luokalle vaikuttaa oppilaan 5. luokan kevät- ja 6. luokan syyslukukauden todistusten matematiikan sekä ympäristöopin arvosanat, syksyn todistuksen kaikkien aineiden keskiarvo sekä mahdollinen soveltuvuuskoe. Luokalle haettaessa on tehtävä kirjallinen hakemus. Toivomuksena on että oppilaalla olisi matematiikasta ja ympäristöopista arvosana 9 tai 10 ja lukuaineiden keskiarvo vähintään 8,5. Näistä voidaan kuitenkin tarvittaessa joustaa, jos oppilaalla on kiinnostusta matemaattisiin aineisiin.

Matemaattis-luonnontieteellisten luokkien tarkempi opetussuunnitelma löytyy Nurmon yläasteen opetussuunnitelmasta.

10.5.3. Musiikkipainotteiset luokat

Hyllykallion koulu

Hyllykallion koulussa tarjotaan musiikkipainotteista opetusta musiikista innostuneille oppilaille. Opetus järjestetään Hyllykallion koulussa ensimmäisestä luokasta alkaen. Aiempaa musiikin harrastamista tai osaamista ei edellytetä. Innostus ja myönteinen asenne musiikkia kohtaan riittävät. Mikäli painotetun opetuksen luokalle on enemmän halukkaita kuin voidaan ottaa, luokalle pääsevät arvotaan. Koulun oppilasalueelta pyrkivät voidaan kuitenkin asettaa etusijalle oppilaita luokalle otettaessa.

Musiikkipainotteisen opetuksen keskeisenä tavoitteena on lapsen identiteetin, osallisuuden ja tunne- elämän kehittäminen. Tavoitteena on luoda myönteistä asennetta musiikkia kohtaan sekä vahvistaa lapsen musiikkiosaamista. Musiikkipainotteisessa opetuksessa ohjataan lasta musiikin harrastamiseen ja tuetaan musiikkiharrastuneisuutta eri yhteistyötahojen kanssa.

Hyllykallion koulun tarkempi musiikkipainotteinen opetussuunnitelma ja opetuksen järjestäminen löytyvät luvusta 12 Hyllykallion koulun Musiikkipainotteinen opetus -alisivulta.

Seinäjoen yläkoulujen musiikkipainotteiset luokat

Musiikkipainotteista opetusta yläkoulun oppilaille tarjotaan sekä Nurmon yläasteella että Seinäjoen lyseossa. Hyllykallion alakoulun musiikkipainotteisessa opetuksessa olleet oppilaat saavat halutessaan jatkaa opiskelua jommankumman yläkoulun musiikkipainotteisella luokalla. Näitä oppilaita ei erikseen testata yläkoulun alkaessa. Musiikkipainotteiselle luokalle voi hakeutua myös 7. luokalla. Uudet oppilaat valitaan tällöin testien perusteella. Valintatilanteessa huomioidaan oppilaan musiikilliset harrastukset ja musiikkiin liittyvät kurssisuoritukset.

Musiikkipainotteisilla luokilla opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaiden musiikillista osaamista muun muassa laulamissa, soittamisessa ja musiikin teoriassa. Lisäksi oppilaiden musiikillisen ilmaisun kehittymistä tuetaan tarjoamalla oppilaille esiintymistilaisuuksia. Yläkoulussa luokan musiikkipainotteisuus rakentuu sekä kaikille yhteisestä musiikin oppimäärästä että musiikin valinnaisista opinnoista.

Musiikkipainotteisen luokan tuntijaon rakenne, opetuksen tavoitteet ja järjestämistapa sekä arvioinnin erityispiirteet selvitetään tarkemmin Nurmon yläasteen ja lyseon koulukohtaisissa opetussuunnitelmissa.

10.5.4. Toiminnallisella opetuksella painotettu luokka

Törnävän koulussa on toiminnalliseen oppimiseen keskittyvä luokka. Opetuksessa hyödynnetään erilaisia pedagogisia lähestymistapoja. Oppimistilanteet järjestetään osittain oppijakeskeisiksi. Opettaja valitsee työtavan ottaen huomioon opeteltavan oppisisällön, opetusryhmän ja käytettävissä olevat oppimisympäristöt. Muun muassa vertaisoppiminen, kokonaisvaltainen sisältöjen muodostaminen, ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisöllisyys, vastuu ympäristöstä, oppimisen aktivointi uudessa oppimisympäristössä (ulos luokasta) ja oppijan mahdollisuus valita työtehtäviään omaehtoisesti ovat opetuksessa käytettäviä menetelmiä ja periaatteita. Edellä kuvailtuja työskentelytapoja ja oppimisympäristöjä käytetään mahdollisuuksien mukaan, opettajan ohjeistusta noudattaen.

Toiminnallisen oppimisen tarkempi opetussuunnitelma löytyy Törnävän koulun opetussuunnitelmasta.

11. Seinäjoen peruskoulujen valinnaisten kielten ohjelma

Seinäjoen kaupungissa voi A1-kielen lisäksi valita 4. luokalta alkavan vapaaehtoisen kielen (A2-kielen). Vapaaehtoisena kielenä opetetaan ruotsin, ranskan, saksan ja espanjan kieliä. Espanja opetetaan etäopetuksena. A2-kielen valinneet jatkavat näiden kielten opiskelua A-kielen tasolla 7. - 9. luokilla valinnaisena oppiaineena.

A- ja B1-kielten lisäksi oppilaalle tarjotaan mahdollisuus osallistua myös 8. luokalta alkavan valinnaisen kielen (B2-kieli) opiskeluun. 8. luokalle tarjotaan valinnaisina kielinä ranskaa, saksaa, venäjää ja espanjaa.

Valinnaisten A- ja B-kielten opetussuunnitelmat löydät viereisestä valikosta. Lisää tietoa kielivalinnoista löydät Seinäjoen kaupungin opetussuunnitelman luvusta 12.

11.1. Ruotsin kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 4-6

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu maakunnallisessa opetussuunnitelmassa. Ruotsin A-oppimäärä arvioidaan todistukseen maakunnallisen opetussuunnitelman luvun 6.5 mukaisesti opetuksen järjestäjän linjaukset huomioiden. Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Ruotsin kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet (T1-T11) ja laaja-alaisen osaamisen painotukset (L1- L7) vuosiluokilla 4-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
<p>T1 Kannustaa oppilasta kiinnostumaan lähiympäristön, Suomen ja Pohjoismaiden kielellisestä ja kulttuurisesta runsaudesta sekä suomen ja ruotsin asemasta kansalliskielinä.</p> <p>Maakunnallisia lisäyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kotikansainvälisyys on kaksikielisellä alueellamme erinomainen kansainvälisyyden muoto ja luo mahdollisuuksia aitoihin vuorovaikutustilanteisiin. Yhteistyötä voitaisiin tehdä lähialueiden ruotsinkielisten koulujen ja muiden järjestöjen kanssa, jotka edistävät ruotsin kielen opiskelua Suomessa (esim. SvenskaNu, Pohjola- Norden, Wasa Teater, Luckan). <p>Opetustilanteissa pyritään käyttämään mahdollisimman paljon kohdekieltä ja tarjoamaan runsaasti tilaisuuksia vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun.</p>	<p>S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutustutaan ruotsin ja muiden pohjoismaisten kielten ja kulttuurien piirteisiin ja sukulaisuussuhteisiin. Vertaillaan suomenruotsin ja ruotsinruotsin eroja. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa ja keskustellaan Suomen kansalliskielistä ja vähemmistökielistä sekä niiden merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa.</p>	<p>L2</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan kulttuuriperintöä ja osallistumaan uuden kulttuurin luomiseen. Koulutyössä tutustutaan kouluyhteisön ja kotiseudun kulttuuriin ennen ja nyt sekä kulttuuriympäristöön ja sen muutokseen ja moninaisuuteen.
<p>T2 Motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako- oletuksia.</p> <p>Maakunnallinen lisäys: Korostetaan ruotsin kielen vahvaa asemaa maakunnassa ja huomioidaan Suomen osallisuus Pohjoismaisessa yhteistyössä.</p>	<p>S1</p>	<p>L2</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan oman taustansa merkitystä ja paikkaansa sukupolvien ketjussa. Oppilaita ohjataan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

<p>T3 Ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä.</p>	<p>S1</p>	<p>L1, L4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. • Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä.
<p>T4 Ohjata oppilasta löytämään ruotsinkielistä aineistoa.</p>	<p>S1</p>	<p>L4, L5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa. • Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön.
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T5 Tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen.</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Ohjataan oppilaita huomaamaan ruotsin kieli ympärillään. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja ja tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>L1, L7</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen arviointia harjoitellaan. • Oppilaita kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. • Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä ja heitä rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen.
<p>T6 Ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa oppilasta harjaanuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilla, millaiset tavat oppia kieliä sopivat kullekin parhaiten.</p>	<p>S2</p>	<p>L5, L6</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:t:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa ja ohjataan tv:t:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön. • Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. • Oppilaita rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista.

Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T7 Järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta.	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: Taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan ruotsia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ruotsinkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä ja me Suomessa ja Ruotsissa. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään ruotsinkielistä aineistoa ympäristöstä, verkosta, kirjastosta, jne. Opetellaan ruotsin kielen tärkeimmät suomen kielestä poikkeavat foneettiset merkit ja niiden ääntäminen.	L2, L4, L5, L7 <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan. • Tieto- ja viestintäteknologiaa (tv) hyödynnetään monipuolisesti ja oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja. • Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiympäristölle, yhteiskunnalle ja luonnolle.
T8 Tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä.	S3	L2, L4 <ul style="list-style-type: none"> • Oppilasta kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisuuden ilosta. • Monilukutaidon • kehittymistä edistetään lukemalla ja tuottamalla erilaisia tekstejä.
T9 Auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan.	S3	L2, L4 <ul style="list-style-type: none"> • Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvu monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi • Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. • Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöään ja huomaamaan tekstien erilaisia tavoitteita.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T10 Rohkaista oppilaita tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä.	S3	L4 <ul style="list-style-type: none"> • Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja tilanteiden näkökulmasta.

Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T11 Tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin.	S3	L3, L4, L5, L7 <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaissa yhteyksissä ja ympäristöissä. • Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään tekstin tuottamisessa.

Ruotsin A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 4-6

Vuosiluokittain jaetuttujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosiluokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
4	T1-T6 S1-S2 L1-L2, L4-L7	<ul style="list-style-type: none"> • itsestä kertominen • koti ja lähipiiri • arkipäivän viestintätilanteita (esim. voinnista kertominen) 	<ul style="list-style-type: none"> • lukusanat • pronomineja • preesens • prepositioita
5	T1-T9 S1-S3 L1-L2, L4-L7	<ul style="list-style-type: none"> • arjen asiointitilanteita (esim. ostoksilla käyminen, ruokailu) • ajanilmauksia 	<ul style="list-style-type: none"> • substantiivin ja adjektiivin taivutus • sanajärjestys • apuverbit
6	T1-T11 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • matkustaminen ja siihen liittyviä viestintätilanteita • luonto • perustietoja Pohjoismaista 	<ul style="list-style-type: none"> • adjektiivin vertailu • pronomineja • imperfekti
		•	•

11.2. Ruotsin kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu maakunnallisessa opetussuunnitelmassa. Ruotsin A-oppimäärä arvioidaan todistukseen maakunnallisen opetussuunnitelman luvun 6.5 mukaisesti opetuksen järjestäjän linjaukset huomioiden. Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Ruotsin kielen A-oppimäärän tavoitteet (T1-T10) ja laaja-alaisen osaamisen (L1-L7) painotukset vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<p>Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen</p> <p>T1 Edistää oppilaan taitoa pohtia ruotsin kansalliskielen asemaan liittyviä ilmiöitä sekä antaa oppilaille valmiuksia kehittää kulttuurienvälistä toimintakykyään.</p> <p>Maakunnallinen lisäys: Korostetaan ruotsin kielen vahvaa asemaa maakunnassa ja huomioidaan Suomen osallisuus Pohjoismaisessa yhteistyössä.</p>	<p>S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Opetuksessa valitaan sellaisia sisältöjä ja toimintatapoja, jotka rohkaisevat toimimaan ruotsinkielisissä ympäristöissä Suomessa ja muualla. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa. Perehdytään yksilön kielellisiin oikeuksiin.</p>	<p>L1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. • Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulleen. <p>L2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri- identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. • Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan.
<p>T2 Kannustaa oppilasta löytämään kiinnostavia ruotsinkielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa.</p> <p>Maakunnallisia lisäyksiä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kotikansainvälisyys on kaksikielisellä alueellamme erinomainen kansainvälisyyden muoto ja luo mahdollisuuksia aitoihin vuorovaikutustilanteisiin. • Yhteistyötä voitaisiin tehdä lähialueiden ruotsinkielisten koulujen ja muiden järjestöjen kanssa, jotka edistävät ruotsin 	<p>S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Opetuksessa valitaan sellaisia sisältöjä ja toimintatapoja, jotka rohkaisevat toimimaan ruotsinkielisissä ympäristöissä Suomessa ja muualla. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa. Perehdytään yksilön kielellisiin oikeuksiin.</p>	<p>L2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulttuuriperintöön tutustutaan monipuolisesti ja osallistutaan sen ylläpitoon ja uusintamiseen. <p>L5</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita opastetaan käyttämään erilaisia viestintäkanavia ja -tyylejä tarkoituksenmukaisesti. • Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.

<p>kielen opiskelua Suomessa (esim. SvenskaNu, Pohjola-Norden, Wasa Teater, Luckan, Svenska föreningen i Östermyra).</p> <ul style="list-style-type: none"> Opetustilanteissa pyritään käyttämään mahdollisimman paljon kohdekieltä ja tarjoamaan runsaasti tilaisuuksia vuorovaikutustilanteiden harjoitteluun. 		
<p>T3 Ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia ruotsin kielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena.</p>	<p>S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Opetuksessa valitaan sellaisia sisältöjä ja toimintatapoja, jotka rohkaisevat toimimaan ruotsinkielisissä ympäristöissä Suomessa ja muualla. Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ruotsin kielen opiskelussa. Perehdytään yksilön kielellisiin oikeuksiin.</p>	<p>L1</p> <ul style="list-style-type: none"> Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systemaattiseen ajatteluun. <p>L4</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan oppiaineelle ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T4 Rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen.</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.</p>	<p>L1</p> <ul style="list-style-type: none"> Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisessa, työn suunnittelussa ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnissa. Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä,

		<p>perustelevaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä.</p> <p>L3</p> <ul style="list-style-type: none"> Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa. <p>L7</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaat saavat valmiuksia sekä omien että yhteisön ja yhteiskunnan toimintatapojen ja -rakenteiden arviointiin ja muuttamiseen kestävästä hyvinvointia edistäviksi.
<p>T5 Tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksia.</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.</p>	<p>L1</p> <ul style="list-style-type: none"> Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskelemaan liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista.
<p>Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa</p>		
<p>T6 Rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti.</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.</p>	<p>L4</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilaita rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen harjoitteluun eri tilanteissa ja eri yhteyksissä.
<p>T7 Ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttäen ruotsinkielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota.</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista</p>	<p>L4</p> <ul style="list-style-type: none"> Opetuksessa vahvistetaan kulttuurista lukutaitoa ja ympäristölukutaitoa.

	teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	
T8 Ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista.	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	<p>L2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja. <p>L6</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällöin harjoitellaan myös työelämässä tarvittavaa asianmukaista käyttäytymistä ja yhteistyötaitoja ja huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. • Koulussa harjoitellaan projektityöskentelyä ja verkostoitumista omassa yhteisössä, lähialueella ja Suomessa sekä mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisesti.
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T9 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiategstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä.	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	<p>L4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa.
Kehittyvä kielitaito		
T10 Tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen ja kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin.	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa: taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä. Sisältöjä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ruotsin kielellä eri yhteisöissä, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	<p>L4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa. <p>L3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisätään oppilaiden mahdollisuuksia osallistua koulutyön ja oppimisympäristön suunnitteluun ja toteuttamiseen.

		<p>L5</p> <ul style="list-style-type: none">• Oppilaat syventävät tieto- ja viestintäteknologian taitojaan ja hyödyntävät opiskelussaan koulun ulkopuolella opittua• Oppilaita kannustetaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan.• Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa.
--	--	--

11.3. Ranskan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 4-6

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Ranskan kielen A2-oppimäärän opetuksen tavoitteet (T1-T11) ja laaja-alaisen osaamisen painotukset (L1- L7) vuosiluokilla 4-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuden ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ranskan kielestä ja kielialueen kulttuurista sekä ranskan kielen asemasta siinä	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutustutaan ranskan kielen ja kielialueen kulttuurien monimuotoisuuteen.	L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia ja kielellisiä juuriaan, sekä ranskan kielen kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita ranskan kielen kulttuuria. Oppilaita kannustetaan nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi ranskan kielen käyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla.
T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia	S1 Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan ja verrataan sekä omaa että ranskalaista kieli- ja kulttuuritaustaa.	L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan omaa taustaansa. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan eri maiden kulttuuriperintöä. Heille pyritään tarjoamaan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Oppilaita ohjataan ihmis-oikeuksien kunnioittamiseen ja puolustamiseen. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista.

<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä</p>	<p>S1 Tutustutaan ranskan kielen päävariantteihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen.</p>	<p>L1, L2 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla kehittyvät oppilaiden edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti pääättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin.</p> <p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta.</p>
<p>T4 ohjata oppilasta löytämään ranskankielistä aineistoa</p>	<p>S1 Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Ohjataan oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä kielitaitonsa tueksi.</p>	<p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaita kannustetaan käyttämään omaa kehoa tunteiden, näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä. Oppilaat hankkivat tietoa teknologian vaikutuksista kielenoppimisen tueksi. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen, kriittiseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>

Kielenopiskelutaidot		
<p>T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>L1, L3 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Heitä kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti pääättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen. Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia.</p> <p><i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä kielten oppimisessa. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>
<p>T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaanuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tietojen ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>L1, L4, L5, L6 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin</p>

		<p>olevien rajojen ylittämiseen. Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia ja kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen arviointia harjoitellaan edelleen. Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Heitä autetaan hahmottamaan opintoihinsa liittyviä tavoitteita ja valintoja ja kannustetaan keskustelemaan niistä huoltajiensa kanssa.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Käytännön taidot ja oma tuottaminen: Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa kielten opiskelussa. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.</p> <p>Vastuullinen ja turvallinen toiminta: Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstapoihin. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä.</p> <p><i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri</p>
--	--	--

		<p>lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa. <i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen</i>: Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaita rohkaistaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan ranskan kieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ranskankielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma.</p>	<p>L2, L4 L5, L7</p> <p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kieltenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä saksankielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan</p>

		<p>aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä yhä moninaisempia tekstejä, esim. sanallisia, kuvallisia, auditiivisia, numeerisia ja kinesteettisiä symbolijärjestelmiä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä.. <i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. <i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstopoihin. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa</p>
--	--	--

		<p>myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuus rakentaminen (L7)</i> Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä eri opiskelutilanteissa.</p>
<p>T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan ranskan kieltä monenlaisista aiheista. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään ranskankielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon ranskan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.</p>	<p>L2, L4</p> <p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan</p>

		<p>monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsijan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.</p>
<p>T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monipuolisesti, esim. pienten tarinoiden, näytelmien ja haastattelujen avulla. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon ranskankielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.</p>	<p>L2, L4 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä piirteitä saksan kielessä. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan saksan kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai</p>

		<p>tietoa. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkutella ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
<p>T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuuntelemaan ja lukemaan ranskan kieltä ikätasolle sopivista aiheista, kuten minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ranskankielisessä ympäristössä. Lisäksi oppilas voi valita itseään kiinnostavia aiheita. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Tulkittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon ranskankielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.</p>	<p>L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Fiktio, faktaa ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkutella ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen edistää monilukutaidon kehittymistä.</p>

<p>Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä</p>		
<p>T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan puhumaan ja kirjoittamaan ranskan kieltä ikätasolle sopivista aiheista, kuten minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ranskankielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan ranskankielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.</p>	<p>L3, L4, L5, L7 <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Yhteisessä työskentelyssä oppilaat voivat kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä. Oppilaat He saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä mainonnan ja median vaikutusten kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävän tulevaisuuden kannalta.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöön ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkutelua ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa, jolla tehdään näkyväksi medioiden tuottamia merkityksiä ja välittämää todellisuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen</p>

		<p>lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsejan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.</p> <p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuista.</p> <p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien perusperiaatteiden tuntemiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työkäytön merkityksestä terveydelle.</p> <p><i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja</p>
--	--	--

		<p>arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</i> Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin, liittyviä kysymyksiä ja tilanteita. Heidän kanssaan mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voi vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä päätöksentekoa niin omassa luokkayhteisössä ja eri opiskelutilanteissa kuin koko kouluyhteisössäkin. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa. Kokemukset yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä rakentavat luottamusta. Oppilaita innostetaan oppilaskuntatoimintaan, kerhotoimintaan ja esimerkiksi ympäristötoimintaan tai muihin koulun ja lähiyhteisön tarjoamiin toimintamuotoihin, joissa voi oppia osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja kasvaa vähitellen vastuun kantamiseen. Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.</p>
--	--	--

Ranskan A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 4-6

Vuosiluokittain jaettujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi- luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
4	T1-T7 S1-S2 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • itsestä kertominen • arkipäivän viestintätilanteita: tervehtiminen, esittäytyminen, perheen esittelemine, mieltymyksistä kertominen • koti ja lähipiiri, huoneet ja huonekalut • värit • koti- ja villieläimiä • koulusanastoa • perustietoja Ranskasta ja muista ranskankielisistä maista 	<ul style="list-style-type: none"> • ääntämisen perusteita • lukusanat 1-10 • epämääräinen ja määräinen artikkeli (mask/fem/monikko) • pronomineja • prepositioita • verbejä preesensissä: être, avoir, - er -verbejä • kysymyksiä • de-genetiivi
5	T1-T9 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • viikonpäivät, kuukaudet, vuodenaajat • vaatteita, omia tavaroita • kellonaikoja • matkustaminen, liikennevälineet • arkipäivän viestintätilanteita: puhelimessa puhuminen, pyytäminen, ehdottaminen, ostoksilla 	<ul style="list-style-type: none"> • pronomineja • prepositioita • säännöllisiä ja epäsäännöllisiä • verbejä-lisää kysymyslauseita, est-ce que -kysymys • lukusanat 11-69 • kielteinen lause • partitiivisia artikkeleita de la / du / de l' alustavasti
6	T1-T11 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • omasta koulusta ja Suomesta kertominen • harrastuksia • kellonaikoja • luonto, sää • tien kysyminen ja neuvominen • kehonosia ja sairauksia, ulkonäön kuvausta • maita ja kieliä • ravintolassa asioiminen • tien kysyminen ja neuvominen 	<ul style="list-style-type: none"> • epäsäännöll. verbejä • lukusanoja 70-100 • järjestyslukuja • adjektiivin taivutus ja paikka alustavasti • määrän ilmaisuja • passé composé • lähifuturi • käskymuoto

11.4. Ranskan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska, venäjä ja espanja) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Ranskan kielen A2-oppimäärän tavoitteet (T1-T10) ja laaja-alaisen osaamisen (L1-L6) painotukset vuosiluokilla 7-9.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 Edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään	S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyys estä.	L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelemaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. On tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja. Rohkaisua tarvitaan epäselvän ja ristiriitaisen tiedon kohtaamiseen ja käsittelyyn. Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulle. L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri- identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestäväää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa sekä pohtimaan, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan.

<p>T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa</p>	<p>S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Syvennetään tietämystä ranskankielisten maiden ja alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista. Hankitaan tarvittaessa tietoa ranskan päävarianteista.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan.</p> <p>L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja. Mediaympäristöä analysoidaan ja sen vaikutuksia opitaan arvioimaan.</p>
<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena</p>	<p>S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja ranskan opiskelussa.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systemiseen ajatteluun.</p> <p>L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.</p>
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen</p>	<p>S2 S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista. Heitä ohjataan tunnistamaan omat oppimis- ja</p>

		<p>opiskelustrategians a ja kehittämään niitä tietoisesti. Oppilaat tarvitsevat keinoja tarkkaavaisuutensa ja keskittyneisyytensä ylläpitämiseen sekä ohjausta teknologian ja muiden apuvälineiden hyödyntämiseen opiskelussaan.</p> <p>L3 <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa.</p>
T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan	S2 S2 Kielenopiskelutaido t: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoj a. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.	L1 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ranskan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen harjoitteluun eri tilanteissa ja eri yhteyksissä.
T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttäen kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta ranskan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Opetuksessa vahvistetaan monipuolisesti kulttuurisen lukutaidon eri osioita kuten medialukutaitoa. L6 <i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulussa harjoitellaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista.

<p>T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista</p>	<p>S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilant eita eri viestintäkanavia hyödyntäen.</p>	<p>L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaat harjoittelevat ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutus-tilanteissa. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti.</p>
<p>Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä</p>		
<p>T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnaassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä</p>	<p>S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.</p>	<p>L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoja kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa.</p>
<p>Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä</p>		
<p>T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin</p>	<p>S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia, vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilant eita eri viestintäkanavia hyödyntäen.</p>	<p>L5 <i>Tieto- ja viestintäteknologine n osaaminen (L5)</i> Oppilaita kannustetaan oma- aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan. Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestävään tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. L6 <i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys.</p>

Ranskan kielen A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 7-9

Vuosiluokittain jaettujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi-luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
7	T1-T6 S1-S3 L1-L4	<ul style="list-style-type: none"> Koti ja vapaa-aika (perhe, harrastukset, ystävyys) Koulumaailma Arkielämän viestintätilanteita (lipunosto, ravintolassa asioiminen, voinnista ja säästä puhuminen, mielipiteen ilmaisu) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosiluokilla 4-6 opiskeltujen rakenteiden kertaaminen De-preposition käyttö Lisää prepositioita Lisää pronomineja Refleksiiviverbit Adjektiivin taiputus ja paikka Lisää epäsäännöllisiä verbejä
8	T1-T8 S1-S3 L1-L4 L6	<ul style="list-style-type: none"> Ruokakulttuuri Ranskankielinen maailma Pariisi Ostoksilla käynti Mielipiteitä ja perusteluja 	<ul style="list-style-type: none"> II ja III verbi- ja verbi- ja niiden passé composé (apuverbina avoir ja être) Järjestysluvut Suorat ja epäsuorat objektipronominit Lisää kieltoilmauksia Imperatiivi
9	T1-T10 S1-S3 L1-L6	<ul style="list-style-type: none"> Ranskalainen kulttuuri (elokuvat, urheilu, musiikki, kirjallisuus, juhlat) 	<ul style="list-style-type: none"> y ja en pronominit Relatiivipronominit Lisää epäsäännöllisiä verbejä Adjektiivien vertailu Adverbit Imperfektin muodostus Passé composé ja imperfektin käyttö Tutustuminen konditionaaliin

11.5. Saksan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 4-6

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Saksan kielen A2-oppimäärän opetuksen tavoitteet (T1-T11) ja laaja-alaisen osaamisen painotukset (L1- L7) vuosiluokilla 4-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuden ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan saksan kielestä ja kielialueen kulttuurista sekä opiskeltavan kielen asemasta siinä	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutustutaan saksan kielen ja kielialueen kulttuurien monimuotoisuuteen.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia ja kielellisiä juuriaan, sekä saksan kielen kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita saksan kielen kulttuuria. Oppilaita kannustetaan nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi saksan kielen käyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla.
T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia	S1 Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan ja verrataan sekä omaa että saksalaista kieli- ja kulttuuritaustaa.	L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan omaa taustaansa. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan eri maiden kulttuuriperintöä. Heille pyritään tarjoamaan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Oppilaita ohjataan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja puolustamiseen. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista.

<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä</p>	<p>S1 Tutustutaan saksan kielen päävariantteihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen.</p>	<p>L1, L2 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla kehittyvät oppilaiden edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelämällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta.</p>
<p>T4 ohjata oppilasta löytämään saksankielistä aineistoa</p>	<p>S1 Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Ohjataan oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä kielitaitonsa tueksi.</p>	<p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaita kannustetaan käyttämään omaa kehoa tunteiden, näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä. Oppilaat hankkivat tietoa teknologian vaikutuksista kielenoppimisen tueksi. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen, kriittiseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista</p>	<p>L1, L3 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä</p>

	<p>käyttöä omissa ilmaisuisa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>hyödyntäen. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Heitä kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelöllä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen. Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia.</p> <p><i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä kielten oppimisessa. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>
<p>T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tietojen ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuisa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>L1, L4, L5, L6</p> <p><i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen. Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia ja kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen</p>

		<p>arviointia harjoitellaan edelleen. Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Heitä autetaan hahmottamaan opintoihinsa liittyviä tavoitteita ja valintoja ja kannustetaan keskustelemaan niistä huoltajiensa kanssa.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tv) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. <i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa kielten opiskelussa. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tv:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.</p> <p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tv:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstapoihin. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. <i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tv:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja</p>
--	--	--

		<p>arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaita rohkaistaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T7 järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan saksan kieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä saksankielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohdiana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma.	L2, L4 L5, L7 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttua sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen. Monilukutaito (L4) Oppilaita ohjataan kehittämään

		<p>monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä yhä moninaisempia tekstejä, esim. sanallisia, kuvallisia, auditiivisia, numeerisia ja kinesteettisiä symbolijärjestelmiä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä.</p> <p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. <i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstapoihin. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa. <i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</i> Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä eri opiskelutilanteissa.</p>
--	--	--

<p>T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan saksan kieltä monenlaisista aiheista. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään saksankielistä aineistoa esimerkiksi verkosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon saksan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.</p>	<p>L2, L4 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i></p> <p>Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i></p> <p>Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkutella ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa</p>
--	--	--

		<p>ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsejan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.</p>
<p>T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan</p>	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehdminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monipuolisesti, esim. pienten tarinoiden, näytelmien ja haastattelujen avulla. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon saksan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.</p>	<p>L2, L4 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä piirteitä saksan kielessä. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan saksan kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria.</p> <p>Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai</p>

		houkutella ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.
Kehittyväkielitaito, taito tulkita tekstejä		
T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuuntelemaan ja lukemaan saksan kieltä ikätasolle sopivista aiheista, kuten minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa- ajan vietto sekä elämä saksankielisessä ympäristössä. Lisäksi oppilas voi valita itseään kiinnostavia aiheita. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Tulkittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueen elämänmuoto.	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkutella ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen edistää monilukutaidon kehittymistä.
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan puhumaan ja kirjoittamaan saksan kieltä ikätasolle sopivista aiheista, kuten minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa- ajan vietto sekä elämä saksankielisessä	L3, L4, L5, L7 <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Yhteisessä työskentelyssä oppilaat voivat kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.

	<p>ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.</p>	<p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan tuottamaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa, jolla tehdään näkyväksi medioiden tuottamia merkityksiä ja välittämää todellisuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen tuottaminen koulutyössä ja vapaa- aikana sekä teksteistä nauttiminen edistää monilukutaidon kehittymistä.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.</p> <p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita</p>
--	---	---

		<p>kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. <i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. <i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat mahdollisesti kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)</i></p> <p>Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle koulu yhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa. Kokemukset yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä rakentavat luottamusta.</p>
--	--	--

Saksan A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 4-6

Vuosiluokittain jaetuttujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi- luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
4	T1-T7 S1-S2 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • itsestä kertominen • koti ja lähipiiri, huoneet ja huonekalut • arkipäivän viestintätilanteita • värit • koti- ja villieläimiä • ammatteja • arjen asiointitilanteita (esim. ostoksilla käyminen, ruokailu) • perustietoja Saksasta ja muista saksankielisistä maista 	<ul style="list-style-type: none"> • ääntämisen perusteet ja aakkoset • lukusanat • epämääräinen ja määräinen artikkeli • pronomineja • verbin taiputus preesensissä • muutosverbejä • kysymyslauseita • kieltolause • prepositio + artikkeli • s-genetiivi
5	T1-T9 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • kouluaineet ja koulutarvikkeet • viikonpäivät, kuukaudet, vuodenaajat • kehonosat, sairauksia, vaatteita • kellonajat ja muita ajan ilmauksia • sää • soittimia • matkustaminen, liikennevälineet • tien kysyminen ja neuvominen • ravintolassa ruokaileminen 	<ul style="list-style-type: none"> • lisää prepositioista • lisää epäsäännöllisiä verbejä • lisää kysymyslauseita • apuverbejä • eriäviä yhdysverbejä • suora ja käänteinen sanajärjestys • substantiivien monikko • man-rakenne
6	T1-T11 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • omasta koulusta ja Suomesta kertominen • harrastuksista, musiikista, TV-ohjelmista ja elokuvista keskusteleminen • tietoteknistä sanastoa • luonto, asuinympäristö, kaupunki ja maaseutu; ympäristötietoutta • puhelimesta keskusteleminen • lisää sairauksia • maita ja kieliä • luonteen ja ulkonäön kuvausta 	<ul style="list-style-type: none"> • yhdyssanoja • adjektiivin vertailu • akkusatiivi • datiiivi • perfekti • vaihtoprepositiot akkusatiivissa ja datiiivissa • järjestysluvut • käskymuoto • sivulauseet

11.6. Saksan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska, venäjä ja espanja??) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Saksan kielen A2-oppimäärän tavoitteet (T1-T10) ja laaja-alaisen osaamisen (L1-L6) painotukset vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 Edistää oppilaan taitoa pohtia saksan asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaille valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisyydestä.	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelevaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. On tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja. Rohkaisua tarvitaan epäselvän ja ristiriitaisen tiedon kohtaamiseen ja käsittelyyn. Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulle.</p> <p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri- identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestävää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa sekä pohtimaan, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan.</p>
T2 kannustaa löytämään kiinnostavia saksankielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Syvennetään tietämystä saksankielisten maiden ja alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista. Hankitaan tarvittaessa tietoa saksan päävarienteista.	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan.</p>

		<p>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja. Mediaympäristöä analysoidaan ja sen vaikutuksia opitaan arvioimaan.</p>
<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännönmukaisuuksia saksassa on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena</p>	<p>S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja saksan opiskelussa.</p>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systeemiseen ajatteluun.</p> <p>Monilukutaito (L4) Oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.</p>
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuuksien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.</p>	<p>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista. Heitä ohjataan tunnistamaan omat oppimis- ja opiskelustrategiansa ja kehittämään niitä tietoisesti. Oppilaat tarvitsevat keinoja tarkkaavaisuutensa ja keskittyneisyytensä ylläpitämiseen sekä ohjausta teknologian ja muiden apuvälineiden hyödyntämiseen opiskelussaan.</p> <p>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</p>

		Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa.
T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kielenopiskelun valmiuksiaan	S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.	Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1) Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta saksan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutus-tilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	Monilukutaito (L4) Oppilaita rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen harjoitteluun eri tilanteissa ja eri yhteyksissä.
T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttää saksankielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta saksan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutus-tilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	Monilukutaito (L4) Opetuksessa vahvistetaan monipuolisesti kulttuurisen lukutaidon eri osioita kuten medialukutaitoa. Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulussa harjoitellaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista.
T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutus-tilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaat harjoittelevat ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti.

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnaissa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.	Monilukutaito (L4) Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa.
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5) Oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan. Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestäväan tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6) Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys.

Saksan kielen A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 7-9

Vuosiluokittain jaettujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi- luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
7	T1-T6 S1-S3 L1-L4	<ul style="list-style-type: none"> vapaa-aika, harrastukset matkustaminen julkiset palvelut opiskelu, työ, elinkeinoelämä kestävä kehitys terveys ja hyvinvointi tiedotusvälineet 	<ul style="list-style-type: none"> verbioppia keskeinen lauseoppi ja sidosrakenteet substantiiveja, adjektiiveja, yleisimpiä pronomineja ja prepositioita
8	T1-T8 S1-S3 L1-L4 L6	<ul style="list-style-type: none"> arkisia viestintä-tilanteita (esim. ravintolassa asioiminen) Itävalta ja Sveitsi joulu, karnevaali, pääsiäinen 	<ul style="list-style-type: none"> aiemman opitun kertausta adjektiivin tavallisimmat taivutuspäätteet verbiopista uusina imperfekti, pluskvamperfekti, imperatiivi sekä konditionaalin vastineita
9	T1-T10 S1-S3 L1-L6	<ul style="list-style-type: none"> arkisia viestintätilanteita (esim. tien neuvoiminen) koulutavaroita, ammatteja ympäristö ja sen suojeleminen nuorten arvoja ja toiveita Berliini 	<ul style="list-style-type: none"> aiemmin opitun kertausta relatiivipronominit passiivi genetiivi maantieteelliset nimet

11.7. Espanjan kieli, A-oppimäärä vuosiluokilla 4-6

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Espanjan kielen A-oppimäärän opetuksen tavoitteet (T1-T11) ja laaja-alaisen osaamisen painotukset (L1- L7) vuosiluokilla 4-6

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan espanjan kielestä ja kielialueiden kulttuurista sekä espanjan kielen asemasta niissä	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutustutaan espanjan kielen ja kielialueiden kulttuurien monimuotoisuuteen. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Pohditaan ja verrataan sekä omaa että espanjalaista kieli- ja kulttuuritaustaa. Tutustutaan espanjan kielen päävariantteihin. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutuksessa. Tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän. Ohjataan oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä kielitaitonsa tueksi.	L2 Kulttuurinosaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia ja kielellisiä juuriaan, sekä espanjan kielen kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita espanjan kielen kulttuuria. Oppilaita kannustetaan nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi espanjan kielen käyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla.
T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia	S1	L2 Kulttuurin osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2) Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä juuriaan sekä pohtimaan omaa taustaansa. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan eri maiden kulttuuriperintöä. Heille pyritään tarjoamaan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Oppilaita ohjataan ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja puolustamiseen. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista.

<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen uteliaisuuden ja päättelykyvyn kehittymistä</p>	<p>S1</p>	<p>L1, L2 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Samalla kehittyvät oppilaiden edellytykset tunnistaa pohdittavaan asiaan liittyviä erilaisia näkökulmia ja löytää uusia oivalluksia sekä harjaantua vähitellen asioiden kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelemällä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävvin työskentelytavoin.</p> <p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta.</p>
<p>T4 ohjata oppilasta löytämään espanjankielistä aineistoa</p>	<p>S1</p>	<p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kieltenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Oppilaita kannustetaan käyttämään omaa kehoa tunteiden, näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä. Oppilaat hankkivat tietoa teknologian vaikutuksista kieltenoppimisen tueksi. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen, kriittiseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen</p>	<p>S2 Kielenopiskelutaidot: Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista</p>	<p>L1, L3 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä</p>

	<p>käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.</p>	<p>hyödyntäen. Oppilaita ohjataan huomaamaan asioiden välisiä vuorovaikutussuhteita ja keskinäisiä yhteyksiä. Heitä kannustetaan kuuntelemaan toisten näkemyksiä ja samalla pohtimaan myös omaa sisäistä tietoaan. Oppilaita ohjataan huomaamaan, että tieto voi rakentua monella tavalla, esimerkiksi tietoisesti päättelöllä tai intuitiivisesti, omaan kokemukseen perustuen.</p> <p>Vertaisoppimista eli parin ja ryhmän kanssa työskentelyä ja oppimiseen tähtäävää vuorovaikutusta käytetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhdessä työskentelyn taitoja. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen. Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia.</p> <p><i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Opetuksessa tarkastellaan teknologian monimuotoisuutta ja merkitystä kielten oppimisessa. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä.</p>
<p>T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten</p>	<p>S2</p>	<p>L1, L4, L5, L6</p> <p><i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Opetuksessa vahvistetaan taitoa asettaa kysymyksiä ja hakea niihin vastauksia itsenäisesti ja yhdessä toisten kanssa havaintoja tehden sekä erilaisia tietolähteitä ja apuvälineitä hyödyntäen. Ajattelun taitoja harjoitellaan ongelmanratkaisu- ja päättelytehtävin sekä uteliaisuutta, mielikuvitusta, kekseliäisyyttä ja toiminnallisuutta hyödyntävin ja edistävin työskentelytavoin. Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään luoviin ratkaisuihin ja olemassa olevien rajojen ylittämiseen.</p> <p>Oppimaan oppimisen taitoja vahvistetaan kaikissa opiskelutilanteissa. Oppilaita ohjataan tunnistamaan itselle luontevimmat tavat oppia ja kiinnittämään huomiota omiin opiskelutapoihin. Työn suunnittelua, tavoitteiden asettamista sekä työskentelyn ja edistymisen arviointia harjoitellaan edelleen. Oppilaita opastetaan huomaamaan säännöllisesti suoritettujen tehtävien</p>

		<p>vaikutus edistymiseen sekä tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa. Heitä autetaan hahmottamaan opintoihinsa liittyviä tavoitteita ja valintoja ja kannustetaan keskustelemaan niistä huoltajiensa kanssa.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä.</p> <p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa kielten opiskelussa. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.</p> <p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstapoihin. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. <i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa. <i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta</p>
--	--	---

		<p>viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Oppilaita ohjataan työskentelemään järjestelmällisesti ja pitkäjänteisesti ja ottamaan kasvavassa määrin vastuuta tekemisestään. Heitä rohkaistaan tunnistamaan vahvuuksiaan ja kiinnostumaan erilaisista asioista. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen työn loppuun saattamisessa ja työn tulosten arvostamiseen. Koulutyössä harjoitellaan projektien toteuttamista, ryhmässä toimimista sekä yhteistyötä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Oppilaita rohkaistaan tuomaan vapaa-ajalla oppimiaan taitoja koulutyöhön ja opettamaan niitä toisille oppilaille.</p>
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T7 järjestää oppilaalle tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista viestintää ja vuorovaikutusta	<p>S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan espanjan kieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä espanjankielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä, tai oppilas voi valita itseään kiinnostavia aiheita. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen</p>	<p>L2, L4 L5, L7</p> <p><i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttamaan sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä yhä moninaisempia tekstejä, esim. sanallisia, kuvallisia, auditiivisia,</p>

	<p>ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monipuolisesti, esim. pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten avulla. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään espanjankielistä aineistoa esimerkiksi verkosta, kirjastosta tai jokapäiväisestä ympäristöstä. Valittaessa ja tulkittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon espanjan kielen maantieteellinen levinneisyys sekä kielialueiden elämänmuoto. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan espanjan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.</p>	<p>numeerisia ja kinesteettisiä symbolijärjestelmiä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen(L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja -välineitä..</p> <p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i>Oppilaat harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa.</p> <p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön sekä hyviin käytöstapoihin. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen(L7)</i> Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä eri opiskelutilanteissa.</p>
<p>T8 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä</p>	<p>S3</p>	<p>L2, L4 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i></p> <p>Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään</p>

		<p>järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsijan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.</p>
--	--	---

<p>T9 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan</p>	<p>S3</p>	<p>L2, L4 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan sosiaalisia, kulttuurisia, uskonnollisia, katsomuksellisia ja kielellisiä piirteitä saksan kielessä. Oppilaita ohjataan tuntemaan ja arvostamaan saksan kulttuuriperintöä. Heille avataan mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta ja kulttuuria. Oppilaita kannustetaan kokeilemaan erilaisia ilmaisutapoja ja nauttimaan tekemisen ja ilmaisun ilosta. Heille pyritään järjestämään mahdollisuuksia kansainväliseen yhteistyöhön ja erilaisten toimintatapojen ja kulttuurien vertailuun. Opetuksessa tuetaan oppilaiden kasvua monipuolisiksi ja taitaviksi kielenkäyttäjiksi saksan kielellä. Oppilaita rohkaistaan itsensä ilmaisemiseen vähäiselläkin kielitaidolla. Vuorovaikutusta, yhteistyötä ja hyvää käytöstä harjoitellaan monipuolisesti. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja tarkastelemaan asioita eri näkökulmista. Koulutyössä luodaan innostavia tilaisuuksia harjaannuttaa sosiaalisia taitoja, kekseliäisyyttä, suunnittelu- ja ilmaisutaitoja sekä käden taitoja. Oppilaita kannustetaan arvostamaan ja hallitsemaan omaa kehoa ja käyttämään sitä tunteiden ja näkemysten, ajatusten ja ideoiden ilmaisemiseen.</p> <p><i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan, tuottamaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, audiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden</p>
---	-----------	---

		sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta.
Kehittyväkielitaito, taito tulkita tekstejä		
T10 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan ja arvioimaan tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöä ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja -tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen edistää monilukutaidon kehittymistä.
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T11 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3	L3, L4, L5, L7 <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Yhteisessä työskentelyssä oppilaat voivat kehittää tunnetaitojaan ja sosiaalisia taitojaan. Heitä opastetaan teknologian vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön ja tarkastellaan siihen liittyviä eettisiä kysymyksiä. Oppilaat He saavat ohjausta kuluttajana toimimiseen sekä mainonnan ja median vaikutusten kriittiseen tarkasteluun. Oppilaita ohjataan pohtimaan omia valintojaan kestävästä tulevaisuudesta kannalta. <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan kehittämään monilukutaitoaan ja tulkitsemaan,

		<p>tuottamaan ja arvioimaan yhä moninaisempia tekstejä erilaisissa yhteyksissä ja ympäristöissä. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa. Tähän liittyvää perustaitojen ja -tekniikoiden hallintaa syvennetään. Fiktio, faktan ja mielipiteen tarkastelua ja erottelua harjoitellaan. Oppilaita ohjataan havainnoimaan ja tulkitsemaan ympäristöön ja huomaamaan, että teksteillä on erilaisia tavoitteita ja että tavoitteet vaikuttavat siihen, millaisia keinoja teksteissä käytetään. Tekstit voivat esimerkiksi välittää tietoa, luoda mielikuvia tai houkuttaa ostamaan. Monilukutaitoa vahvistetaan tarkastelemalla erilaisia tekstejä tekijän, katsojan sekä käyttöyhteyksien ja - tilanteiden näkökulmista. Oppilaita kannustetaan monipuolisille tiedon lähteille kuten suullisten, audiovisuaalisten, painettujen ja sähköisten lähteiden sekä haku- ja kirjastopalveluiden käyttöön. Samalla oppilaita ohjataan vertailemaan ja arvioimaan hakemansa tiedon soveltuvuutta. Oppilaita ohjataan omakohtaiseen työskentelyyn eri medioiden parissa, jolla tehdään näkyväksi medioiden tuottamia merkityksiä ja välittämää todellisuutta. Kriittistä lukutaitoa kehitetään oppilaille merkityksellisissä kulttuurisissa yhteyksissä. Kertominen, kuvaaminen, vertailu ja selostaminen sekä erilaiset mediaesitykset ovat tässä vaiheessa ominaisia tiedon esittämisen tapoja. Erilaisten tekstien aktiivinen lukeminen ja tuottaminen koulutyössä ja vapaa-aikana sekä teksteistä nauttiminen - niin tulkitsijan kuin tuottajan roolissa - edistää monilukutaidon kehittymistä.</p> <p><i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Tieto- ja viestintäteknologiaa (tvt) hyödynnetään monipuolisesti eri oppiaineissa ja muussa koulutyössä ja vahvistetaan yhteisöllistä oppimista. sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä. Samalla oppilaille luodaan mahdollisuuksia etsiä, kokeilla ja käyttää omaan oppimiseen ja työskentelyyn parhaiten sopivia työtapoja ja - välineitä. Koulussa tutkitaan tieto- ja viestintäteknologian vaikutusta arkeen ja otetaan selvää sen kestävästä käyttötavoista.</p>
--	--	---

		<p><i>Käytännön taidot ja oma tuottaminen:</i> Oppilaat oppivat käyttämään erilaisia laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä ymmärtämään niiden käyttö- ja toimintalogiikkaa. He harjaantuvat sujuvaan tekstin tuottamiseen ja käsittelyyn eri välineillä ja oppivat myös kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä. Oppilaita kannustetaan toteuttamaan tvt:n avulla ideoitaan yksin ja yhdessä toisten kanssa. Ohjelmointia kokeillessaan oppilaat saavat kokemuksia siitä, miten teknologian toiminta riippuu ihmisen tekemistä ratkaisuisista.</p> <p><i>Vastuullinen ja turvallinen toiminta:</i> Oppilaita ohjataan tvt:n vastuulliseen ja turvalliseen käyttöön, hyviin käytöstapoihin sekä tekijänoikeuksien perusperiaatteiden tuntemiseen. Koulutyössä harjoitellaan eri viestintäjärjestelmien sekä opetuskäytössä olevien yhteisöllisten palvelujen käyttöä. Oppilaat saavat tietoa ja kokemusta hyvien työasentojen ja sopivan mittaisten työkaksojen merkityksestä terveydelle.</p> <p><i>Tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely:</i> Oppilaat harjoittelevat etsimään tietoa useammasta eri lähteestä hakupalveluiden avulla. Heitä ohjataan hyödyntämään lähteitä oman tiedon tuottamisessa ja harjoittelemaan tiedon kriittistä arviointia. Oppilaita kannustetaan etsimään itselle sopivia ilmaisutapoja ja käyttämään tvt:tä työskentelyn ja tuotosten dokumentoinnissa ja arvioinnissa.</p> <p><i>Vuorovaikutus ja verkostoituminen:</i> Oppilaita ohjataan toimimaan oman roolinsa ja välineen luonteen mukaisesti sekä ottamaan vastuuta viestinnästään. Heitä ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan tvt:n roolia vaikuttamiskeinona. Oppilaat saavat kokemuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttämisestä vuorovaikutuksessa koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa myös kansainvälisissä yhteyksissä.</p> <p><i>Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)</i> Opetuksessa luodaan edellytykset oppilaiden kiinnostukselle kouluyhteisön ja yhteiskunnan asioita kohtaan. Oppilaiden kanssa tutkitaan kestävään kehitykseen, rauhaan, tasa-arvoon ja demokratiaan sekä ihmisoikeuksiin, erityisesti lasten oikeuksiin,</p>
--	--	--

		<p>liittyviä kysymyksiä ja tilanteita. Heidän kanssaan mietitään ja harjoitellaan käytännön tekoja, joilla itse voi vaikuttaa myönteisten muutosten puolesta. Oppilaita ohjataan näkemään median vaikutus yhteiskunnassa ja harjoittelemaan median käyttöä vaikuttamisen välineenä. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella yhteistyötä, ristiriitojen käsittelyä ja ratkaisujen etsimistä sekä päätöksentekoa niin omassa luokkayhteisössä ja eri opiskelutilanteissa kuin koko kouluyhteisössäkin. Vaikuttaminen ja osallistuminen sekä niistä myönteisten kokemusten saaminen lisäävät yhteisöllisyyden kokemusta koulussa. Kokemukset yhdenvertaisuudesta, osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä rakentavat luottamusta. Oppilaita innostetaan oppilaskuntatoimintaan, kerhotoimintaan ja esimerkiksi ympäristötoimintaan tai muihin koulun ja lähiyhteisön tarjoamiin toimintamuotoihin, joissa voi oppia osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja ja kasvaa vähitellen vastuun kantamiseen. Ympäristön suojelemisen merkitys avautuu omakohtaisen luontosuhteen kautta. Oppilaita ohjataan ymmärtämään omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys paitsi itselle, myös lähiyhteisöille, yhteiskunnalle ja luonnolle.</p>
--	--	--

Espanjan A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 4-6

Vuosiluokittain jaettujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi- luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
4	T1-T7 S1-S2 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • itsestä kertominen • arkipäivän viestintätilanteita: tervehtiminen, esittäytyminen, perheen esitteleminen, mieltymyksistä kertominen • koti ja lähipiiri • värit • koti- ja villieläimiä • koulusanastoa • viikonpäivät • ruokasanastoa: herkuja, hedelmiä • arkipäivän viestintätilanteita: kioskillä ja kaupassa käyminen • perustietoja Espanjasta ja muista espanjankielisistä maista 	<ul style="list-style-type: none"> • ääntämisen perusteet ja aakkoset • lukusanat 1-100 • epämääräinen ja määräinen artikkeli (mask/fem/monikko) • persoonapronominit • prepositioita: en, de • verbejä preesensissä: ser, tener, hablar • kysymyksiä ja kysymyssanoja (/kysymyslauseita) • me gusta -rakenne
5	T1-T9 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • säästä kertominen (alustavasti) • harrastuksista ja mieltymyksistä kertominen • matkustaminen, kulkuneuvot • lisää eläimiä (eläintarhassa) • vaatteet ja pukeutuminen • arkipäivän viestintätilanteita: voinnin kysyminen, ajanvietteen ehdottaminen • espanjalaisen ja Latinalaisen Amerikan ruokakulttuuri 	<ul style="list-style-type: none"> • lisää verbejä: estar, hay - rakenne, ir • säännöllisten AR-, ER- ja IR- verbien taivutus • kenkäverbit: querer, poder • lisää kysymyssanoja • adjektiivien paikka • paikanilmaisuja • kellonajat
6	T1-T11 S1-S3 L1-L7	<ul style="list-style-type: none"> • säästä kertominen • loman suunnittelu ja matkustaminen • kuukaudet ja päivämäärän kertominen • arkipäivän viestintätilanteita: tekstiviestin ja sähköpostin/kirjeen kirjoittaminen • luonto, asuinympäristö, kaupunki ja maaseutu; ympäristötietoutta • espanjalaisia ja Latinalaisen Amerikan maiden juhlaperinteitä ja lomanviettoa 	<ul style="list-style-type: none"> • verbien taivutusten kertausta • lukusanoja 100-1000 sekä vuosiluvut • verbirakenteita: ir + a + inf.; tener + que + inf. • tener -ilmaisuja • adjektiivin taivutus, paikka ja vertailu (komparatiivi) • datiiivpronominin ja kaksoisdatiivi • käskymuoto • refleksiiviverbit • henkilöobjektin a-prepositio

11.8. Espanjan kieli, A2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Tässä keskitytään esittelemään tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisen osaamisen painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu muualla.

Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska, venäjä ja espanja) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Espanjan kielen A2-oppimäärän tavoitteet (T1-T10) ja laaja-alaisen osaamisen (L1-L6) painotukset vuosiluokilla 7-9.

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 Edistää oppilaan taitoa pohtia opiskeltavan kielen asemaan liittyviä arvoja ja ilmiöitä ja antaa oppilaalle valmiuksia kehittää kulttuurien välistä toimintakykyään	S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Rakennetaan ymmärrystä maailman moni- ja rinnakkaiskielisydestä.	L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita kannustetaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä, perustelevaan ajatuksiaan ja soveltamaan koulun ulkopuolella opittuja taitoja koulutyössä. On tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja. Rohkaisua tarvitaan epäselvän ja ristiriitaisen tiedon kohtaamiseen ja käsittelyyn. Tiedon rakentumisen erilaisia tapoja tutkitaan yhdessä ja oppilaita rohkaistaan tuomaan esille omaa kokemustietoaan ja pohtimaan sen merkitystä ajattelulleen. L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Koulutyössä tuetaan oppilaiden kulttuuri-identiteetin muodostumista ja kulttuurisesti kestäväää elämäntapaa, joka perustuu ihmisoikeuksien kunnioittamiselle. Oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana. Samalla heitä ohjataan tunnistamaan, miten kulttuurit, uskonnot ja katsomukset vaikuttavat yhteiskunnassa ja arjessa sekä pohtimaan, millaisia asioita ei voida ihmisoikeuksien vastaisina hyväksyä. Koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan.

<p>T2 kannustaa löytämään kiinnostavia kohdekielisiä toimintaympäristöjä, jotka laajentavat oppilaan maailmankuvaa</p>	<p>S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Syvennetään tietämystä espanjankielisten maiden ja alueiden kulttuureista ja elämänmuodoista. Hankitaan tarvittaessa tietoa espanjan päävarianteista.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan.</p> <p>L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja. Mediaympäristöä analysoidaan ja sen vaikutuksia opitaan arvioimaan.</p>
<p>T3 ohjata oppilasta havaitsemaan, millaisia säännön mukaisuuksia kohdekielessä on, miten samoja asioita ilmaistaan muissa kielissä sekä käyttämään kielitiedon käsitteitä oppimisensa tukena</p>	<p>S1 S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Käytetään sellaisia kielitiedon käsitteitä, jotka auttavat oppilaita kielten välisessä vertailussa ja espanjan opiskelussa.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään kuvittelukykyään uuden oivaltamiseen ja luomiseen, yhdistelemään ennakkoluulottomasti erilaisia näkökulmia sekä rakentamaan uutta tietoa ja näkemystä. Oppilaiden omia ideoita tuetaan. Ajattelun taitoja kehitetään lisäksi luomalla monimuotoisia tilaisuuksia itsenäiseen ja yhteiseen ongelmanratkaisuun, argumentointiin, päättelyyn ja johtopäätösten tekemiseen sekä asioiden välisten vuorovaikutussuhteiden ja keskinäisten yhteyksien huomaamiseen ja siten systeemiseen ajatteluun.</p> <p>L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa. Tiedon tuottamisen, tulkinnan ja välittämisen taitoja harjoitellaan eri oppiaineille ominaisilla tavoilla sekä oppiaineiden yhteistyönä.</p>
<p>Kielenopiskelutaidot</p>		
<p>T4 rohkaista oppilasta asettamaan tavoitteita, hyödyntämään monipuolisia tapoja oppia kieliä ja arvioimaan oppimistaan itsenäisesti ja yhteistyössä sekä ohjata oppilasta myönteiseen vuorovaikutukseen, jossa tärkeintä on viestin välittyminen</p>	<p>S2 S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.</p>	<p>L1, <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille. Oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista. Heitä ohjataan</p>

		<p>tunnistamaan omat oppimis- ja opiskelustrategiansa ja kehittämään niitä tietoisesti. Oppilaat tarvitsevat keinoja tarkkaavaisuutensa ja keskittyneisyytensä ylläpitämiseen sekä ohjausta teknologian ja muiden apuvälineiden hyödyntämiseen opiskelussaan.</p> <p>L3 <i>Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)</i> Oppilaiden itsenäistymistä tuetaan yhteistyössä kotien kanssa. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan ja tuetaan tunnetaitojen kehittymistä. Käsitellään yhdessä ristiriitaisten tunteiden ja ajatusten kohtaamista ja hallintaa.</p>
T5 tukea oppilaan itsenäisyyttä ja taitoa soveltaa luovasti kielitaitoaan sekä kehittää elinikäisen kieltenopiskelun valmiuksiaan	S2 S2 Kielenopiskelutaidot: Vahvistetaan edelleen kielenopiskelutaitoja. Harjoitellaan oppimateriaalin monipuolista käyttöä, sanastojen käyttöä, kokonaisuusien hahmottamista, ryhmittelyä ja tiedon hakemista.	L1 <i>Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)</i> Eri oppiaineiden tunneilla pohditaan opiskelun sekä omien ajattelu- ja työskentelytapojen merkitystä tulevaisuudelle. Oppilaita autetaan ottamaan selvää opintoihin ja työhön liittyvistä mahdollisuuksista ja uravalinnoista ja tekemään valintansa perustellusti omia taipumuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan arvostaen.
Kehittyväkielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T6 rohkaista oppilasta harjoittelemaan monenlaisia jokapäiväisiä viestintätilanteita sekä toimimaan niissä aloitteellisesti	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta espanjan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita rohkaistaan käyttämään monilukutaitoaan myös vaikuttamiseen ja osallistumiseen omassa elinympäristössä, mediassa ja yhteiskunnassa. Opetuksessa tarjotaan runsaasti tilaisuuksia näiden taitojen harjoitteluun eri tilanteissa ja eri yhteyksissä.
T7 ohjata oppilasta olemaan aktiivinen viestintätilanteessa sekä syventämään taitoaan käyttäen kohdekielisiä viestinnän keinoja, vakiintuneita fraaseja, kierto- ja täyteilmauksia ja muuta kompensatiota	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta espanjan kielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Opetuksessa vahvistetaan monipuolisesti kulttuurisen lukutaidon eri osioita kuten medialukutaitoa. L6 <i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys. Koulussa harjoitellaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälistä yhteistyötä ja verkostoitumista.

	vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	
T8 ohjata oppilasta kiinnittämään huomiota kulttuurisesti sopivaan kielenkäyttöön viestinnässä, johon liittyy mielipiteiden ja asenteiden esiin tuomista	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Otetaan huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema sekä kielialueen elämänmuoto. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	L2 <i>Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)</i> Oppilaat harjoittelevat ilmaisemaan mielipiteensä rakentavasti ja toimimaan osaamistaan soveltaen monenlaisissa esiintymis-, yhteistyö- ja vuorovaikutustilanteissa. Oppilaita ohjataan asettumaan toisen asemaan ja kasvatetaan kohtaamaan arvostavasti muita ihmisiä sekä noudattamaan hyviä tapoja. Oppilaita rohkaistaan ilmaisemaan itseään monipuolisesti.
Kehittyväkielitaito, taito tulkita tekstejä		
T9 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tulkita erilaisia tekstejä, myös selväpiirteisiä asiatekstejä, joista hankitaan tietoa, ja ohjata käyttämään tulkinnassa päättelytaitoa ja keskeisen sisällön ymmärtämistä	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä.	L4 <i>Monilukutaito (L4)</i> Oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoja kaikkien oppiaineiden opetuksessa. Teksteillä tarkoitetaan tässä sanallisten, kuvallisten, auditiivisten, numeeristen ja kinesteettisten symbolijärjestelmien sekä näiden yhdistelmien avulla ilmaistua tai ilmenevää tietoa.
Kehittyväkielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T10 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin	S3 S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Sisältöjä yhdessä valittaessa näkökulmana on nuoren toiminta kohdekielellä eri yhteisöissä ja maailmassa, ajankohtaisuus, oppilaiden kiinnostuksen kohteet, suuntautuminen toisen asteen opintoihin sekä tutustuminen nuorten työelämässä ja opiskelussa tarvittavaan kielitaitoon. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisista teksteistä, kuten kertovista, kuvaavista tai vaikuttavista teksteistä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti erilaisia vuorovaikutustilanteita eri viestintäkanavia hyödyntäen.	L5 <i>Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)</i> Oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen erilaisissa oppimistehtävissä sekä eri tehtäviin sopivien työtapojen ja välineiden valintaan. Oppilaita ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestäväan tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä monipuoliseen tiedon hankintaan ja tuottamiseen sekä tietolähteiden monipuoliseen käyttöön tutkivan ja luovan työskentelyn pohjana. L6 <i>Työelämätaidot ja yrittäjyys (L6)</i> Pyritään huomaamaan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys.

Espanjan kielen A2-oppimäärän tavoitteet ja sisällöt vuosiluokittain luokilla 7-9

Vuosiluokittain jaettujen aihepiirien ja rakenteiden käsittelyjärjestys voi vaihdella yksittäisten aihepiirien, vuorovaikutustilanteiden ja rakenteiden osalta opetusjärjestelyistä riippuen. Samoja aihepiirejä ja rakenteita kerrataan ja syvennetään eri vuosiluokilla.

Vuosi- luokka	Tavoitteet	Aihepiirit	Rakenteet
7	T1-T6 S1-S3 L1-L4	<ul style="list-style-type: none"> Kodista kertominen: huoneita, huonekaluja ja kotitöitä Lisää ruokasanastoa Suomesta kertominen Arkielämän viestintätilanteita: kodin kuvaileminen, ruokakaupassa käynti, lomasta kertominen Espanjan kielen levinneisyys: Syventyminen valittuihin Latinalaisen Amerikan maihin (esitelmä) 	<ul style="list-style-type: none"> Vuosiluokilla 4-6 opiskeltujen rakenteiden kertaaminen Olla-verbien estar, ser ja hay- rakenteen käyttöeroja Lisää epäsäännöllisiä verbejä: poner, coger Superlatiivi Järjestysluvut 1.-10. Säännöllinen ja epäsäännöllinen perfekti Ilmansuunnat
8	T1-T8 S1-S3 L1-L4 L6	<ul style="list-style-type: none"> Ammatteja ja tulevaisuuden suunnittelu Arkielämän viestintätilanteita: tien kysyminen ja neuvominen; ravintolassa ja pikaruokalassa asioiminen Lisää ruokasanastoa Rakennuksia ja nähtävyyksiä Lisää paikanilmaisuja Espanjalaisesta ja Latinalaisen Amerikan ruokakulttuureista 	<ul style="list-style-type: none"> Aiemmin opiskeltujen rakenteiden kertaamista Kysymyslauseiden sanajärjestys Datiiviverbit encantar ja interesar Monikon 2. persoonan käskymuotoja Demonstratiivipronomit ese, esa, esos, esas Epäsäännöllisiä verbejä, joissa vokaalivaihtelu: pedir, servir Preteriti Kohtelias puhuttelu usted/ustedes
9	T1-T10 S1-S3 L1-L6	<ul style="list-style-type: none"> Sairauksia Lisää harrastusanastoa Arkielämän viestintätilanteita: Voinnista ja sairauksista kertominen; sähköpostin kirjoittaminen Espanjalainen fería ja siihen liittyvää sanastoa Espanjalainen ja Latinalaisen Amerikan maiden kulttuuri (elokuvat, urheilu, musiikki, kirjallisuus, juhlat ja perinteet) 	<ul style="list-style-type: none"> Aiemmin opiskeltujen rakenteiden kertaamista: mm. verbit doler ja pasar, henkilöobjekti a Datiiviverbien doler ja pasar kertaus Lisää epäsäännöllisiä verbejä: salir, traer, venir Lisää verbejä: conocer Prepositio para + infinitiivi Imperfekti Preteritin ja imperfektin käyttö

11.9. Vieras kieli, B2-oppimäärä vuosiluokilla 7-9

Tässä keskitytään esittelemään oppiaineiden tavoitteet, sisällöt ja laaja-alaisten osa-alueiden painotukset. Ohjaus, eriyttäminen, tuki ja arviointi on kuvattu maakunnallisessa opetussuunnitelmassa. Kielten B2- oppimäärät arvioidaan todistukseen maakunnallisen opetussuunnitelman luvun 6.5 mukaisesti opetuksen järjestäjän linjaukset huomioiden. Arvoja on käsitelty toisen kotimaisen kielen (ruotsi) ja vieraiden kielten (englanti, saksa, ranska ja venäjä) erillisessä yhteisessä esityksessä.

Vieraan kielen B2-oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen		
T1 auttaa oppilasta hahmottamaan uuden opiskeltavan kielen suhde aiemmin opiskelemiinsa kieliin, tutustumaan kyseisen kielen kielialueeseen ja elämänmuodon joihinkin keskeisiin piirteisiin sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn, uteliaisuuden ja monikielisyyden kehittymistä	S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen: Tutkitaan ja vertaillaan piirteitä, jotka ovat opiskeltavalle kielelle luonteenomaisia ja jotka erottavat sitä tai tekevät siitä tunnistettavan aiemmin opitun perusteella. Muodostetaan käsitys lähisukukielistä, tutustutaan opiskeltavan kielen levinneisyyden taustaan, etsitään oppilaita kiinnostavaa tietoa kielialueen kulttuurisista ja muista ilmiöistä. Pohditaan mahdollisia kyseiseen kieleen ja kulttuuriin liittyviä ennako-oletuksia.	<p>L1 - koulutyössä vahvistetaan oppilaiden aktiivista roolia oppimisprosessissa ja luodaan edellytyksiä oppimista tukeville myönteisille kokemuksille ja tunteille</p> <ul style="list-style-type: none"> • oppilaita kannustetaan ottamaan vastuuta opiskeluun liittyvien tavoitteiden asettamisesta, työn suunnittelusta ja oman työskentelyprosessin ja etenemisen arvioinnista • oppilasta ohjataan tunnistamaan omat oppimis- ja opiskelustrategiansa ja kehittämään niitä tietoisesti • on tärkeää oppia kuuntelemaan itseä ja toisia, näkemään asioita toisten silmin sekä löytämään vaihtoehtoja ja luovia ratkaisuja <p>L2 - oppilaita ohjataan näkemään kulttuurinen moninaisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana</p> <ul style="list-style-type: none"> • koulutyössä edistetään suunnitelmallisesti kunnioitusta ja luottamusta muita ihmisryhmiä ja kansoja kohtaan • oppilaita ohjataan lukemaan ympäristön kulttuurisia viestejä, tuntemaan ja arvostamaan elinympäristöään ja sen kulttuuriperintöä sekä tunnistamaan siihen liittyviä arvoja • kouluyhteisössä ja sen ulkopuolella tapahtuvan vuorovaikutuksen ja mahdollisuuksien mukaan tarjottavaan kansainväliseen yhteistyöhön liittyvien kokemusten kautta oppilaiden maailmankuva avartuu ja taito käydä dialogia kehittyy • edistetään mahdollisuuksien mukaan erityisesti kotikansainvälisyyttä ja hyödynnetään opetuksessa kontakteja lähialueilla asuviin vieraskielisiin

		L4 -opiskelussaan oppilaat harjaantuvat kaikkien aistialueiden ja tietämisen tapojen monipuoliseen hyödyntämiseen oppimisessa <ul style="list-style-type: none"> • painotetaan analyttistä, kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa
Kielenopiskelutaidot		
T2 rohkaista oppilasta näkemään opiskeltavan kielen taito osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista, ohjata oppilasta löytämään itselleen ja ikäkaudelleen parhaiten sopivia tapoja oppia kieliä ja kannustaa häntä käyttämään vähäistäkin taitoaan myös oppituntien ulkopuolella	S2 Kielenopiskelutaidot: Tutkitaan yhdessä, mikä edistää parhaiten kohdekielen oppimista, mihin kieltä voi käyttää ja mistä löytyy kiinnostavaa kohdekielistä aineistoa. Asetetaan omia tavoitteita, opetellaan antamaan ja vastaanottamaan palautetta.	L3 - oppilasta ohjataan ja kannustetaan ottamaan vastuuta itsestä, toisista ja arjen sujumisesta
Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa		
T3 järjestää oppilaille tilaisuuksia harjoitella eri viestintäkanavia käyttäen suullista ja kirjallista vuorovaikutusta	S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä: Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia ja erilaisia tekstejä lähinnä epämuodollisissa tilanteissa. Tarpeen mukaan opetellaan myös muodollisempaa kielenkäyttöä. Valitaan oppilaita kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä näkökulmana minä, me ja maailma. Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan kohdekieltä monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä kohdekielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan jossain määrin huomioon opiskeltavan kielen maantieteellinen levinneisyys ja asema. Havainnoidaan kohdekielen rytmiä, intonaatiota ja muita ääntämisen piirteitä ja harjoitellaan ääntämään luontevasti. Harjoitellaan tunnistamaan opiskeltavan kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä sekä tuottamaan tarvittavia kirjoitusmerkkejä.	L4 - oppilaita kannustetaan ilmaisemaan näkemyksiään monipuolisten viestinnän ja vaikuttamisen keinojen avulla medialukutaitoa pyritään syventämään osallistumalla ja työskentelemällä eri medioiden parissa
T4 tukea oppilasta kielellisten viestintästrategioiden käytössä	S3	L4 harjoitellaan tiedon tuottamista, tulkintaa ja välittämistä
T5 auttaa oppilasta laajentamaan kohteliaaseen kielenkäyttöön kuuluvien ilmausten tuntemustaan	S3	L4 monilukutaitoa kehitetään eri tilanteissa ja eri yhteyksissä käytettävien tekstien avulla <ul style="list-style-type: none"> • opetuksessa vahvistetaan kulttuurista ja katsomuksellista lukutaitoa L6 - opetuksessa tuodaan esille kielitaidon merkitys työelämässä ja eri alojen kielitaitotarpeet <ul style="list-style-type: none"> • huomataan kielitaidon ja vuorovaikutustaitojen merkitys

Kehittyvä kielitaito, taito tulkita tekstejä		
T6 rohkaista oppilasta tulkitsemaan ikätasolleen sopivia ja itseään kiinnostavia puhuttuja ja kirjoitettuja tekstejä	S3	L4 - oppilaita ohjataan monilukutaitoisuuden syventämiseen laajentamalla tekstien kirjoa
Kehittyvä kielitaito, taito tuottaa tekstejä		
T7 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista kiinnittäen huomiota myös ääntämiseen ja tekstin sisällön kannalta oleellisimpiin rakenteisiin	S3	L5 - oppilaita kannustetaan oma-aloitteiseen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämiseen, mahdollisuuksien mukaan myös kansainvälisessä vuorovaikutuksessa ja ohjataan turvalliseen ja eettisesti kestävään tieto- ja viestintäteknologian käyttöön

B2-RANSKA

Vuosiluokka	Aihepiirit	Rakenteet
8. luokka	koti ja lähipiiri vapaa-aika kouluelämä arkielämän viestintätilanteita	lukusanat kellonajat I säännöllinen verbiluokka sekä avoir, être, aller ja lähifutuuri pronomineja artikkelin käyttö sanajärjestys (pääause) kysymyssanoja ja kysymyslauseita monikko prepositioita
9. luokka 9. luokalla uusien opiskeltavien asioiden lisäksi kerrataan ja syvennetään 8. luokalla esiin tulleita aihepiirejä ja rakenteita.	matkustaminen mielipiteen ilmaisu	perfekti epäsäännöllisiä verbejä refleksiiviverbit II ja III säännöllinen verbiluokka modaaliverbit ja yleiset epäsäännölliset verbit komparatiivi

B2-SAKSA

Vuosiluokka	Aihepiirit	Rakenteet
8. luokka	koti ja lähipiiri vapaa-aika kouluelämä arkielämän viestintätilanteita	lukusanat kellonajat ja muita ajanilmauksia verbin taivutusta ja verbimuotoja pronomineja artikkelin käyttö sanajärjestys (pääause) kysymyssanoja ja kysymyslauseita kieltosanat modaaliverbejä monikko prepositioita sijamuotoja (akkusatiivi)
9. luokka 9. luokalla uusien opiskeltavien asioiden lisäksi kerrataan ja syvennetään 8. luokalla esiin tulleita aihepiirejä ja rakenteita. Yksittäisten rakenteiden ja aihepiirien käsittelyjärjestys saattaa vaihdella opetusjärjestelyistä riippuen.	matkustaminen	perfekti epäsäännöllisiä verbejä sanajärjestys (sivulause) sijamuotoja (datiivi)

B2- VENÄJÄ

Vuosi- luokka 8	Aihepiirit	Rakenteet	Viestintätilanteet
	<ul style="list-style-type: none"> • perustietoa Venäjästä, venäjän kielestä ja ääntämisestä, vertailu muiden kielten kanssa (slaavilaiset kielet) • kyrilliset aakkoset, kaunokirjoitus, sananpaino, soinnilliset ja soinnittomat konsonanttiparit • tervehdykset, tapaaminen, esittely, nimen kertominen • tutustuminen, kansallisuudet • perheenjäsenet ja kodin esittely • ammateista keskustelu, kielitaidosta kertominen, koulutus 	<ul style="list-style-type: none"> • substantiivien suku • nominatiivi • persoona- ja possessiivipronominit • kielto- ja kysymyslauseita • kellonajat (tasatunnit), • numerot 1-100 • mennyt aika- preteriti • prepositioiden käyttöä • intonaatio 	<ul style="list-style-type: none"> • tervehtiminen, esittäytyminen, toisen henkilön esittelemine, hyvästely • kohteliaat tilanteet • itsestä ja perheenjäsenistä sekä • kotipaikasta kertominen • henkilökuvau • iän ilmaiseminen • omistuksen ilmaisu
Vuosi- luokka 9	Aihepiirit	Rakenteet	Viestintätilanteet
	<ul style="list-style-type: none"> • paikan etsiminen kartalta, kirjeen kirjoittaminen, puhelimessa • kulkuvälineet, tien kysyminen ja neuvominen, lipun ostaminen ja varaaminen, metrossa matkaaminen • ulkonäön ja luonteen kuvaus • viikonpäivät, kuukaudet, vuodenaajat • sää • lukusanoja • vapaa-aika ja urheilu, harrastuksista kertominen • ostoksien teko, kahvilassa, hotellissa, apteekissa, • värit, vaateet, pukeutuminen • mielipiteen ilmaiseminen • ruokapöydässä, pienet maljapuheet 	<ul style="list-style-type: none"> • monikko • prepositioaali • adjektiivien taipuminen numerot 100-1000, järjestysluvut • ajanilmauksia • liittofutuuri, futuuri • ketjut-verbien + asua-verbin preesens • vitjat-verbit akkusatiivi <ul style="list-style-type: none"> • preteriti- mennyt aika • datiivi: ikä, miltä tuntuu ja kenelle? instrumentaali- harrastuksista kertominen genetiivi: omistus, kielto, prepositioiden käyttö 	<ul style="list-style-type: none"> • mielipiteen ilmaiseminen • paikan kysyminen ja kertominen • harrastuksista kertominen • suostuminen ja kieltäytyminen • ostosten tekeminen • kylässä käynti, lahjat, kulttuuri

B2-kielet (tavoitteet eurooppalaisen viitekehyksen pohjalta)

Kuullun ymmärtäminen

8.luokka

- oppilas ymmärtää rajallisen määrän tavallisimpia sanoja ja lyhyehköjä lauseita, jotka liittyvät arkielämään ja oppilaan henkilökohtaiseen elämään
- tarvitsee kuitenkin paljon apua, esim. hidastamista ja toistoa

9.luokka

- oppilas pystyy seuraamaan yksinkertaisia keskusteluja ja ymmärtää niiden ydinsisällön

Luetun ymmärtäminen

8.luokka

- oppilas ymmärtää lyhyitä ja yksinkertaisia tekstejä tutuista aihepiireistä itsen ja lähipiiriin liittyen

9.luokka

- oppilas ymmärtää tekstejä jo useammasta eri aihepiiristä ymmärtäen tekstien pääajatukset ja joitakin yksityiskohtia

Puhuminen

8.luokka

- oppilas osaa kertoa yksinkertaisesti itsestään ja lähipiiristään
- ääntäminen on ymmärrettävää siten, että hallitsee ääntämisen perussäännöt, mutta ymmärtämisiongelmia voi puhuessa kuitenkin olla

9.luokka

- oppilas osaa käyttää yksinkertaista kieltä vuorovaikutuksessa toisten kanssa
- osaa ilmaista itseään yksinkertaisissa arkielämän tilanteissa (esim. ostostilanteet)

Kirjoittaminen

8.luokka

- oppilas osaa kirjoittaa muutamia lauseita ja fraaseja itsestään ja lähipiiristään

9.luokka

- oppilas osaa kirjoittaa yksinkertaisia viestejä arkielämän kielenkäyttötilanteisiin liittyen.

